

KAVABATA JASZUNARI

Kiotói szerelmesek

KOZMOSZ

Virágzó cseresznyefák, parkok, ősi szentélyek, színpompás ünnepek egy modern, fejlődő japán nagyvárosban, amely a századok megszentelte hagyományoknak sem akar hátat fordítani – ebben a keretben bomlik ki a nagylány korban egymásra talált két ikertestvér, Csieko és Naeko megindító története. Egyikük famunkások között, a másik jómódú kereskedő házában nevelkedett, de a feltámadó testvéri szeretet ledönti a társadalmi gátakat. A két melegszívű, kedves leány élete egyaránt kiteljesedik, és mindkettő megtalálja a hozzáillő, odaadóan szerető férfitársat is.

Az 1899-ben született, Nobel-díjas japán író finoman szőtt, különös ritmusú regénye egy számunkra szokatlan világba vezet el, mely áhítatos szépségkultuszával, rejtőző, de mély érzéseivel és a mindennapokat átszövő költőiségével végül meghitt ismerősünné válik.

KAVABATA JASZUNARI

Kiotói szerelmesek

KOZMOSZ

KAVABATA JASZUNARI

**KIOTÓI
SZERELMESEK**

REGÉNY

BUDAPEST, 1975

TARTALOM

1. FEJEZET
TAVASZI VIRÁGZÁS
2. FEJEZET
ZÁRDA ÉS RÁCSOS ABLAK
3. FEJEZET
A RUHANEGYED
4. FEJEZET
CÉDRUSFÁK ÉS AZ ÉSZAKI HEGY
5. FEJEZET
A GION-ÜNNEP
6. FEJEZET
ŐSZI SZÍNEK
7. FEJEZET
A FENYŐK ZÖLDJE
8. FEJEZET
NŐVÉREK A KÉSŐ ŐSZBEN
9. FEJEZET
TÉLI VIRÁGOK

1. FEJEZET

TAVASZI VIRÁGZÁS

Csieko észrevette, hogy az öreg juharfa törzsén kinyíltak az ibolyák. „Ó, hát kinyílnak idén is” – gondolta; így köszöntötte a zsenge tavaszt.

A házak sűrűje közt húzódó keskeny kertből óriásként emelkedett ki a juharfa, vastagabb volt a törzse, mint Csieko dereka. Természetesen nem lehet a mohával sűrűn benőtt, viharvert, érdes kérgű törzset Csieko fiatal testével összehasonlítani.

Csieko csipője magasságában a juhar kicsit meggörbült, és feje fölött széles koronát növesztett jobb felé. A görbület fölött az ágak minden irányban szétterpeszkedtek, és a kert fölé borultak. A hosszú gallyak végei úgy csüngtek, mintha súly húzná őket lefelé.

Valamivel a görbület alatt két horpadás volt a törzsön; a mélyedésekbe ibolyák fészkeltek be magukat, és minden tavasszal kivirágzottak. Amióta Csieko az eszét tudja, ez a két kis ibolyacsomó mindig megvolt.

Lábnyi távolságra lehetek egymástól. Ahogy Csieko eladósorba került, sokszor gondolta: „Ugyan megtalálják-e egymást egyszer az ibolyák? Ismerik vajon egymást?” De mit jelent az ibolyáknál „egymást megtalálni”, „ismerni egymást”?

Három, legföljebb öt virág szokott kinyílni tavaszonként. De minden tavasszal kileveleztek, virágot hoztak a törzs kis mélyedésében. Eljött az idő, hogy amikor Csieko a verandáról lepillantott, vagy közletről megnézte a törzset, a fán tanyázó ibolyák élete megérintette a lelkét, s ilyenkor a magány érzése költözött szívébe.

„Itt születni, itt élni, fennmaradni. . .”

A boltba látogató vevők dicsérték a pompás juhart, alig vette azonban valaki is észre, hogy ibolyák nyílnak rajta. A vaskos törzs, forradásaiban az öregség erejével, a magasba kúszó vastag mohatakarójával még mindig méltóságteljes, egyszersmind kedves látványt nyújtott. A rajta élő szerény ibolyatövek nem tűntek fel senkinek.

A lepkék azonban számon tartották őket. Alig fedezte fel Csieko, hogy az ibolyák újra nyílnak, kis fehér pillangók sűrű felhője lebbent a fa töve felé, és a törzs mentén felfele szállva körülropdöste a kis

virágokat. A pillangók táncos fehérsége beragyogta a fát, mely éppen bontogatni kezdte rőt leveleit. A kis ibolyacsomók leveleikkel és törékeny virágaikkal finom árnyékot vetettek a törzs friss, gyengédzöld mohatakarójára.

Lágy, felhős tavaszi nap volt.

Amikor a fehér lepkék továbblebegtek, Csieko még ülve maradt egy kicsit a verandán, és az ibolyákat nézegette.

Mintha odasuttogta volna nekik: „Köszönöm, hogy idén is ilyen szépen kinyíltatok nekem!”

Szorosan a törzs gyökerei mellett, csaknem az ibolyák alatt, öreg kőlámpa álldogált. A lámpa alján lévő dombormű Krisztus alakját ábrázolta, ahogy apja egyszer megmagyarázta Csiekónak.

– Nem az istenanyát, Máriát? – kérdezte annak idején Csieko. – Kitanóban, a Tenjin-szentély közelében láttam egy nagy Mária-képet, az hasonlított ehhez.

– Krisztus az – mondta kurtán az apa –, hiszen nem tart gyermeket a karjában.

– Igaz... – bólintott Csieko, majd megkérdezte: – Voltak az őseink között keresztények?

– Ugyan, dehogy. A lámpát egy kertész vagy egy kőfaragó hozhatta és állíthatta ide. Nem olyan szokatlan dolog.

Ez a keresztény lámpa valószínűleg azokból a régi időkből származott, amikor a keresztény vallást még tiltották. A kő durva volt és töredezett, és a széltől, esőtől több évszázada vert domborművön csak a fej, törzset és a lábat lehetett úgy-ahogy felismerni. Eredetileg is egyszerű munka lehetett. Az alak bő ruhaujjai a ruha szegélyéig értek le. A kezek, úgy látszott, a mell magasságában kulcsolódtak össze, formájuk azonban már nem rajzolódott ki világosan. Az alak mindenesetre másképp hatott, mint Buddha vagy Dzsizó kőábrázolásai.

Ha korábban a hit bizonyosága volt is, vagy régi, egzotikus dísz tárgy, az üzletház kertjében, szorosán az öreg juharfa gyökereinél ma már csak azért állt ott a keresztény lámpa, mert ódonnak, tiszteletre méltónak tűnt. Ha felkeltette valamelyik vevő figyelmét, az apa mindig megmondta: – Krisztus-kép! – De ritkán tűnt fel valakinek a kortól elfeketült lámpa, és ha mégis észrevették, nem nézték meg közelebbről, mert egy-két kerti lámpa sok helyütt előfordult.

Csieko pillantása az ibolyákról a Krisztus-figurára vándorolt. Nem járt missziósiskolába, de szerette az angol nyelvet, és így sokszor megfordult a keresztény templomocskában, olvasta a Bibliát is. Attól azonban visszatartotta valami, hogy a viharvert öreg lámpa elé virágot rakjon, vagy gyertyát gyújtson előtte. A lámpára sehol nem volt kereszt jele vésvé.

A Krisztus-kép fölötti ibolyák úgy tűntek Csiekónak, mintha Mária istenanya szíve lettek volna. A lámpáról újra az ibolyára siklott a tekintete. És hirtelen eszébe jutottak a tücskök, melyeket egy régi Tamba-porcelán virágcserepben nevelt.

Az ibolyák már régi ismerősei voltak az öreg juhartörzsön, amikor elkezdett tücsköket tartani. Négy-öt évvel ezelőtt történt. Egy iskolatársnője szobájában hallotta szüntelen éneküket, és néhányat magával hozott.

– Egy virágcserepben élnek! Hiszen ez siralmas! – mondta annak idején Csieko, de a barátnője azt válaszolta, jobb ez így, mintha nyitott kalitkában tartaná őket, és hagyná, hogy egyszerűen elpusztuljanak. Állítólag vannak kolostorok, ahol tömegesen nevelik őket, és eladják tojásaikat, mert a tücsköket nagyon keresik.

Csieko tücskei is szaporodtak, és most már két régi Tamba-porcelán cserepben tartja őket. Minden évben, július elseje körül, kikelnek a tojásokból, és augusztus közepén már énekelnek.

A szűk, sötét cserepben megszületnek, énekelnek, tojásokat raknak és meghalnak. De fajtájuk fennmarad. És talán jobb is ez így, mint az egyetlen generációra korlátozott élet egy kalitkában. De egy tálban tölteni el az egész életet! A világmindenséget egyetlen virágcserep jelenti számukra.

Csieko tudta, az ősrégi Kínában közmondás volt a „világmindenség egy cserepben”. Abban a cserepben paloták emelkedtek, tele ízletes borokkal, ínycsalatokkal. Meseország volt ez, a földi világon túl. A monda hegyi remetéktől származott.

De a tücskök biztosan nem azért kúsztak a cserepbe, mert félték a világ múlandóságától. Feltehetően nincsenek is tudatában, hogy egy edényben lapulnak. De élnek és sokasodnak.

Csieko számára a legnagyobb meglepetés az volt, hogy ha egy edénybe nem tett új hím tücsköket, az ott kikelő ivadékok aprócskák,

csenevészek maradtak. A beltenyészet volt az oka. Hogy ezt elkerüljék, a tücsöktulajdonosok cserélik a hím állatkákat.

Most tavasz volt, és még messze volt a tücsök ősze, de abban, hogy a juharfa törzsén élő ibolyák Csiekót a cserépben élő tücskökre emlékeztették, mégis volt valami összefüggés.

A tücsköket Csieko helyezte el az edényben; de hogy kerültek szűk helyükre az ibolyák? Ahogy az ibolyák kinyitották bimbóikat, úgy fognak a tücsök is ebben az évben is kikelni és énekelni.

„Így él hát a természet?...”

Csieko a füle mögé simította haját, mellyel a könnyű tavaszi szellő játszadozott. Ibolyákra gondolt, tücskökre, és önmagával hasonlította őket össze.

„És én?...”

Ezen a tavaszi napon, melyen minden élet felébredt és lüktetett a természetben, csak Csieko látta a parányi ibolyákat.

A boltban ebédszünetre indultak, és Csiekónak eszébe jutott, hogy készülnie kell a megbeszélte virágnézésre.

Tegnap Mizuki Sinicsi telefonált Csiekónak, és meghívta, nézzék meg együtt a Heian-szentély virágpompáját. Diáktársa, aki azzal keresett egy kis pénzt, hogy a szentély kertkapujánál a jegyeket ellenőrizte, értesítette őt, hogy a virágok most vannak teljes pompájukban.

– Én magam állítottam oda, hogy figyeljen, így egészen biztosra mehetünk – mondta Sinicsi halk nevetéssel, és halk nevetése szép volt.

– Minket is figyelni fog? – kérdezte Csieko.

– A fiú voltaképpen kapuőr. Mindenkit beenged. – És Sinicsi egy pillanatra újra felnevetett. – De ha Csiekónak kellemesebb, ki-ki bemehet külön, és a kertben találkozhatunk a virágok közt. Ha valamelyikünknek egy kis ideig egyedül kell majd nézelődnie, nem tesz semmit. A virágokkal úgysem lehet betelni.

– Akkor talán Sinicsi szívesebben menne egyedül?...

– Hová gondolsz! De ha ma éjjel jókora eső lesz, és tönkreteszi a virágokat, mit csinálunk?

– Akkor a lehullott virágok szépségében fogunk gyönyörködni.

– Szépnek nevezed az esőtől tépett szirmokat, amint sárosan hevernek szerte a földön? Lehullott virágok, ugyan...

– Rosszmájú vagy.

– Inkább talán te vagy az.

Csieko egyszerű kimonót vett föl, és kilépett a házból.

A Heian-szentély régi idők ünnepeiről is nevezetes. A szentély épületét Kammu császár emlékére emelték, aki több mint ezer évvel ezelőtt a fővárost a mai Kiotóba helyezte. Ez az épület 1895-ös kiképzésével egyáltalán nem öreg. De az Istenek Kapuját és a külső oratóriumot a régi Heian császári székhely Óten-kapuja és Daigoku-főcsarnoka mintájára építették. És a lépcső jobb és bal oldalán itt is narancs- és cseresznyefák sorakoznak. Kómei császárt, aki a császári székhely Tokióba helyezése előtt uralkodott, itt vették fel 1938-ban az istenek sorába. A szentélyben gyakran tartanak esküvőket is.

A legpompásabbak körülötte a cseresznyefák, skarlátvörös virágaikkal és mélyen lehajló ágaikkal. Ezek adják a szentély kertjének lenyűgöző szépségét. Mi jelképezhetné az öreg császárváros tavaszát jobban, mint ezek a cseresznyevirágok?

Ahogy Csieko a kertbe lépett, szíve betelt a teljes pompájukban nyíló, vérvörös cseresznyevirágok látványával.

„Ó, hát idén is találkoztam Kiotó tavaszával” – gondolta, megállt, és nem tudta elvonni tekintetét a virágözönről.

De hol vár rá Sinicsi? Vagy nem is lenne még itt?

Először meg akarta keresni a fiút, és csak azután körülnézni. Lefelé indult a virágzó fák között.

Sinicsi lejjebb hevert a gyepen, lehunyt szemmel, tarkója alatt összekulcsolt kézzel.

Csiekót meglepte, hogy Sinicsit fekvé találja. Ez illetlenség. Egy fiatal lányra vár, és egyszerűen leheveredik! Nem annyira az bántotta, hogy a fiú megszégyenítette udvariatlanságával, mint inkább ez a visszataszító heverés. Csieko számára szokatlan dolog volt fekvő férfit látni.

Így heverészhét az egyetem kertjében is a gyepen, karján nyugtatva fejét, vagy hanyatt fekvé, elmés beszélgetésbe merülve barátaival. Megszokta, úgy látszik.

Sinicsi közelében négy-öt idősebb asszony uzsonnáját bontogatta, és buzgón fecsegett. Sinicsi bizonyára annyira kedvesnek találta az öregasszonyokat, hogy melljük telepedett, és aztán egyszerűen elnyomta az álmot.

Kész volt rá, hogy mosolyogva megbocsásson, mégis elpirult. Nem

akarta megszólítani, tétován álldogált, majd kissé továbbsétált. Még sohasem látta alva a fiatalembert. Sinicsi egyetemi egyenruháját viselte, haja gondosan megkefélve. Hosszú szempillái, akár egy kisfiúé. De Csieko elfordította pillantását az arcáról.

– Csieko! – kiáltotta Sinicsi, és felugrott. Csieko azonban hirtelen ingerült lett.

– Micsoda dolog, ilyen helyen aludni?! Minden erre járó megláthat.

– Egyáltalán nem aludtam. Mindenről tudok, mióta Csieko megérkezett.

– Csúfolódsz!

– Mit csinált volna Csieko, ha nem szólítottam volna meg?

– Mióta itt vagyok, alvást színleltél?

– Milyen boldognak látszik az a közeledő kisasszony – gondoltam, és kicsit szomorú lettem. Amellett a fejem is fáj.

– Én? Valóban boldog lennék?

– Fáj a fejed?

– Nem, már jól vagyok.

– Sápadt vagy.

– Nem, nem, semmiség.

– *Arcod fénylik, mint egy csillogó kard!*

Mint egy csillogó kard – ezt már sokszor mondták Sinicsi arcáról. De Csieko először használta ezt a hasonlatot.

Ennek hallatán valami hirtelen fellobbant a fiúban.

– Nos, ez a kard nem bánt téged, különben is virágok közt vagyunk – mondta Sinicsi nevetve.

Csieko egy darabon továbbment felfelé, aztán a nyugati oszlopcsarnok bejárata felé fordult. Sinicsi követte.

– Minden, minden virágot látni szeretnék! – mondta a lány.

Aki a nyugati oszlopcsarnok bejáratánál hirtelen megpillantja a skarlátvörös fürtökben csüngő cseresznyevirágok falát, szinte torkon ragadja a tavasz látványa.

– Itt igazán tavasz van!

A vékony, lecsüngő ágakon véges-végig sorakoztak a skarlátvörös, nyolcszoros szirmú virágfürtök. Nem is virágzó fák ezek, inkább virágerdő, amit ágak tartanak.

– Innen a legszebbek a virágok – mondta Csieko, és oda vezette

Sinicsit, ahol az oszlopcsarnok kifelé kanyarodott. Egyik cseresznyefa különösen szélesen terpeszkedett. Sinicsi mellette állt, a virágokat nézegette.

– Ha jól megnézi őket az ember, valósággal nőiesek! – kiáltotta. – A vékony, lecsüngő ágak és ezek a fürtök milyen puhák, és mégis teltek!...

A nyolcszoros fürtök skarlát színét mintha tompa bíbor világította volna át.

– Eddig még soha nem láttam a színüket, varázsukat ennyire nőiesnek – mondta Sinicsi.

Elszakadtak a cseresznyefáktól, és tovább sétáltak a tó felé. Ahol az út elkeskenyedett, pihenőhely állt, vörös szőnyeggel letakarva. Látogatók ültek rajta, és teázgattak.

– Csieko, Csieko! – kiáltotta valaki.

A félhomályos fasorban megbúvó „Remetelak a tiszta szívhez” nevű teaházacskából Maszako lépett ki hosszú ujjú kimonóban.

– Csieko, nem tudnál kicsit kiségiteni? Fáradt vagyok. A tanítónknak segédkezem a tea-fogadásnál.

– Ebben az öltözetben legföljebb a konyhában segíthetnék – mondta Csieko.

– Nem tesz semmit, jó lesz a konyhában is... majd én hordom ki a csészéket a vendégeknek.

– Nem egyedül vagyok.

Maszako megpillantotta Sinicsit, és Csieko fülébe súgta:

– A jegyessed?

Csieko könnyedén megrázta a fejét.

– Udvarlód talán?

Újra megrázta a fejét.

Sinicsi továbbment.

– Nos, nem akartok bejönni?... Most van hely... – erősködött Maszako, de Csieko elhárította a hívást, és Sinicsi után sietett.

– Barátnőm a teatanfolyamról. Ugye, szép?

– Véleményem szerint elég átlagos szépség.

– Ne olyan hangosan. Ha meghallaná!...

Csieko fejével intett Maszako felé, aki még mindig kint állt, és utánuk nézett.

Végimentek a kis teaház alatti ösvényen, és a tóhoz értek. Partján

friss zöld kalmuslevelek ágaskodtak, tükrén fehér vízililiomok levelei úsztak.

A tó körül nem voltak cseresznyefák.

Csieko és Sinicsi körüljárták a tavat. Egy félhomályos ösvényre kanyarodtak. A levegő friss lombtól és nedves földtől illatozott. A fák árnyékában vezető utacska rövid volt. Naptól megvilágított, messze nyúló újabb kert látványa tárult eléjük, nagyobb tóval. A csüngő cseresznyevirágok skarlátvörös tükörképe szinte világított az átlátszó vízben. Külföldi turisták fényképezték a cseresznyevirágzást.

A túlsó part fái alatt rododendronbokrok sorakoztak egyszerű fehér virágaikkal. Csieko Narára gondolt. Sok fenyő is volt itt, nem nagyok, de szép formájúak. Mikor a cseresznyevirágok már elnyílnak, a fenyők friss zöldje gyönyörködteti a szemet. Most azonban a fenyők tiszta, mélyzöldje és a tó vize még elevebben emelték ki a skarlátvörös cseresznyefák virágzó falát.

Sinicsi a lány előtt haladt, majd a tóba vezető tipegőkövekre lépett. „Mocsárhídnak” nevezik őket. Kerek, lapos kövek voltak, mintha a templomkapu oszlopait vágták volna szeletekre, és rakták volna egymás mellé. Sok helyen Csieko kénytelen volt kicsit felemelni ruhája szegélyét.

Sinicsi hátranézett.

– Szeretném Csiekót a hátamra venni és átvinni.

– Csak azt próbáld meg! Micsoda látvány lenne!

A kövek úgy voltak lerakva, hogy még öregasszonyok is végig tudtak volna rajtuk lépegetni.

A kövek szélénél vízililiomok levelei úszkáltak. Ahogy a túlsó partra értek, látták, ahogy a lépőkövek között a vízben visszatükröződnek a fiatal fenyők.

– Ahogy a kövek egymás mellé vannak rakva, ennek is van vajon valami elvont jelentése? – kérdezte Sinicsi.

– Hát nem jelképez minden valamit a japán kertben? De ha túlzásba viszik az absztrakciót, ahogy például a Daigo-templom kertjében a cédrusmohával csinálták, azt már nem szeretem.

– Lehet, de az a bizonyos cédrusmoha igazán absztrakt. A Daigo-templom ötemeletes pagodáját tökéletesen helyreállították, hamarosan föl is szentelik. Megnézzük?

– A Daigo-templom pagodája is olyan lett, mint az új Aranycsarnok?
– Persze, teljes pompájában felújítva, mintha nem is égett volna le...
Úgy, ahogy most ismered, szedték szét, és állították újra össze. Az átépítés utáni felavatás pompáját fokozza majd a tetőpontján álló cseresznyevirágzás.

– Ó, én semmiféle más virágzást nem kívánok látni, mint ennek a kertnek a cseresznyefürtjeit.

Végimentek a kicsit hátrább fekvő „mocsárhídon”. A partnak azon a részén, ahova a lépőkövek vezettek, csoportosan álltak a fenyők. Hamarosan kis hídváracskához értek. A neve Békevár volt, de híd szerepét töltötte be, palota formájában. A híd mindkét oldalán alacsony padok álltak, támlákkal, üldögélésre, pihenésre szánva. Innen lehetett nézegetni a tó túlsó partján elterülő kerti tájat, főleg azt a kertet, melynek fő ékessége ez a víz volt.

A padon üldögélő emberek eszegették a magukkal hozott elemózsiát. A híd alatt gyermekek szaladgáltak.

– Sinicsi, Sinicsi, ide! – Csieko előreszaladt, üres padot talált, leült, és Sinicsi számára kezével foglalta le a mellette levő ülőhelyet.

– Állhatok is – mondta Sinicsi –, vagy Csieko lábához heveredhetek.

– Pfuj! – Csieko gyorsan felugrott, és rábízta a helyet Sinicsire. –
Megyek haleleséget venni!

Amikor Csieko visszajött, és dobálni kezdte a vízbe a kenyérdarabkákat, csapatostul tódultak oda az aranyhalak. Sok a felszínre bukkant, a körülöttük szélesedő vízgyűrűk reszketegen tükrözték a cseresznyefákat és fenyőket.

– Adjak neked is egy kicsit? – kérdezte Csieko, és átadta a megmaradt haleleséget.

Sinicsi hallgatott.

– Még fáj a fejed?

– Nem.

Sokáig ültek ott, Sinicsi tekintete szórakozottan pihent a víz tükreán.

– Mire gondolsz? – kérdezte Csieko.

– Mire? Sokszor akkor is boldog az ember, ha nem gondolkozik.

– De ilyen szép virágos napon, mint ma...

– Ugyan! Egy boldog kisasszony mellett... Körülleng vajon az ő boldogsága, mint a fiatalság és melegség illata?

– Csakugyan boldog vagyok? – kérdezte Csieko újra. Szemén hirtelen gond árnyéka suhant át. Lesütötte tekintetét, a tó vize mintegy visszatükröződött szemében.

Hirtelen felállt.

– A híd másik oldalán áll a legkedvesebb cseresznyefám.

– Innen is lehet látni, nem?

Ez a cseresznyefa, mélyvörös virágaival, lecsüngő ágaival különösen pompás volt, mindenki ismerte. Szélesen elterülve, fátyolként csüngtek lefelé gallyai. Ahogy elballagtak alatta, egy könnyű fuvallatra virágszirmok hulltak Csieko lábához és vállára. A fa alatt a földön is szirmok heverték. Néhány, talán hét-nyolc virágszirom a vízbe esett, és ott lebegett.

A lelógó ágakat bambuszpóznákkal támasztották fel, sok ág finom vége szinte a földet söpörte.

A vörös virágfürtök közti réseken keresztül, a tó túlsó partján sorakozó fák fölött friss zölddel borított hegyeket lehetett látni.

– A keleti hegyek nyúlványai, ugye? – kérdezte Sinicsi.

– Ez a Daimondzsi hegy – felelte Csieko.

– Igazán a Daimondzsi? Mintha magasabbnak látszana.

– Talán mert a virágokon keresztül nézzük. – így szólva Csieko is belépett a virágok közé.

Mindketten nehezen szánták rá magukat, hogy továbbmenjenek.

A cseresznyefák körül nagy szemű, fehér homok volt szőnyegként kiterítve. Jobbra tőlük szép fenyőcsoport állt, ehhez a kerthez szinte túl magasak is voltak már a fák. Ott volt a kijárat a szentély területéről.

Ahogy kiléptek az Otenmon-kapun, így szólt Csieko:

– Legszívesebben elmennék még a Kijomizuhoz is.

– A Kijomizu-templomhoz? – Sinicsi elég kelletlen arcot vágott.

– A Kijomizutól szeretném látni az alkonyatot Kiotó fölött. Az eget a nyugati hegyek fölött, ahogy lebukik mögöttük a nap.

Mivel Csieko másodszor kérte, Sinicsi bólintott.

– Nos, menjünk.

– De gyalog, jó?

Derekas út volt. Nem a villamos vonalán mentek, hanem nagyobb kerülőt tettek a Nanzenji-templomhoz vezető úton át. A Csion-kápolna mögött bukkantak ki, és a Marujama park hátsó részénél egy régi,

keskeny ösvényre jutottak, mely egyenesen a Kijomizu-templomhoz vitt. A tavaszi este köde már vastagon ereszkedett lefelé.

A Kijomizu-templom kiugró teraszain már kevés látogató volt, néhány ácsorgó diáklány, akiknek csak homályosan lehetett látni a vonásait.

Csieko szívesen időzött itt ilyen késői órán. A belül sötét főcsarnok előtt égtek a kegyeleti gyertyák. Csieko nem maradt tovább a főcsarnok előtti térségen, továbbindult. Az Amida-csarnoktól a legmesszebb fekvő kápolna felé indult.

Ide is teraszt építettek, amely messze kiugrott a meredek sziklafal fölé. A kis kápolna cipruskéreg zsindelekkel fedett teteje könnyűnek látszott, itt a terasz is kisebb volt, levegősebb. Ez volt a legjobb kilátóhely a város és a nyugati hegyek felé. A város fényei tompán csillogtak az alkonyban.

Csieko a kilátó korlátjához lépett, és nyugat felé nézett. Mintha elfeledkezett volna az őt kísérő Sinicsiről. Az utánament.

– Sinicsi, én talált gyermek voltam! – mondta hirtelen Csieko.

– Talált gyermek?...

Sinicsi elgondolkozott, vajon jelképes értelme van-e a talált gyermek kifejezésnek.

– Azt mondd, talált gyermek? – mormogta Sinicsi. „Csieko maga is talált gyermeknek tartja magát? Ha ő talált gyermek, én is az vagyok, szellemi értelemben... Talán minden ember talált gyermek. A születés szó nem azt jelenti-e, isten kidobja az embert a világba?”

Sinicsi oldalról figyelte Csieko arcát. Profilját lágyan ragyogták be az este színei. Vajon a tavaszi este tette szomorkássá?

– Inkább azt kellene mondani: isten gyermeke. Isten kitesz, hogy megmentsen.

De Csieko, úgy látszott, oda sem hallgat; a kivilágított Kiotót nézte. Most Sinicsi felé fordult.

Sinicsi megrendült a Csieko arcán tükröződő, számára ismeretlen fájdalomtól, és vállára akarta tenni a kezét, de Csieko elhárította.

– Hagyj!... Kített gyermeket nem érint az ember!

– Ha az embereket gyermekeknek nevezzük, akiket az isten kített... – mondta Sinicsi nyomatékosabban.

– Ez nem ilyen komplikált dolog. Én nem olyan gyermek vagyok, akit isten tett ki, hanem az emberi szülei.

– Kitett gyermek, lerakva a boltunk farácsa elé.

– Mit beszélsz?

– Ez a valóság. Most már nem sokat számít, de Sinicsinek meg kellett mondanom.

– És?...

– Amikor a Kijomizu-templomtól az esti szürkületben lenézek a nagyvárosra, azt sem tudom, egyáltalán Kiotóban születtem-e.

– Miket beszélsz? Valami bajod van?

– Miért hazudnék?

– Nem vagy talán egyetlen, elkényeztetett leánya egy nagykereskedőnek? Az egyszem leányok könnyen képzelődnek.

– Elkényeztetett vagyok, igen, már nem is számítok talált gyermeknek, és mégis...

– Van róla bizonyítékod?

– Bizonyíték? A rács a bolt előtt. Az öreg rács tudja. – Csieko hangja egyre szebb lett. – Akkor történt, azt hiszem, amikor még középiskolába jártam. Anyám egyszer magához hívott, és megmondta, hogy nem az ő testéből születtem. Mint csöpp kis csecsemőt kapott fel egyszer valahol, és kocsival gyorsan továbbhajtottak. De, hogy hol lopták el a csecsemőt, arról apám és anyám akaratlanul egészen mást mondtak. Vajon a Gion-szentély fekete cseresznyéinél történt, vagy a Kamo medre mellett?... Bizonyára azt gondolták, számomra túl szomorú lenne, ha azt mondanák: a bolt előtt talált gyermek voltam...

– És az igazi szüleid eltűntek?

– A mostani szüleim szeretnek, ezért nem is akarom ezt tovább kutatni. A vér szerinti szüleim talán a halottak között vannak Adasino temetőjében, akikért senki nem imádkozik már. De ott minden sírkő régi...

A tavaszi este szelíd színei kibontakoztak, rózsaszín köd terült szét a nyugati hegytől kezdve egészen a Kiotó fölötti ég közepéig.

Sinicsi szinte nem is hitte Csieko szavait, hogy kitett gyermek, elrabolt gyermek lenne. Csiekóék otthona a nagykereskedő-negyed közepén volt. Csak kérdezősködni kellene a szomszédságban, megtudhatná. De ehhez Sinicsinek aligha lesz kedve. Csak az izgatta,

azt szeretne volna tudni: miért vallotta ezt be Csieko épp itt?

Talán azért csalta őt a Kijomizuig, hogy megtegye ezt a vallomást, és épp emiatt lett a hangja olyan csodálatosan tiszta, csengő. E hang mélyén komolyság, állhatatosság zengett. Csak meg akarta hatni őt? Nem, aligha így áll a dolog.

Csieko minden bizonnyal megsejtette, hogy Sinicsi szereti. Ezzel a vallomással akarta tudtára adni annak, aki őt szereti, hogy honnan származik? Sejtelve mást súgott. Inkább mintha eleve el akarná háritani szerelmét. Vajon valóban talált gyermek, vagy csak kitalálta az egészet?...

„Talán csak ellenkezésből mesélte ezt, amiért a Heian-szentélyben háromszor is boldognak mondtam őt” – gondolta, és így szólt:

– Amikor Csieko megtudta, hogy talált gyermek, árvának érezte magát? Szomorú volt?

– Ó nem, egyáltalán nem voltam árva, és szomorú sem voltam.

– Amikor egyetemre akartam menni, azt mondták: a leendő örökös nő számára a tanulás csak zavaró lenne. Inkább a boltban kellene foglalatostkodnom. Csak amikor apám így beszélt, voltam egy kicsit...

– Tavalyelőtt történt, igaz?

– Tavalyelőtt.

– Csieko feltétel nélkül engedelmeskedik szüleinek?

– Igen, feltétel nélkül engedelmeskedem.

– Akkor is, ha házasságról van szó?

– Akkor is. És azután is – válaszolta habozás nélkül.

– De hát nincs benned öntudat, nincs önérzeted? – kérdezte Sinicsi.

– Túl sok is van, alig tudom, mit csináljak vele, de...

– Elnyomod, megölsz magadban?

– Nem, nem ölöm meg magamban.

– Ah, te talányokban beszélsz – mondta Sinicsi, és hangja reszketett kissé, amint könnyedén nevetni próbált. A korlátra támaszkodott, és kérdően nézett Csieko arcába. – Szeretném látni a talányokban beszélő talált gyermek arcát!

– Sötét van már, nem? – fordult Csieko először Sinicsihez, és szeme ragyogott. – Félek. – Tekintetét a főcsarnok tetejére emelte. A vastag cédruszsindelyből készült tető nehéz és sötét volt, félelmetesen tornyosult fölötte.

2. FEJEZET

ZÁRDA ÉS RÁCSOS ABLAK

Csieko apja, Szata Takicsiró három vagy négy napja egy zárdába vonult vissza, mely eldugottan feküdt Szaga egy félreeső negyedében.

Zárdának nevezték a helyet, de már csak egyetlen, hatvanöt évesnél idősebb remetenő lakott benne. Ez a kis remetelak a régi Kiotóhoz tartozott. Tisztelet övezte a múltban. Bejárata egy bambuszliget mélyén nyílt, alig lehetett észrevenni. Így a turisták nemigen zavarták, feledés vette körül. Egy szomszédos épületben ugyan néha tartottak teaszertartásokat, de az sem volt valami ismert teázóhely. A remetelak asszonya csak ritkán hagyta el a házat, hogy a virágrendezés művészetét tanítsa.

Ennek a zárdának egyik szobáját bérelte ki Takicsiró, és mintha a hely varázsa máris kicserélte volna.

Szata Takicsiró boltja, egy kelme-nagykereskedés, Kiotó belvárosában feküdt. A körülötte levő nagykereskedések csaknem mind részvénytársasággá alakultak, az ő üzlete is részvénytársaság lett. Takicsiró most is tulajdonos volt, de az üzletvitelt a cégvezetőnek adta át. (Manapság ügyvezető igazgatónak nevezik.) A régi kereskedői módszerekből azonban még sokat megtartottak.

Takicsiróból korán kiütközött egyik alapvető jellemvonása, az emberkerülő zárkózottság. A becsvágy, hogy egy-egy maga előállította színes anyagot maga mutogasson, teljesen hiányzott belőle. Ha néha valamit tervezett, az olyan szokatlan újdonság volt, hogy nehezen kelt el.

Atyja, Takicsibei eleinte hallgatagon figyelte fiát. Saját házán belüli tervezőkben és bedolgozó festőkben nem volt hiány, akik a kor divatja szerinti mintákat megteremtették. Amikor aztán észrevette, hogy önfejű fia, nem boldogulva munkájával, kábítószerre nyúlva tervezi a legszokatlanabb mintákat a tarka muszlinokhoz, kórházba küldte

Amikor aztán Takicsiró átvette az üzletet, textiltervei prózaibbakká váltak. Emiatt sokat gyötrődött. Azért zárkózott be a szagai kolostorba, mert azt remélte, ott valami magasabb ihletést kap majd.

A háború vége után a kimonóminták szembeszökően megváltoztak. Takicsiró különös, a kábítószer mámorában kiötlött tervei a modern formabontás megnyilvánulásaiként hatottak. De ekkor már túl járt ötvenes évei derekán.

– Próbálkozzam a klasszikus divattal? – mormogta néha maga elé, és szeme előtt nyomban felvonult a múltnak minden tradíciója. Ősrégi anyagok és viseletek mintái, színei kavarogtak fejében. Mikor a híres kerteket, Kiotó hegyeit, mezőit járta, folyton kimonómintákhoz csinált vázlatokat.

Déltájban megérkezett leánya, Csieko.

– Apám, megkínálhatlak Morika boltjából való főtt babtúróval? Hoztam neked!

– Ó, köszönöm... szeretem Morika babtúróját, de még jobban örülök, hogy Csieko eljött hozzám. Vajon itt marad estig, hogy felpozsdítse apa gondolatait? Hogy eszembe jusson valami jó minta...

Mint a textil-nagykereskedés tulajdonosának, Takicsirónak nem volt szüksége rá, hogy maga rajzolja anyagaihoz a terveket. Sőt tervei inkább még zavarták is az üzlet menetét.

Boltjában a fogadószoba hátsó ablakánál, mely a kis kertre és a keresztény lámpára nézett, volt egy pultja, ahol fél napokat is elüldögélt. A pult mögött két öreg fiókos szekrény állt, Pawlownia-fából, ezekben régi régi kínai és japán szövetmintákat őrzött. A fiókosok melletti könyvesláda képekkel volt tele, különféle országok szötteseiről.

A hátsó kertben magányosan álló egyik raktár második emelete tele volt nő-játékokhoz való öltözetekkel, hímzett női ünneplő ruhákkal és egyebekkel, a legtöbb még megtartotta ősi formáit. Sok nyomott karton is felhalmozódott itt a déli országokból. Egy részüket még Takicsiró apja, nagyapja gyűjtötte össze. Ha sor került valami kiállításra régi szövetekből, és kölcsönkértek tőle kincseiből, kereken elvágta ezekkel a szavakkal:

– Míg élek, nem mehetnek ki a házból. Így akarják ezt őseim!

És ebből jottányit sem engedett.

A ház régi volt, Kiotó-stílusban épült. Hogy az illemhelyhez el lehessen jutni, egy keskeny folyosón kellett végigmenni Takicsiró pultja mellett. Takicsiró ilyenkor hallgatagon ráncolta homlokát, de ha a bolti segédek lármát csaptak, élesen kiáltotta:

– Hangosabban nem lehetne?!

Néha belépett a cégvezető, összetette tenyerét, és így szólt:

– Itt van egy eladó Oszakából.

Takicsiró így válaszolt:

– Nem akarok tőle vásárolni. Van nagykereskedő elég.

– Legyen szabad megjegyezni, hogy régóta jár hozzánk.

– Kelmét a szemével vásárol az ember. Aki szavakkal vásárol, annak nincs hozzá szeme. Olcsó holmink van elég...

– Igenis! – hajolt meg mélyen a cégvezető.

Takicsiró a pult és ülőpárnája közé előkelő, nagy múltú külföldi szőnyeget fektetett. Efölött függöny lógott, valami délről származó nyomott kartonból. Ez Csieko ügyes találmánya volt. A függöny arra szolgált, hogy enyhítse némileg a bolt zshivaját. Csieko gyakran cserélte. Valahányszor új függönnyt feszített ki, az apa meghatódott Csieko figyelmességétől, és mesélt néha a függöny anyagról, hogy Jávából vagy Perzsiából származik-e, milyen korú lehet, miféle mintája van. Ezekből a részletes magyarázatokból Csieko nem mindig értett mindent.

Egyszer Csieko a függönyre nézett, és így szólt:

– Táskának szabni sajnálnám. Ahhoz túl nagy, hogy a teaszertartáshoz való kendőcskékre szétszabdalják. De obisávit vajon hányat lehetne belőle csinálni?

– Hozd ide az ollót! – mondta Takicsiró.

A megszokás gyakorlatával szabta fel ollójával a függöny kartonját.

– Ez épp jó lesz Csiekónak egy obira.

Csiekónak a meglepetéstől megnedvesedett a szeme.

– Ó, nem, apám!

– De igen, de igen! Amikor majd Csieko felveszi az ebből készült obit, talán újra jutnak eszembe vázlattevek.

Ezt az obit viselte Csieko most, amikor a zárdába ment.

Takicsiró rögtön észrevette a karton vállszalagot, úgy csinált azonban, mintha nem látná. A nagy mintájú karton pompásan hatott, gyengéd és erős színek váltakoztak rajta, de vajon ez illik-e egy fiatal leányhoz a tavaszi virágzás idején? – gondolta.

Csieko apja elé rakta a félhold formájú uzsonnásdobozt.

– Várj egy kicsit, apám. Mindjárt elkészítem neked a babtúrót.

Az apa nem szólt semmit.

Csieko felállt, és kinézett az ajtó előtti bambuszligetre.

– Máris itt a bambuszok ősze – mondta az apa. – Az agyagfal már ferde és töredezett, a vakolat hull. Akárcsak nálam.

Csieko megszokta apjánál az ilyenfajta beszédet, nem keresett vigasztaló szavakat, csak megismételte:

– A bambuszok ősze...

– Milyen volt utad? Tart még a cseresznyevirágzás? – kérdezte könnyedén az apa.

– A tavak tükrén már szirmok úszkálnak. Egy-két fa virágzik már csak a hegy friss zöldje között. Szép látvány messziről az arra járóknak.

– Hm.

Csieko a hátsó helyiségbe ment. Takicsiró hallotta, ahogy hagymát vág, és reszeli a szárított bonító-halat. Kisvártatva behozta az edényt a babtúróhoz, és megterített.

Csieko nagy igyekezettel szolgálta ki apját.

– Nem ennél te is velem? – kérdezte az apa.

– De igen, köszönöm – felelte. Az apa végignézett lánya alakján.

– Kicsit szerényen hat! Csieko csak az én mintáimat viseli. Lehet, hogy ő az egyetlen, aki ezeket hordja? Nem vásárolják őket.

– Ha én szívesen veszem fel őket, mégiscsak jók lehetnek.

– Hm, nem gondolod, hogy kicsit egyszerűek?

– Egyszerűek, az igaz, de...

– Fiatal lányoknak nagyon illik az egyszerűség! – kiáltott fel hirtelen az apa. – Akinek szeme van hozzá, értékelni tudja.

Ezután hallgatásba merült.

Takicsirónak régóta vesszőparipájává és magánkedvtelésévé váltak terveit. Majdnem teljesen tömegárura átállt üzletében a cégvezető – gazdája iránti tiszteletből – két-három darabot olykor megfestetett belőlük. Egyiket mindig leánya, Csieko hordta, saját kívánságára. Egyébként választékos holmik voltak.

– Nem kell ám mindig az én kelméimet viselned – mondta Takicsiró – vagy csak a mi üzletünkben való anyagokat... Ekkora kötelességtudás fölösleges.

– Kötelességtudás? – kérdezte Csieko csodálkozva.

– Nem kötelességtudatból teszem.

– Ha Csieko hirtelen csupa pompás ruhát kezdene hordani, azt

kellene gondolnom, udvarlót talált! – kiáltotta az apa, és hangosan nevetett, bár nem volt nevetős kedvében.

Amikor Csieko az asztalra helyezte a babtúrót, tekintete apja nagy írópultjára tévedt. Semmi jel nem vallott arra, hogy Kiotó-mintákat terveztek rajta.

A pult egyik sarkán csupán egy Edo-lakkal borított tusosszelence állt és két füzet reprodukció – vagyis inkább írásminták a Koja-kolostor kalligráfiájával. „Vajon az apa szeretné elfelejteni az üzletet a kolostorban?” – gondolta Csieko.

– Szépírás, hatvanéves fejjel! – mondta Takicsiró kicsit szégyenkezve.
– De a Fudzsi-tudósok szótagírásának vonalvezetése talán adhat valami ötletet, igaz?

– Siralmas, reszket a kezem.

– Mi lenne, ha nagyobbra írnád a jeleket?

– Most is elég nagyra írom őket...

– És az a régi olvasó a tusosszelencén?

– Ja, az? A főnökasszony hagyta itt, én kértem rá.

– Apám a kezére fűzi, és imádkozik vele?

– Ha modernül akarnám magam kifejezni, azt mondanám, amulettnek használom. Néha a számba veszem, szeretném kettéharapni.

– Juj! Szörnyű! Nem lett nagyon piszkos a sok kéztől annyi hosszú év alatt?

– Miért lenne piszkos? Legfeljebb két-három nemzedéknyi jámbor apáca keze szennyezte be.

Mintha atyja fájdalma megzavarta volna, Csieko hallgatva sütötte le tekintetét.

A babételhez használt edényt a konyhába vitte.

– A főnöknő?... – kérdezte.

– Hamarosan hazajön. Csiekónak mik a tervei?

– Végigszaladok Szagán, aztán hazamegyek. Arasijamát ilyenkor túlságosan ellepik. Jobban szeretem Nonomiját, a Nisan-In és az Adasino-kápolnához vezető utat.

– Ha Csieko már ifjúkorában ilyen helyeket szeret, aggaszt a jövője. Ne hasonlíts nagyon hozzám!

– Hasonlíthat egy nő egy férfihoz?

Az apa kilépett a verandára, és Csieko után nézett.

Az öreg apáca épp visszaérkezett, sietősen söpörgetni kezdett a kertben.

Takicsiró a pultja előtt guggolt. Szeme előtt Szótacu és Kórin festők képei lebegtek, páfrányokkal, virágzó tavaszi füvekkel. És Csiekóra gondolt, aki az imént búcsúzott tőle.

Ahogy Csieko kiért a falu utcájára, a bambuszok sűrűjében eltűnt a kolostor, ahova apja elrejtőzött.

Elhatározta, hogy felkeresi Adasinóban a Nenbucu-templomot. Felhágott az öreg kőlépcső fokain, egészen a balra, egy kiugró sziklán álló két kő Buddha-szoborig, de fentről lármás hangokat hallott és megtorpant.

Száz és száz kidőlt sírkő hevert körös-körül. Senki sem imádkozott már értük, akik alattuk nyugodtak. A minap állítólag valami fotóklub jött ide, és felvételek sorát készítette egy feltűnően áttetsző ruhába öltözött nőről, aki egy csoport sírkő között állt modellt. Ki tudja, talán ma is valami hasonló történik.

Csieko megfordult a két Buddha-kőszobor előtt, és lelépkedett a lépcsőn. Apja szavaira gondolt.

Ha ki is kerüli az arasijamai tavaszi kirándulókat, olyan helyek, mint Adasino és Nonomija még kevésbé illenek egy fiatal lányhoz, mint az apja tervezte egyszerű ruhamintákhoz való ragaszkodása.

„Úgy látszik, apa semmit sem csinál a zárdában – gondolta Csieko, és élesen belehasított, ahogy átérezte apja magányát, elveszettségét. – Beleharapni egy piszkos, öreg rózsafüzérbe! Ugyan mi történhet vele?

Csieko megsejtette, hogy apja a boltban elnyomja magában azt az indulatot, mellyel a zárdában néha az olvasó gyöngyeibe harapott.

„Inkább az én ujjaimba harapna...– gondolta Csieko, és a fejét csóválta. Próbált valami másra gondolni, például arra, amikor anyjával együtt megütötte a Nenbucu-templom harangját.

A templomtornyot újonnan építették. Apró termetű édesanyja megütötte a harangot, de az nem a kellő hangot adta.

– Anyám, fogása van ennek! – mondta akkor Csieko, anyja kezére tette a saját kezét, és együtt ütöttek a harangra. Most hangosan zendült fel hangja.

– Valóban! Milyen messzire elhallatszik! – kiáltotta örömmel az anya.
– Azért úgy nem megy nekünk, mint egy gyakorlott papnak – vélte nevetve Csieko.

Erre emlékezve választotta most a Nonomija felé vezető ösvényt. Azt írta valaki nemrégiben erről az útról, hogy „a bambuszok sötét sűrűjébe vezet”, de a mély sötétségen most valami világosság szűrődött át. A templomajtó előtti egyik kioszk felől hangok hallatszottak.

Egy szentély azonban még változatlan maradt. Már a *Gendzsi monogatariban* úgy jelölték e helyet, hogy itt élt valaha egy szűzi életű császári hercegnő, aki Isze szentélyében a papi tisztet ellátta, és tiszta, ártatlan testét három évig tartotta itt elzárva. A helyet hántolatlan törzsekből álló kapujáról és rőzséből font kis kerítéséről lehet felismerni.

Ha az ember a Nonomijából kivezető mezei utat követi, szélesen tárul ki előtte Arasijama panorámája.

A part fenyőfasorából, a „Tükröződő Hold” hídjától Csieko autóbusszal ment tovább.

„Mit mondjak otthon apáról?... Hiszen anyám már régóta sejti...

A feudális korszak végéig szorosan egymás mellé épült belvárosi üzletházak a Tekko-jaki, vagy Dondon-jaki néven ismert nagy tüzek alkalmával gyakran leégtek; Takicsiró boltja is erre a sorsra jutott.

A környéken még maradtak régi Kiotó-stílusban épült boltok, elől sűrű indákból álló faburkolattal, az emeleten finoman kidolgozott farácsos ablakokkal, de egyik sem volt még százéves. Ám Takicsiró üzletházának hátsó raktára a tűzvészek során épen maradt. Hogy a bolton alig modernizáltak valamit, az a tulajdonos jelleméből adódott. De közrejátszhatott az is, hogy az üzlet már nem ment valami ragyogóan.

Csieko hazaérkezve kinyitotta a rácsos ajtót, ahonnan végigláthatott a bolton.

Anyja, Sige, mint mindig, most is az apa írópultja mellett ült, és kis pipáját szívta. Bal kezével arcát támasztotta, háta meggörbült, és úgy látszott, mintha olvasna vagy írna, de a pulton semmi nem feküdt.

– Megjöttem! – kiáltotta Csieko, és anyjához sietett.

– Hazajöttél? Jól van – mondta az anya, aztán, mintha csak most

jutna eszébe: – Hogy van apád?

– Hát... – Csieko habozott, mit is válaszoljon. – Vittem neki babtúrót.

– Morikától, ugye? Ennek biztosan örült. El is készítetted neki?

Csieko bólintott.

– Milyen volt Arasijamában? – kérdezte az anya.

– Szörnyű tömeg volt...

– Apád elkísért Arasijamáig?

– Nem, mert a főnöknőm még nem volt otthon... – és Csieko folytatta:
– Úgy látszik, apa szépírást gyakorol.

– Szépírást? – kérdezte az anya, csodálkozás nélkül. – A szépírás nagyon megnyugtató jó dolog. Tapasztalatból tudom.

Csieko anyja finom, világos bőrű arcát kémlelte, melynek fegyelmezett vonásaiból még mindig nem tanult meg olvasni.

– Csieko – mondta nyugodtan az anya. – Csieko! Ha nem akarod, nem kell majd átvenned az üzletet...

– Figyelsz rám?

– Miért beszélsz erről, anyám?

– Hiszen nem korai erről beszélni, anyád már ötvenéves, igaz? Jól meggondolta.

– És ha inkább feladnátok az üzletet?... – Csieko szép szemét pára futotta be.

– Hogy ugrándozol ide-oda! – nevetett könnyedén az anya. – Csieko! Igazán úgy gondolod, fel kellene adni az üzletet?

Az anya nem beszélt hangosabban, de hangja komolyabb lett. Tévedett volna Csieko, vagy anyja mégis elmosolyodott?

– Komolyan gondolom – válaszolta Csieko. Fájdalom szorította össze szívét.

– Nem haragszom rád. Ne vágj ilyen szerencsétlen képet! A fiatalok kimondhatják, amit gondolnak, az öregek meghallgatják. Hogy ki a magányosabb közülük, azt te nyilván tudod.

– Bocsáss meg, anyám!

– Nincs mit megbocsátani... – Ezúttal valóban nevetett az anya. – De hogy jön ez ahhoz, amit anyád az előbb mondott? Vagy talán...

– Magam se tudom, anyám, miért beszélek ilyen ostobaságokat.

– Az embernek, igen, a nőnek is, állnia kell a szavát, a végsőkéig.

– Ó, anyám!

– Apádnak is mondtál valami ilyesmit Szagában?

– Apámnak? Nem, egyetlen szót sem.

– Nem? Nos, mondd apádnak is. Kérlek, mondd neki... Férfi lévén lehet, hogy dühbe jön, a szíve mélyén mégis örülne. – Az anya a homlokára fektette kezét. – Itt, a pultja mellett, róla gondolkoztam.

– Anyám átlát rajta?

– Hogyan tehetném?!

Anya és leánya egy ideig hallgattak. Csieko alig bírta nyugodtan maradni.

– Ne menjek ki a Nisiki-piacra valami vacsorárávalót keresni?

– Igen, menj, köszönöm.

Csieko felállt, végigment a bolthelyiségen, és kilépett a kövezetlen folyosóra. Ezek a keskeny, hosszú folyosók azelőtt körül vittek az egész házon. A bolt oldalfalánál végig fekete tűzhelyek sora állt, kudónak hívták őket, itt volt a konyha. Ma már tudvalevőleg nem használják ezeket a tűzhelyeket. Egy több lángú gáztűzhelyet állítottak fel mögöttük, és a padlót deszkával fedték be. Kiotó kemény téli hidegében kényelmetlen volt keresztüljárni a régi, vakolt padlón.

De a régi tűzhelyeket nem bolygatták, és sok házban megtartották őket. Leginkább O-kudo-sanban, a tűz és a tűzhely istenébe vetett hit miatt. A tűzhely mögött amulett lógott, tűzvész ellen. Hotei, a pocakos szerencseisten figurái egy deszkán sorakoztak. Szokás volt, hogy minden év második hónapja első ló-napján felkeressék az Inari-szentélyt Fusimiban, és minden alkalommal vásároljanak egy szobrot, amíg hét össze nem gyűlt. Ha eközben haláleset következett volna be a családban, kidobták őket, és előlről kezdődött a gyűjtés.

Csiekóék házában teljes volt a hetes szám. Az apából, anyából és leányból álló családban több mint hét éve nem volt haláleset.

A tűzhely-istenek sora mellett virágvázák álltak fehér porcelánból, az anya minden másod-harmadnap kicserélte bennük a vizet, és gondosan letörölte a port a deszkáról.

Amikor Csieko, karján a bevásárlókosárral, kilépett a házból, vagy tíz lépésnyivel odébb egy fiatalembert látott bemenni a rácsos kapun.

„Ó, a tisztviselő a bankból!”

A fiatal banktisztviselő nyilvánvalóan nem vette őt észre.

„Mivel rendszeresen jár ide, nem kell vele többet törődni” – gondolta magában Csieko, mégis meglassította lépteit. Elment a bolt homlokzati farácsai előtt, ujja hegyével érintve meg egyenként a rácsokat.

Ahol a bolt rácsai végződtek, még egyszer megfordult és felnézett.

Tekintete az emelet finom művű rácsos ablaka alatti cégtáblára esett. A cégtábla felett kis tető volt. Régi, jó nevű kereskedés jellegzetes cégére volt, és egyben dísz is.

Az enyhe tavaszi nap ferde fénye fátyolosan világította meg a cégtáblán az arany írásjeleket. Ebben a világításban szinte magányosnak tűntek. A bolt naptól fakult, kopott gyapjúfüggönyén kiálltak a vastag karikák.

„Még a Heian-szentély skarlátvörös, csüngő cseresznyéinek is lehetnek néha magányos órái, akár az embernek...” – gondolta Csieko, és meggyorsította lépteit.

A Nisiki-piac, mint mindig, most is emberektől nyüzsgött.

Visszatérőben, már az apai ház közelében, találkozott a Sirakava falubeli virágáruslánnyal. Csieko odakiáltott neki:

– Ugye, kérem, hozzánk is jön?

– Köszönöm szépen, hogyne! A kisasszony egyenesen hazamegy? Milyen jó, hogy találkoztunk! – mondta a leány. – Hol tetszett járni?

– A Nisiki-piacon.

– Milyen derék dolog!

– A házi oltárra kellenének virágok.

– Igen, tessék parancsolni. Kérem, kisasszony, válassza ki, ami tetszik.

Virágokról beszéltek, de valójában az éppen friss lombot nyitó szakakifa ágai voltak a lánynál. A hónap első és tizenötödik napján szokta őket Sirakavából behozni a városba.

Csieko kiválasztott néhány fiatal lombbal borított, törékeny gallyat, és valahogy derűsebb lett tőle. Kezében a szakaki ágakkal belépett a házba.

– Anyám, hazajöttem! – kiáltotta vidáman.

Újra résnyire nyitotta a rácsos kaput, és kinézett az utcára. A Sirakavából való virágárusleány még ott állt, így Csieko odakiáltott neki:

– Jöjjön be, pihenjen meg kicsit! Mindjárt felteszem a teát!

– Hálásan köszönöm! A kisasszony mindig olyan szívélyes – mondta a leány bólintva. Feje fölé tartva virágait, végigment a kövezetlen

folyosón.

– Csupán értéktelen mezei virágok.

– Ó, hiszen tudja, mennyire szeretem a mezei virágokat – mondta Csieko, és a szerény virágokat nézegette.

A konyha bejáratánál öreg kút állt. Bambuszfonatú teteje volt, erre rakta le Csieko a virágokat és a szakaki-ágakat.

– Megyek, hozok egy ollót. Igaz, a szakakileveleket le is kellene mosni...

– Van nálam olló – mondta a lány, és megcsattogtatta ollóját. – Önöknél mindig olyan szépen tartják a tűzhelyisten oltárát. Mi, virágárusok, hálásak vagyunk érte.

– Anyám olyan gondos.

– Bizonyára a kisasszony is.

– Sok házban ma már porlepte, piszkos a tűzhelyisten oltára, a vázák, a kút. Ezért egyre nehezebb virágokat eladni. Ha önökhöz jövök, mindig megkönnyebbülök, felvidulok.

Csieko hallgatott. A sirakavai lánynak nem mondhatta el, hogy a legfontosabb tevékenység, a kereskedés ebben a házban is hanyatlóban van már.

Az anya még ott ült az apa pultja mellett.

Csieko a konyhába hívta, és megmutatta, mit vásárolt a piacon. Az anya megnézte az árut, amit leánya sorban kirakott a kosárból, és arra gondolt, már egész háziassá vált gyermeke. Talán az is teszi, hogy az apa távol van, visszavonult a szagai zárdába?...

– Segítek neked – mondta az anya, és foglalatосkodni kezdett a konyhában. – Ez a lány szokott máskor is jönni?

– Igen.

– Mondd, apád magával vitte a zárdába a könyveket, amiket tőled kapott?

– Nem is figyeltem meg...

– Azt hiszem, rajtuk kívül semmit nem vitt magával.

Néhány modern album volt ez, Paul Klee, Matisse, Chagall reprodukcióival. Csieko azt remélte, talán új gondolatokat ébresztenek majd apjában.

– A mi üzletünknel, tudod, egyáltalán nem szükséges, hogy apád maga tervezze a mintákat. Inkább a másutt színezett anyagok közt

nézne szét alaposan, és adna el belőlük bőségesen. De hát apánk, sajnós... – így beszélt az anya. – Egyébként csodálkozom, hogy Csieko, apja iránti szeretetből, mindig az ő mintáival készült ruhákat visel. Igen, anyád ezért külön köszönetet kell hogy mondjon – folytatta.

– Köszönetet? Miért?... Csak azért hordom őket, mert nekem tetszenek.

– Nem azért, hogy amikor apa ezeket a ruhákat, vállszalagokat látja a leányán, ne érezze magát magányosnak?

– Anyám, ezek a minták valóban egyszerűek, de nézd csak meg jól, mennyire ízlésesek! Vannak, akik nagyon dicsérik!

Csieko visszagondolt rá, hogy ma szinte ugyanezt a beszélgetést folytatta apjával is.

– Szép leányoknak néha valóban illik az egyszerű öltözék – mondta az anya; leemelte a fedőt a fazékról, és egy pálcával megkavarta az ételt. – Vajon miért nincs már kedve apádnak ahhoz, hogy mutatós, divatos dolgokat tervezzen?

– Azelőtt apa nagyon elegáns és rendkívül eredeti mintákat is tervezett.

Csieko bólintott.

– Anyám, hát nem apám ruháit viseled te is?

– Anyád már öreg.

– Öreg, öreg! Milyen öreg lettél egyszerre!

– Igenis, öreg vagyok! – hajtogatta az anya.

– Ott vannak például Komija úr Edo-stílusú komonmintái, tudod, most nevezték ki őt a védett műkincsek mesterévé, ezek nagyon jól illenek fiatal lányokhoz is, amellet megfogják a szemet. Aki elmegy mellettük, megáll és megcsodálja.

– Apánkat nem hasonlíthatod össze olyan nagy emberrel, mint Komija mester.

– Apa szelleme mélységéből alkot.

– Kicsit nagy szavak ezek – mondta az anya, és a kiotói nőkre jellemzően fehér arca megrándult. – De Csieko, a te esküvődre apának majd valami egészen különlegeset, pompásat kell alkotnia... anyád már régóta örül ennek.

– Az én esküvőmre?

Csieko arca kicsit elborult, sokáig hallgatott.

– Anyám! Történt már az életedben valaha valami, ami mélyen szíven talált?

– Nos, egyszer már elmeséltem neked. Akkor történt, amikor apád és én összeházasodtunk, és elraboltuk együtt a mi kis drága Csiekónkat. Amikor felkaptuk, és elhajtottunk a kocsival. Húsz éve már ennek, de még ma is úgy ver a szívem, ha rágondolok. Csieko nézd csak, tedd a kezed a szívemre!

– Anyám, én talált gyermek voltam, igaz?

– Nem, nem! – kiáltotta az anya, és szokatlanul hevesen rázta a fejét.
– Az élete során egy-kétszer minden ember tesz valami rettenetesen rosszat, igaz? – folytatta az anya. – Egy csecsemőt elrabolni nagyobb bűn, mint pénzt lopni, vagy akármi mást elorozni. Talán rosszabb a gyilkosságnál is!

– De anyám!...

– Csieko szülei szinte beleőrülhettek a fájdalomba. Ha erre gondolok, még ma is szeretnék néha visszaadni nekik, de ez már lehetetlen. Ha Csieko megtalálta volna valódi szüleit, és azt mondja: „Hozzájuk akarok menni”, nem tehattünk volna semmit... ám anyád alighanem belepusztult volna.

– Anyám, kérlek ne beszélj így... Csiekónak nincs más anyja, mint te. Ebben a hitben nőttem fel!

– Tudom én ezt jól. De annál súlyosabb a vétkünk... Apád és én, mindketten el vagyunk rá készülve, hogy a pokolba jutunk. De mi a pokol? A mi szeretett leányunk nélkül már itt pokol lenne az élet!

Ilyen felindultan beszélt az anya, arcán könnyek folytak végig. Csieko is alig bírta visszatartani könnyeit.

– Kérlek, anyám, mondd meg az igazságot! Csieko talált gyermek, ugye?

– Nem, nem! – És az anya újra fejét rázta. – Miért ragaszkodik Csieko ahhoz, hogy talált gyermek?

– Mert nem tudom elhinni, hogy apa és anya csecsemőt raboltak volna.

– Egyszer vagy kétszer az életben előfordul, hogy valami olyat teszünk, ami mélyen a szívünkbe hasít, valami rettenetesen gonoszat. Nem éppen most mondtam neked?

– Ha ez így van, hol szedtétek fel Csiekót?

– A Gion parkban, a fekete cseresznyéknél – mondta az anya habozás nélkül. – Előbb is elmesélhettem volna neked. A virágok alatt hagyták ott az édes kicsit egy padon, és amikor meglátott minket, nevetni kezdett, mint egy virág. Nem tehettem mást, a karomba kellett szorítanom. Amikor felvettem, úgy megfájdult a szívem, hogy majd belehaltam. Arcát az arcomhoz szorítottam, és apára néztem. „Sige – kiáltotta ekkor – mi lenne, ha ellopnánk a gyermeket, és menekülnénk?” „Micsoda?” – kiáltottam. Ő erre: „Meneküljünk, gyorsan meneküljünk!” Azután minden olyan volt, mintha álomban történe. Azt hiszem, valahol a Hirano-vendéglő táján, tudod, ott, ahol az imobó-ételt mérik, amilyen gyorsan csak lehetett, kocsiba szálltunk, ha jól emlékszem.

– A csecsemő anyja épp elmehetett valahová, magát kínálta az alkalom! – Az anya elbeszélése nem hangzott teljesen hihetetlenül. – A sors keze volt! És aztán, Csieko, nem húsz év telt el azóta, hogy a mi gyermekünk lettél? Hogy ez jó volt-e neked, vagy rossz, azt nem tudom. De még ha jó volt is számodra, akkor is szívem legmélyéből, összetett kézzel kérek újra és újra bocsánatot. Apa sem gondolkozik másképp.

– Jó volt számomra, anyám. Jó volt, ezt érzem – mondta Csieko, és kezét szemére szorította.

Akár felszedett vagy elrabolt gyermek volt, akár nem, a házi anyakönyvbe Csiekót a Szata ház örököseként vezették be.

Amikor az apa és az anya először tárta fel előtte, hogy nem az ő igazi gyermekük, Csiekónak nem támadtak ezzel kapcsolatban világos érzései. Akkor lépett épp a középiskolába, és inkább arra gondolt, talán a szülők azért beszélnek így, mert valamit kifogásolnak benne. Vagy talán azért mondták el a dolgot ilyen korán a szülők, mert félték, hogy a szomszédok révén a fülébe jut? Vagy hittek Csieko irántuk érzett mély szeretetében, és azt gondolták, már elég nagy ahhoz, hogy megértse?

Csieko mindenesetre csodálkozott. Túl fájdalmasnak azonban nem találta a dolgot. Amikor felnőtt, akkor sem szenvedett különösebben. Takicsiró és Sige iránti szeretetében, bizalmában semmi nem változott, és könnyen távol tartotta magától ezeket a gondolatokat. Ilyen volt talán a természete.

De ha nem az ő igazi gyermekük, bizonyára élnek valahol igazi szülei is. Talán testvérei is vannak?

„Nem, nem szeretném őket megtalálni – gondolta Csieko –, de biztos szegényebben élnek, mint mi.”

Erről sem tudott meg semmit Csieko. Sokkal jobban nyomasztották azonban szívét az apa és anya bánata, az öreg üzletháznak mélyen, a rácsos ablakok mögött megbúvó gondjai. Ezért szorította szemére a kezét előbb a konyhában.

– Csieko! – kiáltotta az anya, kezét lánya vállára tette és megrázta. – Ne kérdezősködj többet a régi dolgokról! Ki tudja, nem hullhat-e le néha egy gyöngyszem is az égből?

– Gyöngyszem? Szép kis gyöngyszem vagyok, mondhatom! Legalább a gyűrűt díszíteném anya kezén – mondta Csieko, és munkához látott.

Miután megvacsoráztak, és rendet csináltak, az anya és Csieko felmentek a hátsó emeletre.

A kívülről finom művű rácsos ablakokkal díszített felső emeleten volt egy alacsony mennyezetű, külön kis kamra, ahol a bolti inasok aludtak. Az udvarról a hátsó emeletre az oldalfolyosóról lehetett felmenni, de az üzlet felől is meg lehetett közelíteni. Ide vezették be a kivételezett vásárlókat, vendégül látták őket, és szállást adtak nekik éjjelre. Most a legtöbb vevővel az udvarra nyíló fogadószobában tárgyaltak. Fogadószobának nevezték ugyan, de tulajdonképpen a bolthelyiség hátsó folytatása volt, mindkét oldalán polcok sorakoztak, egészen a mennyezetig kelmékkal megrakva. A helyiség hosszú és széles volt, az árut kényelmesen lehetett itt nézegetni. A padlót egész éven át rotanggyékény borította.

A hátsó emeletnek magasabb volt a teteje, itt volt a szülők és Csieko lakó- és hálószobája, mindegyikből kettő.

Csieko a tükör előtt ült, és haját bontotta le. Hosszú haját napközben illendően feltűzve viselte.

– Anyám! – kiáltott be Csieko a tolóajtón keresztül. Hangja csengésében sokféle érzés vibrált.

3. FEJEZET

A RUHANEGYED

Csodálatos, hogy egy olyan nagyvárosban, mint Kiotó, a lombok színe olyan szép lehet!

A császári kastély, a Sugaku-In és a palota körüli fenyőligetekben vagy az öreg templomok hatalmas kertjeiben ez talán magától értetődik – de szomorúfűzfá-sorokon pihen meg az utazók tekintete a sűrűn lakott belváros közepén is, a Kijomacsi úton, a Takasze folyó partján, az Ötödik Fasorban vagy a Horikava folyó mellett is. Igazi szomorúfüzek. Ágaik hihetetlenül finom zöldje egészen a földig omlik. Hasonlóan gyengéd hatást keltenek a vörösfenyők vonulatai, lágy ívekben húzódva végig Kitajamán, az északi hegyen.

Mindehhez most még tavasz is volt. Látni lehetett a fakadó levelek színét a Higasijamán, a keleti hegyen, és tiszta időben szinte a Hiei hegy friss zöld lombjának színárnyalatait is meg lehetett különböztetni.

A fák szépsége bizonyára annak is köszönhető, hogy annyira tisztán tartják a szép várost. Még a Gion-negyed keskeny hátsó utcáiban is, ahol ódon, sötét, jelentéktelen házak sorakoznak egymás mellett, az utak általában ragyogóan tiszták.

A Nisidzsín-negyedben sincs ez másképp, ahol a ruhakelméket szövik. Nyomorúságos kis műhelyek szorongnak itt egymás hegyénhátán, az utcákon még sincs semmi szenny. Az ajtórácsok lehetnek akármilyen kicsik is, nyoma sincs rajtuk a pornak. Még a fűvészkertben sem látni sehol elszórt papírhulladékot.

Az amerikai megszálló hadsereg annak idején a fűvészkertben állította fel lakóházait, japánok számára tilos volt ide a belépés. A megszállás megszűntével újra régi külsejét kapta vissza minden.

Volt egy fasor a fűvészkertben, kámforfákból állt; a szövőnegyedben, Nisidzsínben lakó Ótomo Szószuke különösen szerette. A fák nem voltak épp magasak, az alattuk vezető út is elég rövid volt, de Ótomo sokszor ott tette meg napi sétáját. A zöldellő lombok idején is. A szövőszékek zúgása közben sokszor gondolt rá: „Vajon mi lett a kámforfákból? Talán csak nem vágták ki őket a megszállók?”

Alig várta, hogy a kertet újra megnyissák. Itteni sétái után aztán rendszerint még felment a Kamo folyó partjára. Onnan az északi hegyre látott. Rendszerint egyedül járkált.

Egy-egy órácskát tudott csak ezekre a sétákra szakítani, de számára fontosak voltak. Erre gondolt most is, amikor felesége kiáltott érte:

– Szata úr keres telefonon, alighanem Szagából.

– Szata barátom? Szagából? – Szószuke felállt, és az irodába sietett.

Ótomo Szószuke szövő mestert és Szata Takicsiró nagykereskedőt üzleti összeköttetésükön kívül valami lelki rokonság is összekapcsolta, bár Szószuke négy-öt évvel fiatalabb volt. Ifjúkorukban meghitt barátok voltak, az évek során azonban többé-kevésbé eltávolodtak egymástól. Szószuke a telefonhoz ment.

– Itt Ótomo beszél. Régen nem láttam, hogy van azóta?

– Ó, Ótomo barátom! – Takicsiró hangja szokatlanul élénk volt.

– Szagában van? – kérdezte Ótomo.

– Egy eldugott szagai zárdában rejtőzöm.

– Engedje meg, hogy megjegyezzem, kicsit gyanúsán hangzik nekem a dolog – mondta Szószuke, keresetten udvarias hangon –, zárdában sok minden megeshet...

– Nem, nem, ez igazi zárda... egyetlen koros főnökasszonnyal.

– Valóban remek. Egyetlen főnökasszony. De Szata úr vihetett épp oda is valami fiatal teremtést...

– Ostobaság! – nevetett Takicsiró. – Hanem némi beszélőnivalóm lenne Ótomo úrral.

– Igen, hallgatom.

– Szeretném minél előbb rövid időre felkeresni.

– Kérem, kérem – mondta Szószuke kicsit bizonytalanul. – Én magam nehezen tudok innen elszabadulni. Bizonyára hallja a telefonban is a szövőszékek zúgását.

– Valóban; olyan zaj ez, amit szívesen hallgatok.

– Na ugye! Mi is lenne, ha megállnának? Nálunk nem úgy van ám, mint eldugott zárdákban!

Fél órába sem telt, Szata Takicsiró már Szószuke műhelyéhez érkezett autójával. Szeme ragyogott. Sietősen teregette ki a csomagját burkoló kendőt.

- Szerettem volna megkérni... – És egy tervet bontogatott kifelé.
- Ej ha! – kiáltotta Szószuke, és végignézett Takicsirón. – Egy obi! Szenzációs újdonságot alkotott itt Szata barátom, pompás! Talán egy bizonyos kicsikének lesz, akit a zárdában rejteget?
- Újra kezdi! – nevetett Takicsiró. – A lányomé lesz.
- Ejha! Ha elkészül, a kedves leánya szemé-szája eláll a csodálkozástól! De felvesz vajon a kisasszony egy ilyen obit?
- Épp erről akarok beszélni. Csieko két-három vaskos Klee-kötettel lepett meg.
- Klee? Ki az a Klee?
- Állítólag kiemelkedő festő az absztraktok között. Elegánsak, méltóságteljesek, álomszerűek ezek a képek. Jó hatással vannak egy öreg japán hangulatára. A zárdában gyakran nézegettem, így jött létre ez a terv. Ennek már nincs köze a klasszikus japán szövetmintákhoz, igaz?
- Az már biztos.
- Kíváncsi lennék, mit lehetne vele kezdeni, ezért szeretném megkérni, szője meg számomra – mondta Takicsiró, és hangjában még mindig izgatottság remegett.
- Szószuke a tervet nézegette.
- Ezer ördög! Jó! A színek kombinációja is... elsőrendű! Minden eddiginél frappánsabb újdonság Szata barátomtól, de nem könnyű dolog! Nehéz lesz megszőni! Ha megengedi, egy próbadarabot szövünk belőle a legnagyobb gondossággal. Szépen példázza a minta az apa jóakarátát és a leány szeretetét.
- Nagyon lekötelez... Tudja, ma mindjárt „alkotásokról”, „szexualitásról” beszélnek, és az emberek hozzá még a nyugati divat szerinti színekben gondolkoznak.
- Azzal ugyan nem sokra menni, igaz?
- Borsószik a hátam ezektől az európai kifejezésektől! Mintha nekünk, japánoknak nem lettek volna leírhatatlanul szép színeink már a legrégebb császárkor óta!
- Valóban! Ha csak a fekete megszámlálhatatlan árnyalatára gondolok... – mondta Szószuke, bólogatott, majd folytatta: – Így van ez. Épp ma gondolkoztam el rajta. Ott van például az izukurai obiszövöde; ott négyemeletes európai épületekben már a modern iparra álltak rá. Itt

nálunk, Nisidzsiben is be fog ez következni. Egyetlen nap elkészül ötszáz obi, a munkások pedig, akiknek átlagéletkora a húsz és harminc között van, hamarosan részesedést fognak kapni a nyereségből. A lelkiismeretes műhelymunka a kézi szövőszék mellett, ami nálunk dívik még, 20-30 év múlva megszűnik.

– Ne mondjon ilyet!

– Ha még életben leszünk akkor, talán minket is a „*védett műkincsek*” közé fognak besorolni.

– Még egy Szata úrnak is egy Klee-re, vagy hogyishívjákra van szüksége?

– Nem Paul Klee-ről van itt szó. Elbújtam a zárdában, és tíz napig, egy fél hónapig, mondhatom önnek, éjjel-nappal szakadatlan töprengtem. Nem jó együtt a színösszeállítás és a minta ennél az obinál? – kérdezte Takicsiró.

– Kiváló! Egészen japános, és nagyon elegáns, valóban. – És sietve folytatta: – Jellegzetesen Szata-alkotás. Hogy jó obi lesz belőle, afelől szavatolok. A sablonokat majd megrendeljük egy megbízható műhelyben, és nagy gonddal fogjuk megszőni. Nem lenne jó a munkát Hideóra bízni? A legidősebb fiam, bizonyára ismeri.

– Természetesen!

– Hideo egyébként még nálam is jobb szövő – mondta Szószuke.

– Nos, ezt önre bízom. Bár nagykereskedés vagyunk, főleg vidéken adunk el.

– Ugyan! Ne szerénykedjék!

– Ez az obi nem nyárra való, inkább őszi darab lesz. Mégis szeretném hamarosan megszőve látni.

– Értem. És az obihoz illő kimonó?

– Egyelőre csak az obira gondoltam.

– Mint nagykereskedő, elég kimonókelme között válogathat... Talán a kedves leánya hamarosan elkövetkezendő esküvőjéhez kell majd kelengyedarabnak?

– Ugyan! – kiáltott fel Takicsiró, és úgy elvörösödött, mintha saját magáról lenne szó.

Azt mondják, a nisidzsini kézi szövődék ritkán tartják magukat tovább három generációnál. Mert a kézi szövés művészi munkának

számít. Lehet az apa páratlan szövőmester, a kézügyességét, gyakorlatát nem mindig tudja továbbadni fiának, még ha a fiú mindenképpen igyekeznék is továbbvinni az apai művészetet.

De jól is alakulhat a helyzet. Ha egy gyermek már négy-öt éves lesz, elsőnek a motollálásra fogják. Tíz-tizenkét éves korában már tanítani kezdik neki a szövést. Hamarosan önálló darabokat is készíthet. Gyakran több gyermek is dolgozik, és jólétet hoznak a házba. Ha van még esetleg egy-két idősebb, hatvan-hetven éves asszony is a családban, az gombolyíthatja a fonalakat. Előfordul, hogy a nagymama és a kisunoka egymással szemben ülve dolgoznak.

Ótomo Szószuke házában az idősödő családanya egyedül bogozgatta az obiszalakat. Folyvást munkája fölött görnyedt, öregebbnek látszott a koránál, keveset beszélt.

Három fia dolgozott körülötte, mindegyik a saját magas szövőszékénél ült. Természetesen nagy szerencse, hogy három szövőszék van itt kéznél. Sok háznál csak egyetlen szövőszék dolgozik, sőt olyan is akad, ahol az az egyetlen is csak kölcsönzött darab.

Ahogy Szószuke mondta, a legidősebb fiú, Hideo művészi készsége túltett az apáén, takácsok és kereskedők egyaránt ismerték már.

– Hideo, Hideo! – kiáltotta Szószuke, de úgy tűnt, Hideo nem hallja. Ellentétben a gépi szövődéssel, ez a három szövőszék fából volt, nem csapott túl nagy zajt, és Szószuke emelt hangon kiáltott. De Hideo szövőszéke a helyiség legtávolabbi, a kert felé eső sarkában állt. Talán mert többnyire a duplán szövött válszalagokon, a legnehezebb darabokon dolgozott, melyeknél roppant nagy figyelemre volt szükség, nem ért el hozzá apja hangja.

– Anya, hívd csak ide Hideót! – szólt feleségéhez Szószuke.

– Igen! – kiáltotta az asszony, leporolta térdét, és lement a kövezetlen folyosóra. Amint Hideo szövőszékéhez ért, fáradtan támasztotta meg kezével a csípőjét.

Hideo megállította a szövőfésűt, és felpillantott, de nem állt fel azonnal. Fáradt lehetett. Azt hitte, valami vevő jött. Először jól nyújtózott, hátul összekulcsolva karját. Aztán letörölte arcáról a verítéket, és felment.

– Üdvözlöm szerény házunkban! – köszöntötte Takicsirót barátságosan. Arca, tartása még magán viselte a munka bélyegét.

– Tudod, Szata úr tervezett egy obit, nézd, és olyan kedves, hogy velünk akarja megszövetni – mondta az apa.

– Igazán? – Csak ennyi volt Hideo válasza, és hangja nem sok érdeklődést árult el.

– De igen értékes obiról van ám itt szó! Ezért szeretném, ha te szónéd meg helyettem.

– Egy obi, Csieko nagyságos kisasszony számára? – kérdezte Hideo elsápadva, és először nézett Szatára.

Hogy mentse fiának Kiotó lakói között szokatlan mogorvaságát, Szószuke apa közbevetette:

– Hideo fáradt, kora reggel óta dolgozik...

Hideo hallgatott.

– Hát igen, aki nem veti bele magát egész testével-lelkével a munkába, abból nem lesz mester – mondta barátságosan Takicsiró.

– Vagy legalábbis nem jut tovább egy-két ízléstelen dupla szövésű obinál, de az is valami! Elnézést kérek... – mormogta Hideo, és lehajtotta a fejét.

– Úgy van! Ilyen az igazi kézműves! – mondta Takicsiró, és kétszer is bólintott.

– Még a nem igazán kedvvel végzett munka is gondosságot igényel, mert az emberek tudják, hogy tőlünk kerül ki. Ez persze igen fárasztó. – Hideo lehajtotta a fejét.

– Hideo – mondta az apa, szinte kérlelve –, amit Szata úr hoz, az valami egészen más. Tudod, Szata úr visszavonult a szagai zárdába, és ott gondolt ki egy tervet. Nem eladásra készült.

– Aha, értem. Igen, persze, a szagai zárdában...

– Nézd már meg...

– Igenis!

A fiatal takács mogorva hangjától szinte elpárolgott Takicsiró jókedve, amellyel a műhelybe lépett.

Kiterítette a tervet Hideo előtt.

Hideo hallgatott.

– Nem tetszik? – kérdezte Takicsiró bátortalanul.

Hideo szó nélkül nézegette a tervet.

– Nem tetszik, igaz?

Hideo még mindig hallgatott.

– Hideo! – kiáltotta az apa, nem bírva tovább elviselni fia csökönyös hallgatását. – Udvariatlanság nem válaszolni!

– Igen. – Hideo még mindig nem emelte fel a fejét. – Mint kézműves, bátorkodom megnézni Szata úr tervét. Mindenesetre nem közömbös munkáról van szó. Obi lesz, Csieko kisasszony számára, ugye?

– Mindenesetre – mondta Szószuke apa, és bólintott, de még mindig nem értette, miért viselkedik fia annyira szokatlanul.

– Nem tetszik?! – kérdezte újra Takicsiró, önkéntelenül is élesebb hangon.

– Nagyon szép – mondta Hideo szenvtelen hangon –, nem mondtam, hogy nem tetszik.

– Mondani nem mondta, de a szívében azt gondolja... a tekintete elárulja.

– Igazán?

– Most már elég! – Takicsiró felemelkedett ültéből, és arcul csapta Hideót. A fiatalembernek szeme sem rebbent.

– Üssön csak tovább. Álmomban sem gondoltam, hogy Szata úr terve nem jó.

Arca, talán az ütéstől, megelevenedett. És a megütött Hideo bocsánatot kért, tenyerét laposan a földre fektette, és mélyen meghajolt. Így sem tudta azonban eltakarni kivörösödött arcát.

– Szata úr, elnézést kérek.

– Ha haragszik is rám, kérni szeretném rá, engedje meg, hogy én szőjem meg ezt az obit.

– No végre!... Hiszen éppen ezért jöttem.

És Takicsiró nyugalmat erőltetett magára.

– Ön is bocsásson meg nekem. Az én koromhoz igazán nem illik már ez a hevedesség! Fáj a kezem, mellyel megütöttem...

– Kölcsönadhattam volna a saját kezemet. Egy szövő kezén vastag a bőr!

Mindketten nevettek.

Takicsiró azonban nem könnyen tette túl magát Hideo ellenséges viselkedésén.

– Igazán régen történt, hogy valakit megütöttem... Alig emlékszem... Ne vegye rossz néven! De valamit szeretnék azért tudni, kedves Hideo úr. Mikor meglátta a tervemet, miért vágott olyan különös arcot? Nem

mondaná meg őszintén?

– Ah! – És Hideo arca újra elborult. – Még fiatal vagyok, és csak egyszerű kézműves, az ilyen nem ismeri ki jól magát a világ dolgaiban. Ugye, azt mondta, a szagai zárdában készítette a tervet?

– Igen. Még ma visszamegyek a zárdába, talán még két hetet töltök ott...

– Hagyja ott a kolostort! – mondta Hideo nyomatékosan. – Menjen inkább haza.

– Az otthonomban nem találok nyugalmat!

– Nos, ez a terv pompás, ragyogó, nagyszerű újdonság. Őszintén csodálom. De mi vihette vajon rá Szata urat erre a tervre? Ha jól megnézem... Csak úgy sziporkázik. Érdekes, de a szív meleg őszintesége hiányzik belőle. Nem látom világosan, de mintha valami elvadult, egészségtelen volna benne...

Takicsiró elsápadt, ajkai reszkettek. Nem talált szavakat.

– A zárdában csinálta! A legszebb magány van ott, elhiszem. De nem lehet, hogy rókák, borzok bővölték meg ott Szata urat?

– Tudja az ég! – Takicsiró maga elé húzta a tervet, és elmélyülten nézte. – Szó, ami szó... Jó leckét adott nekem. Fiatal kora ellenére, bámulatos! Köszönöm önnek... Át akarom gondolni, és új tervet csinállok. – Takicsiró sietve göngyölte össze a tervet, és a felső zsebébe dugta.

– De nem! Csodálatos így, ahogy van! Megszöve, az anyagon egészen másképp hat majd a színek tónusa!

– Nagyon köszönöm. Talán Hideo úr beleszövi majd a mintába Csieko leányom iránti érzéseinek melegebb színeit is! – kiáltotta Takicsiró, többet azonban nem mondott, gyors búcsút vett, és elhagyta a házat.

Közvetlenül a kapu mellett kis patak folydogált. Igazi kiotói patak. Még a part füvei is régies formákban hajlottak a víz fölé. Vajon az a fehér fal a parton Ótomo házához tartozott?

Takicsiró összegyúrte a tervet a zsebében, és a patakba hajította.

Sige anyát nagy izgalomba hozta egy hirtelen telefonhívás a férjétől, Szagából, hogy nem volna-e kedve leányával együtt Omuróba jönni megnézni a cseresznyevirágzást. Férje meghívja cseresznyevirágzást

nézni, ez még nem történt meg soha!

– Csieko, Csieko! – hívta leányát, mintha segítségére volna szüksége.
– Apa telefonál. Beszélj te vele.

Csieko sietve jött, anyja vállára tette kezét, és átvette a kagylót.

– Igen, jó, megyek anyával. Helyes, a Ninnaji-templom előtt, a pihenőházban. Kérlek, várj ránk. Igen, jövünk, amilyen gyorsan csak lehet.

Csieko letette a kagylót, anyjára nézett és nevetett.

– Hisz csak egy meghívás, virágnézésre! Csodálkozom anyámon!

– Miért hív engem is?

– A cseresznyefák most vannak teljes virágzásban Omuróban, azt mondja apa.

Csieko rábeszélte még mindig tétovázó anyját, és együtt hagyták el az üzletet. Az anya még mindig nem tudta elhinni az egészet.

A nyolcszoros virágú Omotu-cseresznyék – „hajnalhasadásnak” is hívják őket – az utolsók a város cseresznyevirágai között, úgyszólván ők jelentik a búcsút.

A cseresznyeliget a Ninnaji-templomhoz vezető hátsó kapunál egyetlen virágtenger volt már.

De Takicsiró ingerülten kiáltott fel:

– Ez már végleg elviselhetetlen!

A virágzó fák között a padok szinte összeértek, zsúfolva evő-ivó, lármázó emberek kavargó tömegével. Vidéki asszonyok szabados mozdulatokkal táncoltak, italos emberek hangosan horkoltak, sokan a padról a földre gurultak.

– Undorító, mi lett ebből a helyből! – kiáltotta Takicsiró, és csalódottan megállt. Nem is mentek tovább a virágzó ligetben. Elvégre még ismerős látvány volt számukra az Omuro-cseresznyék virágzása.

A fák mögött füst szállt felfelé, ott égették el a látogatók után maradt szemetet.

– Meneküljünk inkább valami békésebb vidékre, nem gondolod, Sige?
– mondta Takicsiró.

A fordulónál, szemben a cseresznyeligettel, magasra nőtt fenyők alatt, hat-hét koreai nő nemzeti viseletben egy deszkaállványon népi

táncaikat táncolta, és koreai dobokat vert hozzá. A tánc szép volt és ízléses. A fenyők zöldje közül előkandikáltak a vadcserezsnye virágai.

Csieko megállt, és egy darabig a koreai táncot nézte.

– Apám, én is szívesebben mennék valami békésebb helyre. Mi lenne, ha átsétálnánk a fűvészkertbe?

– Helyes! Egy pillantást mindenesetre vetettünk az omurói cseresznyevirágzásra, és leróttuk, amivel a tavasznak tartozunk – mondta Takicsiró, és kilépve a templomkapun, kocsijukba szálltak.

A fűvészkertet áprilisban újra megnyitották, és a kiotói pályaudvar előtti térről újra rendszeren közlekedett a villamos.

– Ha a fűvészkertben is nagy lesz a tömeg, kicsit sétálhatunk a Kamo partján – vélte Takicsiró, Sige felé fordulva.

Az autó végigszaladt a városon, a friss lombok alatt. A levelek üde zöldje elevenebben hatott a régi, sötét házak között, mint az új épületek környékén.

A fűvészkertet már messziről látni lehetett a kapuhoz vezető fasorból. Balra a Kamo folyó töltése húzódott.

Sige obija ráncai közé dugta a belépőjegyet. Minél messzebbre szállhatott a pillantása, annál vidámabb lett a szíve. A nagykereskedők negyedében alig látszik valami a hegyekből. És egyáltalán, elég ritkán lépett ki a boltból az utcára.

Beléptek a kertbe. Az elülső szökőkút körül tulipánok nyíltak.

– Olyan itt, mintha mérföldekre lenne az ember a várostól – mondta Sige. – Vajon ezért építették ide az amerikai urak a házaikat?

– Azok hátrább lehettek – válaszolta Takicsiró.

A szökőkútból finom vízpermet szállt, noha alig mozdult a tavaszi szellő. Szemben balra hatalmas melegház állott kerek, vasvázás üvegtetővel. A látogatók az üvegfalon keresztül egész sereg trópusi növényt láttak, de hamar továbbmentek, hogy maradjon idejük a sétára. Jobbra az úttól magas Himalája-cédrus állt, éppen rügyeit bontogatta. Alsó ágai szétterültek a földön. Túlevelű fa volt ugyan, de a fiatal hajtások habkönnyű zöldje nem is emlékeztetett tőre. Ellentétben a vörösfenyővel, ezek a fák télen is megtartják régi tűiket. Nélkülük álomszerűek lennének a tavaszi rügyek.

– Ótomo úr fia alaposan rámpirított – szólalt meg Takicsiró nemcsak jobban dolgozik, mint apja, de olyan éles a szeme, hogy beelát az

ember veséjébe is.

Persze sem Sige, sem Csieko nem értették ezt a monológot.

– Találkoztál Hideo úrral? – kérdezte Csieko.

– Ügyes kezű takács hírében áll – vetette oda Sige. Többet nem mondott. Takicsiró nem szerette a kérdezősködést.

Jobbra fordultak a szökőkúttól, aztán balra kanyarodtak, ahol egy gyermekjátszóternek kellett lennie. Élénk lárma ütötte meg a fülüket, a gyepen egész csomó apró csomag volt halomba rakva.

Jobb felé kiléptek a fák árnyékából, és váratlanul tulipánágyak közt találták magukat.

Csieko örömmel kiáltott fel, mikor a dús virágpompát megpillantotta. Vörös, sárga, fehér és a sötét kaméliák színéhez hasonló mélylila, nagy virágú tulipánok töltötték meg az egyik ágyat.

– Igen, most már értem, miért használnak az újdivatú ruhákhoz tulipánmintákat. Ostobaságnak tartottam, de most... – és Takicsiró fel sóhajtott.

„Ha a Himalája-cédrus alsó, frissen rügyező ágait kitérve olyan, mint egy pávafarok, mihez lehetne hasonlítani a tulipánoknak ezt a sokszínű özönét?” – gondolta Takicsiró, és hosszan nézte a virágokat. Virító színeik megtöltötték a levegőt, és a nézőnek egész a bőréig hatoltak.

Sige kissé mindig férje mögött haladt, szorosán lánya mellé húzódva. Csieko ezt kicsit komikusnak találta, de arca nem árulta el érzéseit.

– Anyám, azok ott messzebb, a fehér tulipánágnál, vajon jegyestalálkozójukat tartják? – suttogta Csieko anyjának.

– Igen, igen, azt hiszem.

– De ne nézd őket annyira, anyám! – és ruhaujjánál fogva visszahúzta. A tulipánágyak előtt tó terült el, színes halak úszkáltak benne.

Takicsiró felállt a padról, és körülsétált a tulipánágyak között. Lehajolva próbált belenézni a virágok kelyhébe. Aztán visszatért a két nőhöz.

– Ragyogóak az európai virágok, de kifárasztják az embert. Számomra kedvesebb egy bambuszliget.

Sige és Csieko felemelkedtek.

A tulipánágyak mélyedésben feküdtek, fák vették őket körül.

– Az egész fűvészkert inkább európai stílusú, nem gondolod, Csieko?

– kérdezte az apa.

– Igen, nem is tudom, talán – válaszolta Csieko. – Hadd maradjunk még egy kicsit anya kedvéért.

Takicsiró, aki kicsit unatkozva továbbsétált a virágok között, kiáltást hallott.

– Szata úr? Valóban, Szata úr!

– Ó, Ótomo úr! És Hideo úr! – kiáltotta Takicsiró. – Micsoda meglepetés, hogy itt találkozom önökkel!

– Ó, részünkről a kellemes meglepetés! – És Szószuke mélyen meghajolt.

– Nagyon szeretem az itteni kámforfasétányt, és alig vártam már, hogy újra megnyissák a kertet. A fák most ötven-hatvan évesek lehetnek. Épp most mentünk végig alattuk. – És Szószuke újra fejet hajtott. – Különben a fiam a múltkor nagyon udvariatlanul viselkedett.

– Ugyan! Fiatalság, bolondság!

– Szagából jöttek?

– Igen, én Szagából. Sige és Csieko otthonról.

Szószuke Sigéhez és Csiekóhoz lépett, és köszöntötte őket. – Hideo úr, mi a véleménye ezekről a tulipánokról? – kérdezte

Takicsiró kissé élesen.

– A virágok élnek – válaszolta Hideo, szintén kicsit kurtán. – Élnek? Igen, az biztos, hogy élnek, de engem már kezdenek untatni. Túl sok van belőlük... – És Takicsiró elfordult.

– A virágok rövid életűek, de félreismerhetetlenül élnek. A tavasz jöttével bimbót hoznak, kinyílnak. Ilyen az élő természet körforgása...

Takicsiró Hideo újabb döfésének tette ki magát.

– Nekem nincs ehhez szemem. A tulipánmintát kimonón, obin nem szeretem, de egy jó festő lefesthetné az örökkévalóság számára – mondta Takicsiró, elfordulva. – Így van ez a régi időkből maradt kelmemintákkal is. Vannak még azoknál is régebbiek, mint a mi öreg Kiotónkból származók. Olyan szépet ma már senki nem alkot, igaz? Ma már csak másolnak.

Hideo hallgatott.

– Itt vannak az élő fák is. Vannak öregebbek is, mint a mi öreg Kiotónk fái, igaz?

– Nem így értettem. Egy egyszerű takács, aki naphosszat a zörgő

szövőszék mellett ül, nem gondol ilyen fennkölt dolgokra – mondta Hideo, lehajtott fejjel. – De szabad valami példát hoznom neked is? Ha Csieko kisasszony megállna a Csuguji- vagy Koriuji-templomban Buddha szobra előtt, ki tudja, nem a kisasszony lenne-e kettejük közül a szebbik?

– Megmondjam ezt Csiekónak? Örülni fog. Bár nem valami jámbor hasonlat... Hideo úr, egy leányból hamar válik öregasszony. Igen, igen, roppant hamar! – mondta Takicsiró.

– Ezért mondtam azt, hogy a tulipánok élnek – válaszolta Hideo nyomatékosan. – A virágzási idő nagyon rövid, de a virágok tele vannak étellel. Most van az idejük, nem?

– Hát ez igaz. – És Takicsiró újra feléje fordult.

– Ami engem illet, én nem unokák generációinak akarok vállszalagot szőni. Csak a pillanatnak... Ha csak egy évig jól állnak valakin, és örömmel viselik őket, szívesen szövöm meg őket.

– Ez a helyes felfogás – mondta Takicsiró, és bólintott.

– De mit számít mindez? Hiába, mi mások vagyunk, mint a Tacumura úrhoz hasonló élelmes kereskedőfajta.

– Ilyen hangulatban mondtam, hogy a tulipánok élnek. Most vannak pompájukban. Alig két-három virágszirom hullt csak le eddig.

– Valóban!

– Amikor hulló virágokról beszélnek, az ember a cseresznyék hóként hulló szirmaira gondol. De illik ez a tulipánokra?

– Hulló, a földet elborító virágtakaró, ugye?... – kérdezte Takicsiró. – Engem csak a tulipánok tobzódása fáraszt ki kicsit. Túlságosan is ragyognak a színek, de nem elég választékosak, ugye? Vagy talán már öreg vagyok hozzá.

– Ne menjünk tovább – indítványozta Hideo. – A tulipánmintás szövőminták, amikor elkészülnek, úgysem hasonlítanak már semmiféle élő tulipánhoz. Ezt most már világosan látom.

A mélyen fekvő tulipánágyaktól mind az öten felmentek a kőlépcsőkön a partra.

A lépcső mellett, már inkább gátra, mint sövényre formázva, csomókban álltak a Kirisima-azaleák. Még nem nyíltak, de gyengéden bontakozó lombjuk még jobban kiemelte a virágaik teljében pompázó tulipánok harsány színeit. Följebb, jobb felé, hatalmas pünkösdirózsa-

ágyak tárultak a szem elé. Ezek sem bontották még ki szirmaikat. A kertnek ez a láthatóan újonnan rendezett része inkább idegenül hatott.

Kelet felől idelátszott a Hiei hegy.

Hiei Higasijamát, a keleti hegyet és Nisijamát, a nyugati hegyet egyébként a fűvészkert csaknem minden pontjáról látni lehetett, de a peóniamezőtől keletre a Hiei egész vonulata kirajzolódott.

– A Hiei hegy ma nem látszik olyan magasnak. Vajon a felhők párája teszi? – kérdezte Szószuke Takicsirótól.

– A tavaszi felhők szelídebbnek tüntetik fel – válaszolta Takicsiró, és a hegyet méregette. – De Ótomo úr, nem találja, még pára láttán is, mennyire tűnőben van már a tavasz?

– Igaza lehet.

– Ez az erős pára tulajdonképpen már inkább... Milyen gyorsan múlik is el a tavasz, igaz?

– Igaza van – mondta Szószuke újra. – Repül az idő. Még egyszer se jutottam ki megnézni a cseresznyevirágzást.

– Az ön számára nem sok újat tartogathat.

Egy ideig hallgatva mentek egymás mellett.

– Ótomo úr, ne menjünk vissza az ön szeretett kámforfáihoz?

– Ó, igazán köszönöm! Mindig boldoggá tesz, ha végigmehetek alattuk! Különben már idejövet arra vágtunk át – szolt Szószuke, és Csiekóhoz fordult: – A kisasszony is elkísér bennünket?

A kámforfasétányon a fák alsó ágai szinte egymásba nőttek. Lombjuk még enyhén vöröslött. Bár nem fújt szél, a levelek itt-ott könnyedén megrezzentek.

Az öt ember lassan, hallgatagon ballagott. A fák árnyékában mindenki saját gondolataival foglalkozott.

„Hideo tehát Nara és Kiotó legszebb Buddha-szobrait hasonlította Csiekóhoz, és a leányt még szebbnek találja – szaladt át Takicsiró agyán. – Ennyire szerelmes lenne Csiekóba? Viszont... Ha Csiekó férjhez menne hozzá, hogy találná helyét az Ótomo-műhelyben? Mint Hideo anyja, kora reggeltől késő estig ő is fonalat gombolyítana?”

Ahogy hátrapillantott, látta, hogy Hideo Csiekónak magyaráz valamit, és Csiekó időről időre bólint.

„Ha házasságra kerülne sor közöttük, na igen, Csiekónak nem kellene feltétlenül Ótomo házába költözni. Hideót a Szata család is örökbe

fogadhatná. – Ekörül jártak Takicsiró gondolatai. – Csieko egyetlen leány. Sige anya vigasztalhatatlan lenne, ha elkerülne a háztól. Hideo viszont Ótomo legidősebb fia. Apja szerint művészbibben dolgozik, mint ő maga. Igaz, hogy neki van két másik fia is.”

Azután:

„A mi régi »Maruta« cégünk forgalma visszaesőben van, az előregedett épületet nehezen lehetne modernizálni, viszont mégiscsak nagykereskedés a város közepén. Mégiscsak más, mint egy szövőműhely, három kézi szövőszéssel. Alkalmazott nincs, minden munkát a család végez, így nem sokat hozhat. Már Masako mama megjelenésén is látszik, a konyha is szerény lehet. Hideo a legidősebb fiú, de talán mégis meg lehetne velük egyezni, odaadnák fogadott fiúként és Csieko férjeként.”

– Az önök Hideója különlegesen ügyes fiú, nemde? – puhatolózott Takicsiró Szószukenél. – Olyan fiatal még, és mégis olyan sokat ígérő tehetség, valóban...

– Kedves öntől! – felelte Szószuke gyanútlanul. – Igen, a munkában nagyon alapos, gondos, de ha emberek közé kerül, mindjárt barátságtalan lesz... Ki tudja, hova vezet mindez!

– Mi lehet az oka? Az ön Hideója mostanában többször nekem támadt! – mondta Takicsiró, és mintha tetszett volna neki a dolog.

– Igazán, kérem, legyen elnéző. Ő már ilyen. – Szószuke kissé lehajtotta fejét. – Mikor az apja parancsol valamit, akkor is. Ha nem úgy tetszik neki, nem engedelmeskedik.

– Mi lehet vele? – kérdezte Takicsiró bólogatva. – Hogy történt, hogy egyedül jött ma ki Hideóval?

– Ha a testvérei is jöttek volna, most állnának a szövőszékek. Hideo nagyon akaratos természet, és azt gondoltam, elhozom magammal a szeretett kámforfáimhoz, azok talán majd meglágyítják egy kissé.

– Gyönyörű faszor! Tudja, Ótomo úr, azt, hogy én Sigével és Csiekóval együtt jöttem ma a fűvészkertbe, azt Hideo barátságos... mondjuk így: figyelmeztetésének köszönhetem.

– Hogyan?! – kiáltotta Szószuke kétkedve, és Takicsiró arcába bámult. – Nem annak, hogy látni akarta a kedves leányát?

– Nem, nem – hárította el gyorsan Takicsiró.

Szószuke megfordult. Jóval mögöttük lépkedett Csieko és Hideo, még

hátrább maradt Sige anyja.

Ahogy kiléptek a fűvészkert kapuján, Takicsiró így szólt Szószukehoz:

– Tudja mit? Vigye el a kocsimat! Nisidzsinnél nincs messze tőlünk. Mi még kószálunk egy darabig a Kamo partján.

Szószuke még habozott, de Hideo így szólt:

– Menjünk hát! – és előreengedte apját a beszállásnál.

A Szata család a kocsival melletten állt, mintha búcsút vennének.

Szószuke arra fordult, és mélyen meghajolt. Azt azonban alig lehetett észrevenni, hogy Hideo meghajtotta-e a fejét egyáltalán.

– Különös fiú! – mondta Takicsiró, és eszébe jutott, hogyan ütötte nemrégiben arcul, majd visszafojtott nevetéssel: – Csieko, igazán bámulatos, milyen jól el tudsz szórakozni Hideo úrral! Nincs zavarban fiatal lányok előtt?

Csieko szégyenlősen felnézett.

– Ott, a kámforfáknál?... Én csak hallgattam. Miért mesélt nekem annyi mindent? És olyan izgatott volt. Miattam vajon?

– Bizonyára azért, mert vonzódik Csiekóhoz. Nem tudsz róla? Tudod, mit mondott? Hogy szebb vagy, mint Csugujiban és Koriujiban a Maitreja-Buddha... Apád el volt képedve. A hóbertos ember ezzel valami nagyszerűt mondott.

Csieko is el volt képedve. Egészen a nyakáig elpirult.

– Miről beszélt neked? – kérdezte az apa.

– Valamit mondott a nisidzsini takácsok végzetéről.

– A végzetről? Ejha! – Az apa mintha töprengett volna.

– Végzet, ez így talán fellengősnek hangzik, de tényleg végzetet mondott... – ismételte a leány.

A Kamo folyó partján, a fűvészkert kapujától jobbra, egy sor fenyő állt. Takicsiró lement mellettük egész a folyó ágyáig. A meder inkább hosszú, keskeny rétnek látszott. Hirtelen meghallotta a gátról zuhogó víz csobogását.

Egy idősebb emberekből álló társaság a fűre telepedve kitergette uzsonnáját. Egy fiatal pár is volt velük.

A másik paron, a magas autóút alatt még egy sétaút húzódott. Az elszórtan álló, már lombos cseresznyefák között látni lehetett a nyugati hegyek vonulatát, középen az Atago-csúccsal. A folyó mentén fölfelé haladva az északi hegyhez jut az ember. Az a vidék már

természetvédelmi terület.

– Ne ülünk le? – kérdezte Sige.

A folyómederben mintás muszlinkendőket akasztottak ki száradni. A nagy északi összekötő híd alatt át lehetett látni.

– Gyönyörű tavasz van! – mondta Sige körülnézve.

– Sige, mit szólnál Hideo úrhoz? – kérdezte Takicsiró.

– Hogy érted: mit szólnék hozzá?

– Ha örökbe fogadnánk...

– Hogyan? Hogy tudjak ilyen hirtelen?...

– Ügyes, derék ember!

– Az lehet, de inkább Csiekót kellene erről megkérdezned.

– Nem azt mondta mindig Csieko, feltétel nélkül engedelmeskedik nekünk? – Takicsiró Csiekóra nézett. – Mit gondol Csieko?

– Ilyen dolgokat nem szabad erőltetni! – mondta Sige, és ő is Csiekóra nézett.

Csieko lesütötte a szemét. Képzületében felmerült Mizuki Sinicsi alakja. Sinicsié, a gyermeké. Ahogy kirajzolt szemöldökkel, kipirosítva, kifestve, a régi udvar ünnepi pompájába öltözve ült az alabárdosok kocsijában, és végigvonult a Gion-ünnepség menetében. Sinicsi mint apród. – Persze akkor Csieko is gyermek volt még.

4. FEJEZET

CÉDRUSFÁK ÉS AZ ÉSZAKI HEGY

Hajdanában, amikor a császári udvar még itt székelt, Kiotó számára a Hiei hegy egyszerűen „a hegy” volt, és a Kamo-szentély évi ünnepe, melyet a mályvák ünnepének is neveztek, „az ünnep”.

Ez az ünnep, az ötödik hónap tizenötödik napján, már elmúlt az idén. 1956 óta a mályvaünnep alkalmával a császári hírnökök felvonulásához még Icuki-O papnő menete is csatlakozott. Újra feléledt ezzel a régi rítus; eszerint a császári hercegnő, mielőtt megkezdte volna szolgálatát az Icuki-szentélyben, tisztulásnak vetette magát alá a Kamo folyóban. Legelől gyaloghintókban az ötödik rang fölötti udvarhölgyeket vitték, ünnepi öltözetben, ezeket követték a szolgálók és az udvarhoz tartozó fiatal lányok. Utánuk vonult maga a hercegnő, fényes ünnepi pompában, az udvari zenészek hangszereinek dallama mellett, ökrök vontá pompás díszkocsiban. A hercegnő diáklány korú megszemélyesítője nagyszerűen hatott ragyogó jelmezében. Ha a felvonuláshoz kiválasztott lányok között Csieko iskolatársnői közül is szerepeltek néhányan, kiszaladt a Kamo folyó töltéséhez, hogy lássa a felvonulást.

Az ódon templomokkal és szentélyekkel teli Kiotóról joggal mondják; nincs nap, hogy ne ülnék meg benne valamelyik kisebb-nagyobb istenség ünnepét. Aki az ünnepi kalendárium rendjéhez tartja magát, május hónapban számíthat rá, hogy mindig talál valami látványosságot. Aki minden teaszertartáson részt szeretne venni, akár templomban, akár háznál, akár a szabadban szolgálják fel, a víz forrásától kezdve addig, amíg a csészekben felszolgálják, állandóan úton lehetne.

Idén májusban azonban Csieko még a mályvaünnepet is elmulasztotta. Esős hónap volt. Gyermekkor óta épp elégszer vitték már el a szertartásra.

Csieko nemcsak a virágzást szerette, éppoly szívesen kirándult azért is, hogy a friss zöldet, a fiatal lombokat megcsodálja. Mindenekelőtt ott voltak Takao környékén a fiatal juharlombok, de szívéhez nőtt a Jakuo-i vidéke is.

Csieko épp az Ujiból hozott friss teát öntötte le, amikor megszólalt:

– Anyám, idén teljesen elfelejtettem Ujiba menni, megnézni a teaszédést.

– Még talán nem késtél le róla – mondta az anya.

Sok minden később fakadt ezen a tavaszon, ahogy a kámforfák szép rügyei is csak nemrég pattantak ki a fűvészkertben.

Megszólalt a telefon. Csiekót kereste barátnője, Maszako, nem menne-e vele megnézni a zsenge juharlombokat Takaóban. Most biztos kevesebb látogatója van a fáknak, mint az őszi vörös lomb hullás idején.

– Nem túl késő már? – kérdezte Csieko.

– Nem hinném. És ott kint hűvösebb is van, mint itt, a városban.

Csieko gondolkozott kicsit.

– Akkor a Heian-szentély cseresznyevirágzása után meg lehetne nézni a Suzan hegyi cseresznyevirágzást is. Azok az öreg cseresznyefák ott... A virágzás már elmúlhatott, de tudod, úgy szeretném látni az északi hegy cédrusait. Az már nincs messze Takaótól. Amikor látom őket, ahogy egyenesen törnek felfelé, mindig úgy érzem magam, mintha újjászületnék. Kísérj hát el a cédrusokig. Az északi hegy cédrusai nekem a juharlomboknál is kedvesebbek.

Ha már ide jöttek, Csieko és Maszako azért futólag megnézték a zsenge juharlombokat is, melyekről híres volt a Jingodzsi-templom Takaóban, a Szaimjodzsi Makinoóban és a Kozandzsi Taganoóban.

A Jingodzsihoz és a Kozandzsihoz meredek hegyi út vezetett felfelé. Maszakónak, aki kora nyári, könnyű európai ruhában, alacsony sarkú cipőben volt, nem esett neheze a kaptatás, és aggódva nézett Csiekóra, hogy fog boldogulni kényelmetlen kimonójában. Csieko jókedvét azonban semmiféle aggodalmaskodás nem tudta elrontani.

– Miért nézel így rám? – kérdezte Csieko.

– Szép, igaz?

– Igen, szép – válaszolta Csieko megállva, és lenézett a Kijoteki folyóra. – Azt hittem, fülledt lesz a levegő a lombok párájától, de jó hűvös van itt, ugye?

Maszako elharapta nevetését.

– Csieko, én rád értettem!

– Rám?...

– Hogy lehet egy lány ennyire szép?

– Ó, te!

Az egyszerű kimonó a zöld lombok között kiemelte Csieko szépségét.

– Viselhetnél pompásabb ruhákat is, az látványosabb lenne, de azért...

Csieko tompalila kreppselymet viselt. Obija nyomott kartonból készült, melyet apja szabott ki számára pazarlóan.

Csieko fellépkedett a kőlépcső fokain. A Jingodzsi-templomban Tairano-Sigemori és Minamoto-no-Joritomo szobrai láthatók, melyeket Malraux, az író, a világ legnagyobb mesterművei közé sorolt. Csiekónak eszébe jutott, hogy egyszer Sigemori portréja előtt állva úgy látta, hogy annak könnyű pír suhant az arcára. Épp erre gondolt, amikor Maszako a szépségére tett megjegyzést. De tőle sokszor hallott már ilyesmit.

A Kozandzsi-templom Szekiszui-In kápolnájától, a tágas verandáról Csieko végigjártatta tekintetét a köröskörül fekvő hegyeken. Szerette az alapító Mjoe-Sonin képét is, akit zen-ülésben egy fán ábrázoltak. A fülke mellett oldalt egy képtekercs reprodukciója volt kiállítva, állatkarikatúrákat ábrázolt. A két leány teát rendelt a verandán.

Maszako még soha nem jött fel a Kozandzsi-templomnál magasabbra. Turisták számára rendszerint ez volt az utolsó állomás.

Csieko egyszer régebben elsétált már apjával a Suzan hegyig, mezei zsurlót szedtek, és vittek haza, hosszú, erőteljes szálakat. Ha Takaóig eljutottak, Csieko egyedül is tovább szokott menni az északhegyi cédrusok falujáig. A falut most már a városhoz csatolták, az északi városrész Nakagava-negyedének nevezték, de alig százhuszszázharminc házával még mindig falusias jellege volt.

– Hadd menjünk gyalog, jó? Hozzá vagyok szokva – szölt Csieko –, és olyan szép az út.

A Kijoteki folyó partján meredeken emelkedett felfelé a hegy. Hamarosan szép cédruserdő tűnt szemükbe. Az egyformára nőtt cédrusokat szerető kezek gondozták. Az értékes faanyag; az „északhegyi rönkök” kizárólag ebből a faluból származnak.

A cédrushegyről nők ereszkedtek alá, nyilván a fák alját gyomlálták, és most ebédszünetre mentek haza.

Maszako megtorpant, mintha kővé dermedt volna, és az egyik lányra bámult.

– Csieko, nézd csak! Az a lány ott a megszólalásig olyan, mint te! Úgy

hasonlít Csiekóhoz, mint egyik tojás a másikhoz!

A lányon fehér pettyes, sötétkék pamutruha volt, szűk ujjakkal, felül keresztben zsinórozva, ehhez munkanadrágot, kötényt, kézvédőt és fejkendőt viselt. A kötény hátul csukódott, oldalt fel volt hasítva. Piros csak a szegélyező zsinór volt és a keskeny öv, mely a hasítékon át kilátszott. Minden nő ilyen öltözetet viselt.

Vidéki viselet volt, melybe az Ohara és Sirakava falvakbeli lányok öltöztek, nem amikor eladni vittek valamit a népes városba, hanem amit egyszerűen munkaruhaként viseltek az erdőben. Ezt hordták Japánban az erdőkben vagy a földeken dolgozó asszonyok.

– Igazán hasonlít rád! Nem találsz ezt meglepőnek, Csieko? Nézd csak meg jól! – erősködött Maszako újra.

– Igen? – kérdezte Csieko anélkül, hogy egyetlen pillantást vetett volna arra. – Csacska teremtés vagy, hallod!

– Csacska? Lehet, de ilyen szép leányt...

– Miért ne lenne szép?

– Akár titokban született testvére is lehetne Csiekónak.

– Micsoda ötleteid vannak!

Maszako nevetést nyomott el saját csacska megjegyzése fölött. A hasonlóság, igaz, még nem jelent rokonságot, de ez az elképesztő hasonlatosság!...

A lányka és társai elmentek mellettük, anélkül hogy Csiekóra és Maszakóra egy pillantást vetettek volna.

A lány mélyen arcába húzta kendőjét. A haja ugyan kikandikált egy kicsit, arca azonban félig eltakarva maradt.

„Hogy láthatta Maszako ennyire jól a leány arcát?” – kérdezte magában Csieko.

Maga már gyakran járt ebben a faluban, látta az asszonyokat munka közben: ahogy a cédrusrönkökről, melyeket a férfiak nagyjából lehántoltak, levakarták a finom rostokat, a felületeket forró vagy hideg vízzel felpuhították, és a Bodai-vízesésből hozott homokkal csiszolták. A lányokat ismerte is látásból, hisz a fafeldolgozás kint az út mentén vagy a házak előtt folyt. Nagyon sok lány nem lehet ebben a kis hegyi faluban. De persze eddig semmi oka nem volt rá, hogy egyenként és alaposan megnézzék őket.

Maszako is megnyugodott újra, ahogy utána nézett az asszonyoknak.

De azért még egyszer így szólt:

– Különös! – Kutatva Csieko arcába nézett, és újra bólintott. – Igenis, hasonlít hozzád!

– Miben hasonlít hozzám? – kérdezte Csieko.

– Miben? Egyszerűen érzem. Nem tudnám megmondani, talán a szeme, az orra... Persze egy városi kisasszony másképp fest, mint egy hegyi leány. Ne haragudj!

– Felőlem igazán...

– Csieko, ne menjünk titokban a lány után meglesni, hol lakik? – kérdezte Maszako, mintha nem tudna elszakadni a látványától.

Ezt még a mindig kotnyeles Maszako sem gondolta komolyan. Csieko mégis meglátsította lépteit, mintha meg akarna állni, felnézett a cédrushegyre, alig tudott betelni a házak előtt sorjázó rönkök látásával. Szépek voltak ezek a fehér cédrustömbök, majdnem egyforma vastagok, simára, egyenletesre csiszoltak.

– Hát nem valóságos művészi munka? – kérdezte Csieko. – A legváltozatosabb stílusú épületekhez használják fel őket, Tokióig, Kjúsúig innen szállítják az épületfát.

Még a házak eresze alatt is egyforma rendben felállított rönkök sorakoztak. A házak emeleti verandáin is rönköket lehetett látni felrakva. Egyik ház emeletén a rönkök sora előtt ingek száradtak. Maszako kíváncsian bámészkodott.

– Nézd csak, az emberek itt egész fafelvonulással laknak együtt!

– Igazán csacska vagy, Maszako! – nevetett Csieko.

– A fatömegetől nem látod, milyen szép a ház maga?

– De hogy lehet az emeleten szárítani a fehérneműt?

– Azt, hogy ahhoz a lánykához hasonlítok, Maszako azt is éppily csacskán jelentette ki, igaz?

– Igazán nem – mondta Maszako elkomolyodva. – Haragszol rám emiatt?

– Haragudni? A legkevésbé sem... – Ahogy Csieko ezt mondta, hirtelen maga előtt látta annak a bizonyos lánynak a szemét. A munkától megfeszülő egészséges alakon ez a szem tűnt fel leginkább, és sötét, mély tekintetében bánat rejtőzött.

– A nők keményen dolgoznak ebben a faluban – mondta Csieko, hogy elszakadjon előbbi gondolataitól.

– Furcsállod, hogy az asszonyok együtt dolgoznak a férfiakkal? Így van ez a parasztoknál, a zöldségkereskedőknél, a halárusoknál is – vetette oda Maszako könnyedén. – Csak az olyan ifjú hölgyek, mint Csieko, csodálkoznak mindenben.

– Dehogyan, hiszen én magam is dolgozom. Ami neked nem eseted, ugye?

– Dolgozni? Nem, igazán nem – mondta Maszako őszintén, mint mindig.

– Az ember csak könnyedén kimondja a szót, hogy munka, de én majd megmutatom neked, hogy ebben a faluban hol dolgoznak a fiatal lányok, Maszako – mondta Csieko, és újra felnézett a cédrushegyre. – Ott fönt most kezdték a fákat gallyazni.

– Gallyazni? Az mit jelent?

– Hogy alkalmas törzseket lehessen nevelni, a fölösleges ágakat bárdokkal lecsapkodják. Létrával mennek fel a fára, ott azonban már mint a kis majmok, ugrálnak ágról ágra...

– Veszedelemes dolog lehet.

– Vannak olyan famunkások, akik kora reggel felmennek a fára, és délig le sem jönnek róla.

Maszako is felnézett a cédrushegyre. Gyönyörűen álltak a sudár, egyenes törzsek. Még a koronából meghagyott kis lombcsomók is apró remekműveknek tűntek.

A hegy nem volt különösen magas, szélteben sem volt nagy kiterjedésű. A még a csúcsot is szép rendben borító cédrustörzseket szinte egyenként fel lehetett ismerni. Elegáns épületek díszítésére szánva már az erdőben elegánsan festettek.

A Kijoteki folyó partján a hegy meredekebben szakad le a keskeny völgybe. A hely itt több esőt, kevesebb napsütést kap, ezért is lehet itt értékes cédrusfákat nevelni. A szélről természetes védelmet kapnak, ahol ugyanis erős a széljárás, és a fiatal növények növekedését hátráltatja, ott meghajolnak, meggömbülnek a cédrusok.

A falu házai a hegy lábánál szinte egyetlen sort alkotnak. Csieko és Maszako végigmentek a falun, aztán visszafordultak. Sok ház előtt épp a farönköket tisztogatták. Asszonyok csiszolgatták gondosan az előzőleg vízbe áztatott darabokat, Bodai-homokkal. A vörösbarna, agyagos homok ugyanis a Bodai-vízesés alatt található.

– Mit fognak csinálni, ha kimerül ez a homokbánya? – kérdezte Maszako egy idősebb asszonytól.

– Amikor esik, a vízzel együtt lesodródik a homok, és újra feltöltődik a gödör – felelte az asszony.

„Milyen együgyűen beszél” – gondolta Maszako.

De Csiekónak igaza volt, az asszonyok keze fáradhatatlanul járt.

Ott álltak az öt-hat hüvelyk átmérőjű csiszolt rönkök, oszlopoknak, dúcoknak szánva. A kész rönköket lemossák, megszáritják, és a szállításkor papírral burkolják körül, vagy szalma közé rakják.

Egészen a folyó kavicsos partjáig minden cédrussal volt beültetve. A sok szép fa láttán Maszakónak eszébe jutottak a Kiotó régi házait díszítő takaros, rácsos ablakok. A falu szélén volt a csatlakozó autóbusszjárat megállója a Bodai felé vezető úton. Valahol efölött lehet a vízesés.

Hazafelé autóbusszal mentek. Egy ideig hallgattak, majd Maszako így szólt:

– Nem kellene nekünk, lányoknak is így felnőnünk, mint ezeknek a cédrusoknak, egyenesen, ferdeség nélkül?

Csiekó kérdően nézett rá.

– Ehhez különben nem kaptam elég szeretetteljes ápolást.

Csiekónak nevetnie kellett.

– Maszako, találtál már magadnak valakit?

– Hát igen, nemrégiben. A Kamo-parti réten üldögéltünk... A Kojamacsi nyári terasza közelében történt. Mindig több látogató jött, és a lámpák égtek. Hátat fordítottunk nekik, és senki nem vett észre bennünket.

– Ma este is?

– Igen, ma este is. Fél nyolcra beszéltük meg. De még nagyon világos lesz.

Csiekó csaknem irigyelte ezért a nagy szabadságáért.

Csiekó szüleivel a vacsoránál ült a kertre néző hátsó, szebbik szobában.

– Simamura úrtól ma egy gazdag Somasza-rizsgombóc küldeményt kaptunk ajándékba. Így meg kell elégedned vele, csak leves van hozzá – mondta az anya az apának.

Rizsgombóc dévérkeszeg szeletekkel, bambuszlevelekbe csavarva – az apa egyik kedvenc étele volt.

– Az ügyeletes szakácsnőnk ma, ugye, kicsit későn ért haza? – kérdezte Takicsiró, mire az anya védelmébe vette Csiekót.

– Csak a cédrusokat nézte meg Maszakóval az északi hegyen...

– Úgy, úgy.

A rizsgombócokat Imari-porcelán tányérokra tálalták fel. Ha az ember széthajtotta a háromszögletűen összehajtogatott leveleket, előkerültek a vékony dévérkeszeg-szeletek. A leves némi tinórugombával kevert babkásából állt.

Az ablakok finom művű rácsaihoz hasonlóan, Takicsiró üzletében még sok szokás megmaradt a régi Kiotó életéből. De mióta részvénytársasággá alakultak, az üzletvezető és a segédek már nem a házban laktak. Csak két vagy három Ómiba való inasnak volt szállása az emeleten a rácsos ablakok mögött, így a vacsora idejére már csend honolt.

– Miért jár Csieko olyan szívesen az északi hegy cédrusaihoz? – kérdezte az anya.

– Olyan szépen, szálegyenesen állnak a cédrusok, szerintem az embereknek is ilyen egyenes lelkűeknek kellene lenniük.

– A mi Csiekónk aztán igazán egyenes lelkű – mondta az anya. – Nem, én is meg vagyok görbülve, vagy el vagyok ferdülve, vagy...

– Talán igen – vetette közbe most az apa. – Lehet az ember akármilyen egyenes, gondol néha mégis erre-arra.

Csieko hallgatott.

– És nem jól van ez így? Egy gyermek, ha egyenes, mint az északi hegy cédrusa, lehet nagyon szeretetreméltó, de hova jut az ilyen az életben? Mindenképpen boldogtalan lesz. Akár meghajol egy fa, akár meggörbül, csak felnőjön! Így gondolkozik apád... Nézd csak meg a kertünkben azt az öreg juharfát!

– Hogy mondhatasz ilyesmit egy ilyen gyermeknek, mint Csieko! – mondta az anya csaknem bosszús hangon.

– Tudom, tudom, a mi Csiekónk egyenes lelkű lányunk, az igaz... Csieko, arcát a kert felé fordítva, némi hallgatás után megszólalt: – Erősnek kellene lennem, mint a mi juharfánk? – Hangjából fájdalom csendült. – Talán inkább, mint a törzs mélyedésében élő ibolyák. De

nézzétek, az ibolyák elnyíltak már.

– Valóban – mondta az anya –, de jövő tavasszal újra nyílnak majd.

Csieko lesütött tekintete a juhar gyökerei mellett álló régi lámpán nyugodott. A kései fényben a megkopott szent figura alig volt rajta felismerhető, mégis úgy érezte, mintha imádkoznia kellene.

– Anyám, voltaképpen hol született Csieko?

Az anya összenézett az apával.

– A Gion-kert cseresznyevirágai alatt – válaszolt kurtán Takicsiró. A Gion-kert fekete cseresznyéi alatt születni – nem úgy hangzott ez, mint a tündérmese a bambuszvágóról, amelyben Kagujahime hercegnő egy bambusznád törzséből lépett ki a világba?

Ezért jelentette ki ezt apa olyan határozottan?

Ha a virágfürtök alatt született, akkor egyszer talán a hold követei haza fogják röptíteni, mint Kagujahime hercegnőt. Mint könnyű tréfa, szaladt át a gondolat agyán, de szégyellte hangosan kimondani.

„Talált gyermek, elrabolt gyermek. Anya és apa nem tudják, hol született, de vajon a valódi szüleit sem ismerték?”

Csieko már megbánta tapintatlan kérdését, de nem kért bocsánatot. Miért jutott hirtelen eszébe ez a kérdés? Maga sem tudta vajon? Vagy talán azért, mert homályosan a tudatában maradt, ahogy Maszako kijelentette: „Az a lány úgy hasonlít Csiekóhoz, mint egyik tojás a másikhöz.”

Csieko nem tudta, hova nézzen, így a nagy juharfát szemlélte. Az éjszakai eget sápadtan világította meg a felkelő hold.

– Az égnek már nyári színe van – mondta az anya, szintén felnézve. – Ide hallgass, Csieko! Te ebben a házban születted. Nem én szültelek téged, de ebben a házban jöttél világra.

– Igen, anyám – mondta Csieko, és bólintott.

Csiekót nem a Marujama fekete cseresznyéi alól rabolta el, és vitte haza Sige anya és férje, ahogy ő Sinicsinek elmesélte. A bolt bejárati ajtaja elé rakta le valaki. És Takicsiró volt az, aki a karjába vette, és bevitte a házba.

Húsz éve már ennek, és a harmincéves Takicsiró akkoriban meglehetősen léha életet élt. A felesége nem mindig hitte el, amit a férje elmesélt.

– Szép kis história! Egy gésa szülte neked ezt a gyereket.

– Ostoba jószág! – kiáltotta Takicsiró haragosan. – Nézd meg, hogy van ez a gyerek felöltöztetve! Így néz ki egy gésa gyermeke? Haha, egy gésa gyermeke! – És átnyújtotta neki a csecsemőt. Sige átvette, és a gyermek hűvös arcához fektette arcát.

– Mi lesz ebből a gyermekből?

– Erről majd ott bent beszélünk, később! Miért vagy olyan izgatott?

– Nemrég születhetett!

Anélkül, hogy szüleit ismerték volna, nem fogadhatták örökbe a gyermeket. Úgy került be az anyakönyvbe, mint Sige és Takicsiró házasságából származó gyermek, és a Csieko nevet kapta.

A nép ugyan azt tartja: a fogadott gyermek saját gyermeket csalogat maga után, de Sigének nem született gyermeke. Így Csiekót egyetlen leányukként nevelték fel, és mindketten gyengéden szerették. Az idő múltával már nem töprengtek rajta, ki tehetette ki, és hogy vajon élnek-e még a szülei, vagy sem.

Ez után a vacsora után egyszerű volt rendet rakni. Csak a rizsgombócok után kellett a bambuszleveleket eltakarítani, és a levesescsészéket elmosni. Csieko egyedül végezte el a munkát.

Utána visszavonult a hátsó emeleten fekvő hálószobájába, és Paul Klee és Chagall képeit nézegette, melyeket az apa a szagai kolostorba is magával vitt. Alig aludt el, rossz álomból riadva felkiáltott.

– Csieko, Csieko! – szólt át anyja a szomszéd szobából, és még mielőtt Csieko válaszolt volna, kinyitotta a tolóajtót. – Lidércnyomás kínoz? – kérdezte és belépett. – Rosszat álmodtál?

Leült Csieko mellé, és felgyújtotta az ágy melletti lámpát. Csieko felült ágyában.

– Gyermek, csupa verejték vagy! – Az anya a tüllkendőért nyúlt Csieko öltözőasztalán, és letörölte leánya homlokát, mellét. Csieko hagyta.

„Milyen szép fehér keble van” – gondolta az anya.

– Köszönöm, anyám.

– Rosszat álmodtál?

– Igen. Álmomban zuhantam. Valami rettenetes zöld mélységbe zuhantam, feneketlen mélybe.

– Gyakori álom – mondta az anya – feneketlen mélységbe zuhanni.

Csieko hallgatott.

– Csieko, nehogy meghúlj! Jó lenne hálóinget váltanod.

Csieko bólintott, de nem nyugodott még meg. Amikor felállt, kicsit tántorgott.

– Hagyd csak, anyád idehozza.

Az ágy szélén ülve ügyesen, illedelmesen hálóköntöst váltott. Amikor a régit össze akarta hajtani, az anya kivette kezéből.

– Hagyd csak, úgyis ki kell mosni. – És a sarokban álló polcra tette. Utána visszaült Csieko ágya szélére. – Hiszen csak álom volt... Nincs láza Csiekónak? – A leányka homlokára tette kezét, de az hűvös volt. – Talán túlerőltetted magad a cédrusfaluhoz vezető hosszú sétával?

Csieko hallgatott.

– Olyan elveszettnek látszol. Veled maradjon anyád éjszakára?

Sige át akart menni hálóholmijáért.

– Nem, köszönöm... már jól vagyok. Kérlek, ne aggódj.

– Biztos? – kérdezte kételkedve az anya, és Csieko mellé feküdt a takaró alá. Csieko helyet szorított neki.

– A te korodban már nem szokás a mama karja közt aludni. Furcsának találod, igaz?

De addigra már békésen el is aludt az anya. Csieko feljebb húzta a takarót anyja vállán, hogy ne fázzék, és eloltotta a lámpát.

Ő maga éber maradt.

Hosszú álom volt az előbbi. Anyjának csak a végét mesélte el.

Félálommal kezdődött, inkább kellemes visszaemlékezés volt az északi hegy cédrusaihoz való kirándulásra. És sokkal csodálatosabbnak tűnt most előtte a leány, akiről Maszako azt állította, hasonlít hozzá, mint akkor, ott a faluban.

És az álom végén a zuhanás a zöld mélységbe. Talán még mindig a cédrushegy képe maradt meg tudatában?

A Kuramadera-templomban a bambuszvágás ünnepe igazi Takicsiró kedvére való ünnepség volt. Fiatal évei óta épp elégszer vett rajta részt, így különös újdonságot nem jelentett számára, de most szerette volna magával vinni leányát, Csiekót.

Tartott azonban tőle, hogy esni fog. A bambuszvágás ünnepe június 20-án az esős időszak közepére esett. 19-én különösen erősen zuhogott.

– Ilyen erős zápor – nem tarthat el holnapig – mondta Takicsiró, és

gyakorta nézett fel az égre.

– Apám, én nem félek az esőtől.

– Mégis... – mondta az apa. – Ilyen időben...

Huszedikán a levegő sűrű volt a nedvességtől.

– Csukjátok be az ablakokat és a fatáblákat! Ez a szörnyű nedvesség árt a szöveteknek – parancsolta Takicsiró a bolti inasoknak.

– Apám, nem megyünk a Kuramadera-ünnepre? – kérdezte Csieko.

– Jövőre is megtartják... Ne törődj vele. Ilyen ködben mit láthatnánk a Kuramadera-templomból?

A bambuszvágás szertartását nem papok végzik el, hanem többnyire falusiak. Boncoknak nevezik őket. Előkészületül egy nappal előbb a főcsarnoktól jobbra és balra felállított farönkökre hím- és nőnemű bambuszból ferdén felkötnek négy-négy botot. A hímnemű bambuszból levágják a gyökereket, de a leveleket meghagyják. A nőnemű bambuszszáron rajtamaradnak a gyökerek.

A főcsarnokban a bal oldali széket ősidők óta Tamba-ülésnek, a jobb oldalit Ómi-ülésnek nevezik.

A közeli házak lakói, akiket kijelöltek a szertartásra, hagyományos öltözetet viselnek, vastag selyemből, szalmaszandálokat, felköthető karpántlikát és két kardot, fejük körül az ötféle szövetből készült, Benkei-módra tekert buddhista turbánt, csípőjük körül mandulaleveleket. A bambuszvágáshoz való kést egy brokáttasakban tartják.

Egy vezető irányítása mellett a bejárati kapuhoz vonulnak délben egy óra tájt. Egy ünnepi ruhába öltözött pap kürtszavára megkezdődik a bambusz vágása.

Két ünneplő ruhás apród kórusban kiáltja a főpapnak:

– Éljen a bambuszvágás ünnepe!

Ezután a két gyermek elfoglalja a jobb és a bal ülést, és magasztaló énekbe kezd:

– Csodálatos a bambusz Ómiból!

– Csodálatos a bambusz Tambából!

A bambuszvágók először a facölöpökhöz kötözött hímnemű bambuszt vágják le és rakják kévébe. A kis női bambusz fekvé marad, ahogy van. Aztán az apródok a főpaphoz fordulnak:

– A bambuszvágók végrehajtották feladatukat!

A papok az oltár elé vonulnak, és szutra-szövegeket olvasnak. Lótuszvirág helyett egy csokor nyári krizantémot hintenek szét.

A főpap lelépdel az oltárhoz, kinyitja ciprusfából készült legyezőjét, és háromszor feltartja és leengedi.

Most hangos „Hóóóóó!” kiáltással két pap három részre darabolja a bambuszt az Ómi- és a Tamba-ülésen.

Épp amikor Takicsiró a bambuszvágás ünnepére készült indulni, hogy lányának megmutassa, de habozott még az eső miatt, Hideo lépett be a rácsos ajtón, hóna alatt kendőbe burkolt csomaggal.

– Végre megszöttem a nagyságos kisasszony számára az obit – mondta.

– Az obit? – kérdezte meglepődve Takicsiró. – Obit a leányom számára?

Hideo fél térdre ereszkedett, és tisztelettudóan összetette a tenyerét.

– Talán a tulipánmintával?... – kérdezte Takicsiró vidáman.

– Nem, az ön zárdai tervét – válaszolta Hideo komolyan. – Helytelenül viselkedtem a múltkor, Szata úr. Bocsásson meg, kérem, fiatalos heveségemért.

Takicsiró mélyen megindult.

– Ugyan! Kicsit hódolni akartam a szenvedélyemnek. Maga észre térített. Csak köszönetet mondhatok érte.

– Nos, én elhoztam önnek az obit, melynek a szövését elvállaltam.

– Hogyan? – Takicsiró még jobban csodálkozott. – A tervet összegyűrttem, és a házuk melletti patakba dobtam!

– Eldobta... valóban? – kérdezte Hideo, és vérlázító nyugalommal folytatta: – Egyszer jól megnéztem, és a mintát a fejemben tartottam.

„Igazi szakember” – gondolta Takicsiró, és elfelhősödött az arca.

– De valamit áruljon el nekem, Hideo úr. Miért szötte meg az én vízbe dobott tervemet? Miért szötte meg? – ismételte Takicsiró, és furcsa érzés támadt fel benne, amely azonban sem fájdalom, sem harag nem volt. – „A szív meleg összhangja hiányzik belőle... Valami egészségtelenül heves...” Nem ön mondta ezeket, Hideo úr?

Hideo hallgatott.

– Hiszen épp ezért dobtam a tervet a patakba, ahogy a házukból kiléptem.

– Szata úr, bocsásson meg nekem! – És Hideo újra összetett tenyérrel

kérlelte. – Belefáradtam, hogy folyton értéktelen dolgokat szőjek, és a felindulás a fejembe kergette a vért.

– A fejébe kergette a vért, hát igen, nekem is. A zárda... szó se róla, nyugodt hely, igazán nyugodt, de csak egy idős apáca, egyes-egyedül, és délben is csak az öreg szolgáló, senki más; magányos ott az ember, magányos... otthon meg pangott az üzlet. Ezért hatolt a szívemig, amit Hideo úr mondott. Miért kell egy magamfajta kereskedőnek terveket rajzolni? Hozzá ilyen újszerű dolgot... és mégis!

– Én is jól átgondoltam a dolgot, és a nagyságos kisasszonnyal való találkozás után újra elgondolkodtam rajta.

– És?...

– Legyen olyan jó, nézze már meg ezt az obit! Ha nem tetszik önnek, vágja itt nyomban darabokra!

– Jó – mondta Takicsiró, és bólintott. Majd leányaért kiáltott: – Csieko, Csieko!

Csieko, aki az irodában ült a cégvezető mellett, felállt és bejött.

Hideo összehúzott, vastag szemöldöke, szorosan összezárt szája magabiztosságot sejtetett, míg obiját bemutatta, de miközben a kendőt bontogatta, ujjai könnyedén remegtek.

Látszólag visszatartotta valami, hogy Takicsiróhoz szóljon, így Csieko-hoz fordult:

– Csieko kisasszony, nézze meg jól. A kedves édesatyja terve. – És átnyújtotta neki a duplán szövött obi göngyölegét. Mereven várakozott.

Alig hajtotta fel Csieko az obi egyik szélét, felkiáltott:

– Ó, apám! Hiszen ez, azt hiszem, Klee képei után van! Szagában rajzoltad? – És tovább bontogatta térdén a csomagot. – Ej de szép!

Takicsiró kedvetlen arccal hallgatta. Magában azonban roppantul csodálkozott, hogy Hideo a tervet ilyen pontosan a fejében tudta tartani.

– Apám – kiáltotta Csieko gyanútlan örömmel – igazán gyönyörű az obi!

Takicsiró még mindig hallgatott.

Csieko a szövést tapogatta, és Hideóhoz fordult:

– Remekbe van szőve!

– Ugyan! – mondta Hideo, még mindig lehajtott lejjel.

– Megnézhetném alaposabban?

– Kérem! – válaszolta Hideo.

Csieko felállt, és kiterítette kettejük előtt az obit. Jobbját atyja vállán nyugtatva, vizsgálódva nézett arcába.

– Apám, neked mi a véleményed?

Az apa hallgatott.

– Hát nem gyönyörű?

– Igazán szép? – kérdezte Takicsiró.

– Igen! Nagyon-nagyon köszönöm, apám.

– Nézd csak meg jól magadnak.

– Mivel a minta teljesen új, a kimonónak is illenie kell hozzá... pompás obi!

– Igen? Nos, ha tényleg tetszik, köszönd meg Hideo úrnak.

– Hideo úr, ezer köszönet! – És Csieko letérdelt atyja mögött a padlóra, és meghajolt Hideo előtt.

– Csieko! – kiáltott apja. – Látsz te harmóniát ebben az obiban? Melegséget, a szív őszinteségét?

– Hogy mondod? Harmóniát? – Csieko zavarodottan vizsgálta újra az obit. – A harmónia, amiről beszélsz, függ a ruhától is, és attól is, aki viseli, nem? Manapság olyan ruhák divatosak, melyek szántszándékkal mellőzik a harmóniát...

– Hm! – Takicsiró bólintott. – Igen, Csieko, amikor megmutattam a tervet Hideo úrnak, azt mondta, hiányzik belőle a harmónia. Ezért apád a patakba vetette a tervet, Hideo úrék műhelye mellett.

Csieko elnémult.

– És gondold csak el, amit most Hideo úr megszövegt és ide hozott, az hajszálra egyezik apád eldobott tervével... csak épp a színek, kelmébe szöve, hatnak másképp.

– Szata úr, kérem, legyen elnéző! – És Hideo még egyszer kérően összetette a tenyerét.

– Csieko kisasszony! Merész kérésem lenne... Kérem, legyen olyan jó, tekerje maga köré csak egyszer is ezt az obit.

– Ebben a kimonóban?... – mondta Csieko, de felemelkedett, és néhányszor körültekerte testén a szövetet. Ragyogó arccal, vidáman állt előttük. Még Takicsiró rosszkedve is feloldódott láttára.

– Csieko kisasszony, ez az ön atyja alkotása! – mondta Hideo felragyogó szemmel.

5. FEJEZET

A GION-ÜNNEP

Csieko, karján hatalmas bevásárlókosárral, kilépett a házból, átment a Miike utcán, a Jubahan boltot akarta a Fujamacsi-negyedben felkeresni. Kicsit megállt, és az eget vizsgálta, mely a Hiei hegytől egészen az északi hegyig lángolóan vöröslött.

A hosszú nyári napokhoz képest korán lobbant fel az alkony pírja, és kettészakította az ég monoton szürkeségét. „Nem olyan, mintha lobogó láng terjedne rajta szét?”

Még soha nem látta ilyennek.

Csieko zsebtükrébe nézve látta, hogy az ég izzása saját arcán is tükröződik.

„Felejthetetlen! Míg élek, el nem felejttem! Vajon fel tud így izzani az emberi szív is?”

A Hiei hegy és az északi hegy egyenletes sötétkékbe borult, mintha a lángolás elnyomta volna a színüket.

A Jubahan bolt jubaételeket készített, botan-juba és javatagöngyölegek formájában is.

– Idefáradt a kisasszony? A Gion-ünnepen száz kezünk is kevés lenne. Most csak nagyrabecsült régi vevőinknek állhatunk szolgálatára, mindenki mást el kell utasítanunk.

Ebben a boltban régóta csak rendelésre dolgoztak. Kiotóban a pékségek közt is vannak ilyen üzletek.

– Újra itt a Gion-ünnep, ugye? Köszönjük, hogy hosszú évek óta nálunk vásárolnak! – mondta az elárusítónő, és telerakta Csieko kosarát.

Az angolnával töltött javatatekercs mellé feketegyökeret burkoltak száraz babkocsonyába. A botankocsonya hasonlít a babtúróban pirított főzelékhez, de gingo-diót is tesznek bele.

Ezt a Jubahan boltot az úgynevezett Dondon-tűzvész annak idején megkímélte, és vagy kétszáz év óta áll már. Nem sokat újítottak rajta, csak az üvegezett kis tetőablakokat és a téglából épített tűzhelyet, melyen a babkocsonyát főzik.

– Azelőtt faszénnel tüzeltünk, de amikor felizzott a parázs, sokszor szénpor hullott a kocsonyára, és ráragadt. Ezért tértünk át a fűrészporra – magyarázta az üzlet tulajdonosnője.

A tűzhely tetején egymás mellett sorakozó négyszögletes serpenyők tetejéről a babkrém vékonyan megbőrösödött felső réteget bambuszpálcikával ügyesen leemelik, és felerősített bambuszpóznákon szárítják meg. Itt lóg a babkocsonya több sorban egymás felett, és szárazsága foka szerint akasztják mindig följebb.

Csieko beljebb ment a műhelybe, és kezével érintette meg a régi oszlopokat. Ha anyjával jött, Sige is mindig megsimogatta a régi főoszlopot.

– Milyen fából van ez? – kérdezte Csieko.

– Hinoki-fából. Ugye, milyen magas? És szálegyenes.

Csieko is megsimogatta a tiszteletre méltó, öreg oszlopokat, és kiment a boltból.

Minél közelebb ért otthonukhoz, annál inkább kivehetővé vált a Gion-ünnepre gyakorló zenészek zenebonája.

Sok messziről érkező látogató talán azt gondolja, a Gion-ünnep egyetlen naptól áll, a július 17-i nagy kocsifelvonulásból. Legkorábban az előző esti ünnepségre szoktak megérkezni.

Pedig a Gion-ünnepségek végighúzódnak az egész hetedik hónapon.

A különböző városrészekben, melyek mind egy-egy ünnepi kocsit állítanak ki, már a hónap első napján megkezdődik az „ünnepélyes hírüladás” és az ünnepi zene.

Az alabárdosok kocsija, melyen az ünnep főapródja utazik, élén halad ugyan a menetnek, de a polgármester a többi ünnepi kocsin számára is megtartja bizonyos meghatározott sorrendben július 2-án vagy 3-án a kisorsolás szertartását.

Az alabárdosokat többnyire már előző napon elhelyezik a kocsikon, de az ünnep tulajdonképpeni kezdetét az istenek gyaloghintójának megtisztítása jelenti. A Negyedik Fasornál, a Kamo folyó Óhasi-hídján sinto papok lemossák az isteni gyaloghintót, és a szent szakakifa ágait a vízbe mártva, behintik az isteni ülést.

A tizenegyedik napon keresi fel először a főapród a Gion-szentélyt. Ez a fiú utazik később az első alabárdoskocsin. A régi idők ünnepi viseletébe öltözve, lóháton érkezik, magas ceremóniakalapot visel,

mögötte kísérete sorakozik. A szentélyben megkapja az ötödik rangsor jelvényeit. Az ötödik fölötti rangsorok az udvari nemességet illetik.

Mivel a régi hit szerint az ősi japán istenek és a Buddha-szellemek egymásba olvadtak, az ünnepi apród jobb és bal kísérője Bodddhiszvatva Kannonját és Siseijét jeleníti meg. Az ünnepi apródnak egy istennel való összeházasítása azt jelképezi, hogy rangját az istenektől kapta.

– De különös! Hiszen én férfi vagyok! – mondta a gyermek Mizuki Sinicsi, amikor annak idején kijelölték ünnepi apródnak.

Az ünnepi apród körüli ceremóniákhoz tartozik a „külön tűz” szertartása is. Ez azt jelenti, hogy olyan ételeket kap, melyeket otthonán kívüli tűzön állítottak elő. Manapság, azt mondják, ezt leegyszerűsítik, és az ünnepi apród étele fölött egy tűzköből szikrát csiholnak otthon. Ha ezt elfelejtenék hozzátartozói, akkor az apródnak „Tűzcsiholás! Tűzcsiholás!” felkiáltással kell figyelmeztetnie őket, de lehet, hogy ez csak szóbeszéd.

Az ünnepi apród mindenestre nemcsak a nagy felvonulás egyetlen napján van szolgálatban, ennél többet várnak el tőle. Így pl. abban a városrészben, ahova kocsija való, üdvözlő menetben kell részt vennie. Az ünnepek sora és a folytonos apródi szolgálat végigvonul majdnem az egész hónapban.

Kiotó lakosai azonban a július 17-i nagy felvonulásnál is jobban élvezik az előző esti ünnepség varázslatos hangulatát.

A Gion-ünnepeknek ez a napja köszöntött most be.

Csiekó otthonában is eltávolították a külső rácsokat, és minden az előkészületek jegyében telt.

Csiekó számára, aki Kiotóban nőtt fel, hozzá egy nagykereskedő leánya volt, aki a Negyedik Faszor közelében lakott, és a Gion-ünnep rendjében a Jaszaka-szentélyhez tartozott, régen megszokott dolog volt mindez, és az ünnepek sora semmi újat nem hozott neki. Egyszerűen nyári ünnep volt a „forró Kiotóban”.

Mindig legkedvesebb emléke maradt az alabárdosok kocsiján az ünnepi apród díszében utazó Sinicsi képe. Az ünnep kezdetén, amikor felcsendült a Gion-zene, és az ünnepi kocsi körül felgyűlt a töméntelen lampion, újra felelevenedett benne az akkori kép. Csiekó és Sinicsi akkoriban hét- vagy nyolcévesek lehettek.

– Ki látott, akár lányok között is, ilyen szép gyermeket? – kiáltották az

emberek.

Amikor Sinicsi a Gion-szentélyben elnyerte egy ötödik rangsorba tartozó tábornok méltóságát, Csieko akkor is vele szaladt, és éppúgy nyomában maradt, amíg alabárdját körülvitték az egész városrészen.

Sinicsi ünnepi apródi öltözetében két kísérőjével együtt felvonult Csieko háza köszöntésére is, és amikor kiabálni kezdett: „Kis Csieko, kis Csieko!” – Csieko elpirult bámulatában. Sinicsi ki volt festve, a szája piros volt, Csieko arcát azonban a sok nap barnította le. Csieko egyszerű nyári ruhában, piros pettyes, kurta kis obiban játszadozott a szomszéd gyerekekkel a rácsos ablak melletti felfordított padon, és tűzijátékokat égettek.

A zene hangjai, az ünnepi kocsik fényei között Csieko most is maga előtt látta Sinicsit apródruhájában.

– Csieko, elmész az esti ünnepségre? – kérdezte Sige anya vacsora után.

– És te, anyám?

– Anyádnak vendégei vannak, nem mehet.

Amikor Csieko kilépett a házból, fűrgén sietett előre.

A Negyedik Fasorban már nagy volt a tolongás, alig tudott előrejutni.

De Csieko tudta, melyik utcában állnak az egyes ünnepi kocsik; körülnézett kicsit, tele volt örömteli izgalommal. Az ünnepi kocsikról zene hallatszott.

Csieko továbbment „az istenek ideiglenes pihenőjéhez”, viaszgyertyákat vásárolt, és meggyújtotta őket az istenek előtt. Az ünnepi időszakban a Jaszaka-szentély istenei ezen a pihenőn fogadják a felajánlásokat. Az isteni pihenőt a Negyedik Fasor végén, a Sinkjogoku utca déli torkolatánál állították fel.

Csieko az oltár előtt egy fiatal leányt pillantott meg, aki láthatólag a hét könnyörgés szertartásában volt elmélyedve. Csak a hátát látta, de első pillanatban felismerte. A hét könnyörgés során a hívő hétszer eltávolodik az isteni pihenőtől, s ugyanannyiszor visszatér és imádkozik. Ez alatt az idő alatt a legközelebbi ismerőssel sem szabad szót váltani.

– Ni csak! – Csieko csaknem felkiáltott, amikor megismerte a leánykát, és valami belső kényszerből ő is elkezdte a hét könnyörgés szertartását.

A leány nyugat felé fordult, és visszatért az isteni pihenőhöz. Csieko

kelet felé ment és megfordult. De a leány, úgy tűnt, nagyobb odaadással mélyedt el a könyörgésben, mint Csieko, mert hosszabban imádkozott.

A leányka végigjárta a hét könyörgés útját. Csieko, aki rövidebb kitérőket tett, szinte ugyanebben a pillanatban készült el.

A leány Csiekóra bámult, mintha tekintetét nem tudná róla levenni.

– Miért imádkozott? – kérdezte Csieko.

– Engem figyelt? – A lány hangja reszketett. – Azért imádkoztam, hogy eltűnt testvéremet megtaláljam... Te vagy az én testvérem! Az isteni akarat egymáshoz vezetett bennünket! – E szavakra szemét előntötték a könnyek.

Valóban az a bizonyos lány volt az északhegyi cédrusok falujából.

Az isteni pihenőhely körül szentelt lampionok és a látogatók fogadalmi gyertyái világították meg az oltár előtti térséget. De a leányka könnyei nem törődtek a fénnel, a gyertyák ragyogását tükrözték vissza.

Csieko hősiesen visszagyúrte saját könnyeit.

– Én egyetlen gyermek vagyok, és nincs testvérem, sem kisebb, sem nagyobb! – mondta, de arca falfehér lett.

Az északhegyi cédrusok közül való lány felzokogott.

– Értem, kisasszony. Bocsásson meg. Kérem, bocsásson meg nekem! – ismételte. – Gyermekkorom óta mindig vágytam a nővérem, az egyetlen testvérem után. Így történhetett velem ez a tévedés...

Csieko hallgatott.

– Mivel ikrek voltunk, nem tudom, vajon a nagyobbik vagy a kisebbik volt-e...

– Vannak véletlen hasonlatosságok.

A lány bólintott, de a könnyek végigcsurogtak arcán. Zsebkendőjét vett elő, megszáritotta arcát, és így szólt:

– A kisasszony hol született?

– A nagykereskedő-negyedben, itt a közelben.

– Igen? És a kisasszony miért imádkozott az istenekhez?

– Anyám és apám boldogságáért, egészségéért.

Most a leány hallgatott.

– Az ön kedves édesapja?... – kérdezte Csieko.

– Már régen történt... A cédrusok gallyazásánál rosszul ugrott egyik fáról a másikra, és lezuhant. Rossz ágra állt, az emberek mesélték a

faluból... Én nemrég születtem akkor, csak innen tudom...

Csieko szúrást érzett a szívében.

„Olyan szívesen mentem mindig abba a faluba, valami szinte húzott a szép cédrushegy felé. Talán apám lelke hívott? A lány ikrekről beszél. Vajon az igaz hogy engem, Csiekót, a fölösleges ikret, kirakott? Apám ott fenn a cédruságon nem arra gondolt-e éppen? Talán nem figyelt eléggé, és így zuhant le? Igen, valahogy így történhetett.”

Hideg verejtek borította el homlokát. Az utcán hömpölygő tömeg lármája és a Gion-zene csengése távolról értek fülébe. Szeme előtt elsötétedett minden.

A hegyi leány Csieko vállára tette kezét, és többször végigtörölte homlokát.

– Nagyon köszönöm – mondta Csieko, és maga vette kezébe a zsebkendőt, hogy homlokát szárogassa. Nem is vette észre, hogy a zsebkendőt saját zsebébe csúsztatta.

– És a kedves édesanyja?... – kérdezte halkán.

– Anyám is... – a lány akadozott. – Valószínűleg anyám szülőfalujában jöhettek a világra, még messzebb, bent a hegyek között, de anyám is...

Csieko nem kérdezősködött tovább.

A lány, az északhegyi cédrusok falujából való, az öröm könnyeit sírta. Amikor könnyei már elapadtak, arca ragyogni kezdett.

Csieko ezzel szemben mélyen megrendült, szinte forgott körülötte a világ. Nem az a fajta volt, aki azonnal össze tudja szedni magát. Csak a lányka csodálatos, egészséges szépsége rázta fel kissé. Csieko nem tudta magát olyan hirtelen átadni az örömnek, mint a másik lány. Fájdalom sötétítette el egyre jobban pillantását.

Most, nem tudva, mit is csináljon, a lány felkiáltott:

– Kisasszony! – és kinyújtotta jobb kezét.

Csieko megragadta az odanyújtott kezét. Nyers, kemény kis kéz volt, egészen más, mint az ő puha tenyere. De úgy tűnt, ez nem bántja a lányt. Megszorította a felé nyújtott kezét, és így szólt:

– Kisasszony, a viszontlátásra!

– Máris?

– Ó, annyira örülök...

– Hogy hívják?...

– Naekónak.

– Naekónak? Engem Csiekónak hívnak.

– Munkáslány vagyok, de a falu kicsi, és ha egyszer Naeko után kérdezősködik, bárki útbaigazítja.

Csieko bólintott.

– Kisasszony, maga bizonyára nagyon boldog, igaz?

– Igen.

– A ma esti találkozásunkat senkinek nem mondom el. Erre esküszöm. Csak az isteni pihenő Gion-istenei tudják.

„Ikrek, igen, de milyen különbség van társadalmi helyzetük közötti Ezt értette meg Naeko” – gondolta Csieko, és maga sem találta meg a kellő szavakat. És mégis, ő, Csieko volt a kitett gyermek.

– A viszontlátásra, kisasszony! – mondta Naeko még egyszer. – Mielőtt még észrevesznek bennünket.

Csiekónak összeszorult a szíve.

– Egész közel lakunk, Naeko, jöjjön velem legalább a házunkig!

Naeko megrázta a fejét.

– A tisztelt családja?...

– A családom? Csak apám van és anyám...

– Így gondoltam én is magamban. Gyengéd szeretetben nevelték fel, ugye?

Csieko megragadta Naeko karját. – Nagyon sokáig állunk itt!

– Igaz is...

És Naeko újra az isteni pihenőhely felé fordult, és tisztelettel meghajolt. Csieko gyorsan utánozta.

– A viszontlátásra! – mondta Naeko harmadszor is.

– Sok beszélni valónk lett volna, kérem, jöjjön el egyszer a falumba! Elmegyünk a cédruserdőbe, ahol senki nem lát bennünket!

– Nagyon köszönöm.

Akaratlanul egymás mellett siettek tovább a Negyedik Fasorban, és az Óhasi-hídnál elvegyültek a tömegben.

A Jaszaka-szentélyhez igen nagy terület tartozik. A körzet lakói még az esti ünnepség és a következő napi kocsifelvonulás után is folytatták az ünnepségeket. A boltok sokáig nyitva tartottak, paravánokat, különféle csecsebecsét árultak. Valaha Ukijoe-fametszeteket is kínáltak itt, a Kano-iskola és a Jamato-stílus szerint készült képeket, vagy Szótacuból való kétrészes paravánokat. A kézi festésű zsánerképek

között úgynevezett Namhan-faliernyők sorakoztak, ezekre európai figurákat festettek, elegáns Kiotó-ruhákban. E sokféle kép kétségtelenül Kiotó polgárainak lendületes energiájára vallott.

Az ünnepi kocsikon magukon is sok látnivaló volt. Kínai eredetű brokátok, gobelinszövetek, gyapjúanyagok, selyemdamaszt, mintás brokátok, hímzések és hasonlóak. A Momojama-stílus pompájához a hajdani külkereskedelem révén ideszármazott ritkaságok is járultak.

Az alabárdoskocsi belsejét is híres festők ecsetjétől származó képekkel díszítették. A kocsi fő, hatalmas lándzsanyélhez hasonló tartóoszlopát a hagyomány szerint a sogunátus engedélyével cirkáló hajdani óceánjárók egyikének árbocából kellett készíteni.

A Gion-zene egyszerűnek hangzik, valójában azonban huszonhat variációja van, s ebben, mondják, hasonlít a Mibu-színjátékokhoz vagy a régi udvari zenéhez. A legnagyobb erővel akkor csendül fel, amikor az esti ünnepség során az egymás mellett sorakozó lampionok fényétől felragyognak a kocsik.

Az Óhasi-hídtól keletre a Negyedik Fasorban már nincsenek alabárdosok, de úgy tartják, hogy a Jaszaka-szentélyig elér pompájuk fénye.

Ahogy Csieko a tömegben közelebb sodródott az Óhasi-hídhoz, kicsit hátrább maradt Naeko mögött.

Háromszor mondott Naeko istenhozzádot, de Csieko maga sem tudta, mit szeretne inkább, elválni tőle, vagy vele menni a házukig, legalább addig a pontig, ahonnan meg tudja neki mutatni a házat. Érezte, hogy mély rokonszenv hulláma ébred fel szívében Naeko iránt.

– Nagyságos kisasszony, Csieko kisasszony! – hallotta Naeko maga mögött, áthaladtában a hídon. Hideo szólította meg, és lépett melléje. Csiekónak vélte.

– Egyedül jött ki az esti ünnepségre?

Naeko tanácstalan volt. De nem fordult Csieko után. Csieko gyorsan eltűnt a tömegben.

– Szép időnk van, ugye? – folytatta Hideo. – Holnap is szép lesz. Amikor a csillagok ennyire ragyognak...

Naeko felnézett az égre. Mit válaszoljon? Természetesen nem ismerte Hideót.

– Nagyon otrombán viselkedtem a múltkor a kedves édesapjával

szemben; de önnek tetszik-e az obi? – folytatta Hideo.

– Kérem?

– Nem haragudott a kedves édesapja?

– Ah!

Naeko semmit sem értett az egészből, és nem tudta, mit válaszoljon. De most sem nézett Csieko után.

Zavarban volt. Ha Csieko ismeri ezt a fiatalembert, miért nem mutatkozik?

Hideónak erős nyaka volt, széles válla, a tekintetében volt valami merevség, de Naekónak tetszett. Azok után, amit az obiról mondott, takács lehet Nisidzsinnél. Aki éveken keresztül a szövőszék mellett görnyed, annak könnyen lehet ilyen külseje.

– Talán túl fiatal vagyok, és a kedves édesatyja tervére annak idején nem találtam meg a megfelelő szavakat, de aztán egy éjszakán át szakadatlan töprengtem, és utána elkezdtem a szövést – mondta Hideo.

Naeko hallgatott.

– Felöltötte már legalább?

– Ah – mormogta érthetetlenül Naeko.

– Hogy tetszett önnek?

Az Óhasi-híd nem volt úgy kivilágítva, mint az utca, ráadásul tolongó tömegben álltak, Naeko mégis különösnek találta, hogy a férfi összetévesztette kettejüket.

Ha mint ikrek ugyanabban a házban nőnek fel, valóban nehezen lehetett volna őket megkülönböztetni, de egészen más életkörülmények közt éltek, más-más helyen cseperedtek fel. „Nem rövidlátó a férfi, aki megszólított?” – gondolta Naeko.

– Kisasszony! Szeretnék még egy obit szőni Csieko kisasszonynak, most a magam elgondolása szerint, és beleadnám minden tudásomat. Harmincadik születésnapom alkalmából. Megengedi nekem?

– Ó, köszönöm! – dadogott Naeko.

– A Gion-istenek esti ünnepségén találkoztunk, az obinak csak használni fog az istenek segítségével.

Naeko hallgatott.

„Csieko nem szeretné, ha ez az ember megtudná, hogy ikrek vagyunk, ezért nem jön ide” – gondolta.

– Viszontlátásra – mondta Naeko Hideónak, akit váratlanul ért a

gyors búcsúzás.

– Akkor hát viszontlátásra! És megengedi, hogy megpróbálkozzam azzal az obival? Az őszi lomb idejére való lesz... – így, még egyszer megbizonyosodva a lány beleegyezéséről, ment tovább.

Naeko kutatva nézett körül, de Csieko nem volt látható. Az iménti fiatalembert és furcsa szavait az obiról nagyon kiszorította gondolataiból az ujjongó öröm, hogy az istenek kegyelméből az égi pihenőhely előtt Csiekóra talált.

Szorosan a híd korlátja mellett maradt, és sokáig nézte a vízben tükröződő fényeket. Aztán kényelmes léptekkel végigsétált a hídon. A Negyedik Fasor végén álló Jaszaka-szentélyig gyalog akart menni.

A híd közepén megpillantotta Csiekót, aki állva beszélgetett két fiatalemberrel.

– Ó! – A könnyű felkiáltás akaratlanul hagyta el ajkát, de gyorsan továbbment. Véletlenül látta meg a három alakot.

„Vajon miről beszélget Naeko és Hideo?” – gondolta Csieko. – Hideo persze összetévesztette vele a leánykát, de milyen zavarban lehet Naeko, hogy mit válaszoljon!

Mégiscsak oda kellett volna mennie hozzájuk. Ennek ellenére nemcsak hogy nem lépett oda, de még el is bújt a tömegben, mikor Hideo „Csieko kisasszony!” kiáltását hallotta. Miért?

Csiekót sokkal jobban megrázta az isteni pihenő előtti találkozás Naekóval, mint a hegyi leánykát. Naeko mindig is tudta, hogy van egy ikertestvére. Csiekónak azonban, aki még álmában sem gondolt erre, túl hirtelen jött a dolog, és Naeko afeletti öröme, hogy fellelte nővérét, benne még nem talált visszhangra.

Azt is csak most tudta meg, hogy test szerinti apja cédrusfáról zuhanva halt szörnyet, hogy anyja, aki szülte, oly korán meghalt, és mindez a szívébe hasított.

Mindeddig csak fél füllel hallgatott oda, ha szomszédok arról suttogtak, hogy ő talált gyermek. Kik és hol vannak a szülei, akik kitették – azon nem törte a fejét. A töprengés úgyse hoz bizonyosságot. És miért is tépelődjék, mikor Takicsiró apa és Sige anya olyan bensőségesen szeretik őt?

Amit ma megtudott Naekótól az esti ünnepen – nem, számára ez nem jelentett örömet. És mégis meleg szeretet ébredezett szívében

testvére, Naeko iránt.

„Tisztább a szíve, mint az enyém, és a testét kemény munka edzette meg – mondta magában Csieko. – Eljön-e egyszer az az idő, hogy rá támaszkodhatom?...”

Ahogy gondolataiba merülve sétált a hídon a Negyedik Fasor felé, valaki rákiáltott:

– Csieko, Csieko!

Sinicsi volt.

– Hova sietsz ilyen egyedül, ilyen elveszetten? Hisz egész sápadt vagy!

– Ó, Sinicsi! – kiáltotta Csieko, újra magához térve. – Milyen kedvesen festettél annak idején az alabárdos kocsin, emlékszel még?

– Akkor elég fárasztó volt. Mára mindenestre kedves emlékké vált, igaz?

Sinicsi másodmagával volt.

– A bátyám. Főiskolai hallgató.

Sinicsi bátyja hasonlított az öccséhez. Kicsit szögletesen hajolt meg Csieko előtt.

– Sinicsi gyenge gyermek volt, csinos, de inkább lány módra. Ezért sikerült olyan jól ünnepi apróddá cicomázni a kis bolondot – mondta hangosan nevetve a fivér.

A híd közepéig jutottak. Csiekónak feltűnt, mennyire erőteljesek a fivér vonásai.

– Csieko, borzasztó szomorúnak látlak ma este, olyan sápadt vagy! – mondta Sinicsi.

– Talán mert itt a híd közepén olyan homályos a világítás – mondta Csieko, és igyekezett összeszedni magát.

– Ma este a tömeg vidám nyüzsgésében egy magányos lányka valóban szomorú látványt nyújt – mondta a fivér.

– De ez így nem megy! – kiáltotta Sinicsi, a korlát felé terelve Csiekót.
– Támaszkodj itt meg egy kicsit!

– Meg kellene köszönnöm?

– Nem olyan nagyon szeles itt a folyó fölött...

Csieko a homlokához emelte a kezét, mintha a szemét lehunyta volna.

– Sinicsi, amikor ünnepi apród voltál, és az alabárdos kocsin utaztál, hány éves lehettél?

– Ahogy számítom, éppen hét. Azt hiszem, abban az évben volt, amikor iskolába kerültem.

Csieko bólintott és hallgatott. Szerette volna letörölni a hideg verejtéket homlokáról és nyakáról, táskájába nyúlt, de megriadt, amikor Naeko zsebkendője került a kezébe.

Ez a zsebkendő Naeko könnyeit fogta fel. Vonakodott elővenni. Gombóccá gyúrta kezében, és úgy törölte meg vele homlokát. Sírás kerülgette.

Sinicsi aggódva nézte. Tudta, Csiekónak nem szokása gombóccá gyúrni a zsebkendőket, és úgy gyömöszölni be a táskájába.

– Csieko, meleged van? Fázol? Kellemetlen tud lenni egy nyári meghűlés, siess haza... Hazakísérjük, igaz, bátyám?

Sinicsi bátyja bólintott. Eddig nem vette le tekintetét Csiekóról.

– Nem szükséges, egészen közel lakunk...

– Épp mivel közel van, csak azért is haza visszük – döntötte el a fivér.

Mindhárman visszafordultak az Óhasi-híd közepéről.

– Sinicsi, emlékszel még, hogy szaladtam a tömegben az alabárdoskocsi után, ahol ünnepi apródként ültél? – kérdezte Csieko.

– Persze hogy emlékszem – válaszolta Sinicsi.

– Kicsi voltál még, igaz?

– Kicsi, igen. Egy igazi apródnak nem lett volna szabad türelmetlenül jobbra-balra pislogni. De megéreztem, hogy egy icipici kislány szalad valahol mellettem. Jól elfáradhatott abban a tömegben...

– Soha többet nem lehet már az ember olyan parányi újra, igaz?

– Milyen furcsán beszélsz! – kiáltotta Sinicsi csodálkozva.

Nyugtalanította, mi történhetett az este Csiekóval.

Amikor Csiekót hazakísérték, Sinicsi bátyja szertartásos udvariassággal köszöntötte Csieko szüleit. Sinicsi hátramaradt bátyja mögött.

Takicsiró a hátsó fogadószobában ült vendégével, rizsbort iszogattak az ünnep tiszteletére. Pontosabban a vendég ivott, és a társaság kedvéért Takicsiró is vele tartott. Sige szolgálta ki őket.

– Megjöttem – mondta anyjának Csieko.

– Hamar hazajöttél – válaszolta az anya, és kutatóan nézett rá.

Csieko udvariassal üdvözölte a vendéget.

– Inkább nagyon is későn jöttem, anyám, nem tudtam neked segíteni...

– Nem tesz semmit, nem tesz semmit – mondta az anya, és észrevétlenül intve Csiekónak, a konyhába ment vele. Frissen melegített rizsbort kellett behozni.

– Csieko, nem azért kísértek haza, mert olyan feldúltnak látszol?

– Igen, Sinicsi és a bátyja...

– Azért bizony. Hiszen sápadt vagy és reszketsz. – Sige egy pillanatra Csieko homlokára tette a kezét. – Lázad aligha van, de olyan szomorúnak látszol. Ma éjjel szállóvendégünk lesz, így anyádnál kell aludnod.

Gyengéden átfogta Csieko vállát. Csieko visszanyelte feltörni készülő könnyeit.

– Ma előbb kell lefeküdnöd, mint nekünk!

– Igen, köszönöm – válaszolta Csieko. Anyja gyöngédsége könnyített valamit nehéz szívéen.

– Apád egyedül érzi magát, kevesli a vendégeket, bár vacsorára öten vagy hatan voltak itt...

Csieko ezért még bevitte a korsót a rizsborral.

– Ne fáradjon, bőven elég, köszönöm – mondta a vendég.

Csiekónak remegett a keze, ahogy kiöntötte a bort; karját bal kezével is megtámasztotta, de a könnyű reszketés így is megmaradt.

Ma este a kertben álló keresztény lámpát is meggyújtották. A nagy juhar törzsének mélyedéseiben homályosan látni lehetett a két kis ibolyacsomót is.

Már elhervadtak. De a két kis csomó, fönt és lent, nem olyanok voltak, mint Csieko és Naeko? Úgy látszott, a kettő sohasem fog találkozni, és mégis, ők ketten nem találták meg egymást ma este? Ahogy a tompa világításban a két ibolyacsomót nézte, megint feltörtek könnyei.

Takicsirónak is feltűnt Csieko furcsa viselkedése, és többször rápillantott.

Csieko zajtalanul felállt, és felment a hátsó emeletre. A szobában, ahol máskor aludni szokott, a vendég számára készítették ki az ágyneműt. Csieko kivette saját párnáját a faliszekrényből, és szülei hálószobájában feküdt le.

Hogy ne hallják zokogását, két kézzel fogta át párnáját, és arcát rászorította.

Amikor Sige feljött, és látta, milyen nedves Csieko párnája, új párnát vett elő.

– Tessék! Én is jövök hamarosan – mondta, és újra lement. A lépcső alján még megállt egy kicsit, és töprengve nézett körül, de nem szólt semmit.

A szobában elég hely volt három fekvőhelynek is, de csak kettő számára ágyaztak meg. Az anya Csiekóval akart együtt aludni.

Két tűzött nyári takaró feküdt összehajtogatva az ágy szélén, az egyik az anya, a másik Csieko számára.

Kis, kedves gesztus csupán, de Csieko érezte belőle anyja állandó gondoskodását. Végre elálltak könnyei, megnyugodott.

„E ház gyermeke vagyok, igen!”

Így volt, de a találkozás Naekóval mégis teljesen felkavarta nyugalmát. Ezen nem segíthetett.

Csieko felállt, a tükörsztalka elé ült, és arcát vizsgálta. Nem próbálta magát rendbehozni, csak illatszeres üvegcséjét vette elő, pár cseppet fekvőhelyére szórt, és szorosán maga köré csavarta éjszakai vállszalagját.

Elaludni persze nem tudott.

– Szívtelenül bántam vajon Naekóval?

Alig hunyta be szemét, megjelent előtte a szép cédrusfalu képe.

Naekótól megtudott hát valamit valódi szülei felől.

Mondja el vajon itteni szüleinek, vagy jobb lenne hallgatni? „Talán csak akkor tudtak meg valamit származásáról és valódi szüleiről, mikor azok már régen nem voltak az élők sorában...– gondolta Csieko, de most már nem sírt.

Kívülről behallatszott a Gion-zene.

A lenti vendég selyemkereskedő volt Omiból, a Nagahamara vidékről. Amit hangos, bortól felélénkült hangján mondott, időről időre felhallatszott a hátsó emeletre, ahol Csieko feküdt.

A vendég bőbeszédűen arról fecsegett, hogyan vonult az ünnepi kocsik menete a Negyedik Fasorból a széles, modernizált Kavara utcán, majd a Miike utcán keresztül a tanácsház nagy tribünje elé, és mindezt pusztán azok miatt a „turisták” miatt rendezték így!

Hajdanában, amikor a menet a keskeny, régies kiotói utcákon vonult keresztül, megsérült ugyan néha egyik másik ház, de abban mégis volt valami stílus, az emberek pedig rizsgombócokat nyújtottak le a felső emeletekről. Most meg csak úgy széthajigálják.

Annak idején, amikor egy ünnepi kocsi bekanyarodott egy keskeny utcába, az alsó részét nem is lehetett látni. Az volt az igazi!

Takicsiró csendesen, inkább bocsánatkérően megjegyezte, hogy szerinte nagyszerű dolog, hogy most a széles utcákon a kocsit egészében is látni lehet.

Csiekónak úgy tűnt, mintha még most, ágyából is hallaná, ahogy az ünnepi kocsi nagy fakerekei végiggördülnek az utcakereszteződésben.

Ma éjjel a vendég ott alszik a szomszédos szobában, de reggel Csieko tüstént mindent elmond apjának és anyjának, amit Naekótól hallott.

A cédrusfaluban, azt mondják, magánkézben van minden vállalkozás. De csak kevés birtokos család van ott. Csieko úgy gondolta, valódi szülei egy ilyen család szolgálatában állhattak.

„Munkásnő vagyok...” – mondta Naeko.

Húsz éve már ennek. Talán nemcsak egyszerűen az történt, hogy a szülők szégyellték ikreiket. Azt mondják, annak idején nehéz volt ikreket felnevelni. Talán azért rakták ki Csiekót, mert nem volt mivel táplálniuk.

Három dolgot nem tudott meg Naekótól Csieko. Miért őt tették ki, és nem Naekót? Mikor zuhant le a cédrusfáról az apa? És az anya? „Talán anyám szülőfalujában, még mélyebben bent a hegyek között jöhettek világra” – mondta Naeko. Hogy hívhatták azt a falut?

Naeko magától valószínűleg sohasem fogja őt felkeresni, mert azt gondolja, Csieko más társadalmi osztályhoz tartozik. Ha ő beszélni akar Naekóval, a munkahelyén kell felkeresnie. Erről azonban tudnia kell az anyának és az apának is.

Csieko számtalanszor olvasta Oszaragi Dzsiró kitűnő írását, a *Varázslatos Kiotót*. Ebben áll:

„A cédruserdő, ahonnan az északhegyi faanyag jön, felhőrétegekként hordozva fenn zöld csúcsait, gyengéd ragyogással sorakozik a vörösfenyő törzsek mellett, olyan az egész hegy, mint a zene, zeng körös-körül a fák dala.”

Erre a mondatra kellett most gondolnia.

Az ünnep zenéjénél, lármájánál hangosabban visszhangzott szívében a hegy zenéje, a fák dala. Mintha a hangok az északi hegy szivárványívein át csendülnének feléje...

Csieko fájdalma lassan csitult; vagy talán nem is volt az már fájdalom? Csupán a Naekóval való hirtelen találkozás ijedtsége, tanácstalansága, zavarodottsága lehetett? Talán csak gyermeki sorsának gondolata fakasztotta könnyekre.

Csieko megfordult fektében, és behunyt szemmel hallgatta a hegy dalát.

„Naeko annyira örült, és én... mi volt velem?”

Kis idő múlva az apa, az anya és a vendég is feljöttek a hátsó emeletre.

– Aludjon jól – búcsúzott az apa vendégétől.

Az anya összerakta a vendég ruháit, aztán hálósobájukba jött, és az apa holmiját akarta elrendezni.

– Hadd csináljam én! – mondta Csieko.

Az anya ráhagyta.

– Te még fent vagy? – kérdezte. Ő maga lefeküdt. – Micsoda finom illat! Látszik, hogy fiatal vagy... – mondta vidáman.

Az Ómi-beli vendég, bortól elpilledve, hamar horkolásba tört ki az eltolható fal mögött.

– Sige – szólt Takicsiró a szomszédos fekhelyről. – Mit gondolsz, Arita vendégünk tényleg a házukba akarja adni a fiát?

– Segédként, vagy ahogy most mondják, üzlettársként?

– Fogadott fiúként, Csieko számára...

– Miket beszélsz! Csieko még nem alszik... – suttogta Sige, hallgatásra intve férjét.

– Tudom. Csieko hallhatja nyugodtan. Apja második fia. Sokszor jött már az üzletünkbe valami megbízatással.

– Nekem nem nagyon tetszik ez az Arita úr – mondta Sige fojtott hangon, de nagyon határozottan.

Csiekóban elhallgatott a hegy zenéje.

– Mi bajod, Csieko? – kérdezte az anya, és feléje fordult.

Csiekónak nyitva volt a szeme, de nem válaszolt. Kis ideig csend volt. Csieko mozdulatlanul feküdt.

– Könnyen lehet, hogy Arita barátunk az üzletünkre pályázik, nekem mindenesetre ez az érzésem – mondta Takicsiró. – Amellett tudja, hogy Csieko szép és jó leány. Üzleti összeköttetésben állunk, így ismeri helyzetünket. Alighanem valamelyik inasunk tájékoztatja mindenről.

Sige hallgatott.

– Akármilyen szép is Csieko, az álmunkban sem juthat eszünkbe, hogy az üzletünk kedvéért adjuk férjhez, igaz, Sige? Ezt nem bocsátanak meg az istenek.

– Igaz! – mondta Sige.

– Az én természetem és az üzlet nem nagyon illenek össze.

– Apám! Az én hibám volt, hogy a Paul Klee-albumokat veled adtam a szagai zárdába. Bocsáss meg! – Csieko egyenesen felült, és kérlelően hajolt apja felé.

– Ugyan dehogy! Ez volt apád öröme, vigasza. Új tartalmat adott az életemnek. – Az apa lehajtotta a fejét. – Ha az a bizonyos terv nem is volt valami sikeres...

– De apám!

– Csieko! Mi lenne, ha eladnánk az üzletünket, és valahol, tőlem akár Nisidzsinben is, egy csendes környéken, a Nanzendszi-templomnál vagy Okaszakiban egy egészen kis házba költöznénk, és mindketten mintákat terveznénk kimonó- és vállszalagkelmékhez? El tudnád viselni a szegénységet?

– A szegénységet? Én igazán nem bánám...

– Igazán? – E szavak után úgy látszott, az apa mindjárt elaludt. Csieko azonban még sokáig ébren maradt.

De másnap reggel korán kelt, felsöpörte az utcát a bolt előtt, és megtisztogatta az ablakrácsokat és a padokat. A Gion-ünnep pedig folyt tovább.

A tizennyolcadik napon utoljára állították fel a kocsikat, 23-án volt még egy esti utóünnepség, 24-én újabb körmenet, ünnepi bohózáttal, 28-án az isteni gyaloghintók megtisztítása és visszavitele a Jaszaka-szentélybe, 29-én számadás az ünnepek istenei előtt.

Sok kocsi ment át a templomutcák negyedén.

Csieko az egész hónapot furcsa nyugtalanságban töltötte.

6. FEJEZET

ŐSZI SZÍNEK

Volt valami Kiotóban, ami még mindig azokra az időkre emlékeztetett, amikor Japán nagy megújulási korszakát élte a Meidzsi-korban: a Horikava úton végigmenő Kitani villamos vonal. Most már végre le fogják állítani. Ez volt Japán legrégebbi villamosa. Ismeretes, mennyi nyugati újítást vett át elsőként ez az ezeréves város. Ez is egyik arca Kiotó lakosságának.

De az, hogy mindmáig járni hagyták az öregségtől rozoga, ún. „csengős vasutat”, az a „rég városra” volt jellemző. A villamoskocsik kicsik voltak, az emberek a szorosán összezsúfolt üléseken szinte összeütötték a térdüket.

Mégis mikor érkezett az ideje, hogy beszüntessék a villamost, a búcsúzás nehezeére esett mindenkinek. A kocsikat művirágokkal díszítették fel, és elnevezték „virágvonatnak”. A régmúlt Meidzsi-korszak divatja szerint felöltöztetett embereket ültettek bele. Hírül adták a dolgot az egész városban. Igazi ünneppé vált ez is.

Naphosszat tele volt az öreg villamos olyan emberekkel, akiknek tulajdonképpen semmi okuk sem volt az utazásra. Július volt, és sokan kinyitották napernyőjüket.

A nap forróbban süt Kiotóban, mint Tokióban. Az új fővárosban már nemigen használnak napernyőt.

Amikor Takicsiró a főpályaudvar előtt felszállt a virágvonatra, az utasok között egy középkorú asszony húzódott mögéje, elfojtott kuncogással.

– No nézd csak, Szata úr is tartja magát a Meidzsi-szokásokhoz!

Ahogy Takicsiró elhelyezkedett, észrevette az asszonyt, és kicsit zavartan szólította meg:

– Ej, az ön kora igazán nem illik bele a Meidzsi-időkbe!

– Már én sem vagyok olyan fiatal. Amellett itt lakom, a Kitano-vonal mentén.

– Csakugyan, emlékszem már! – mondta Takicsiró.

– Csakugyan, mondja. Nem hangzik valami melegen... Egyáltalán,

kegyeskedik még néha visszagondolni?

- Milyen szép gyermekkel van. Hol tartotta eddig eldugva?
- Ostobaság! Mintha nem tudná, hogy nem az enyém!
- Honnan tudhatnám? Asszonyok...
- Miket beszél! Mintha nem a férfiak bűne volna...

Az asszony mellett álló lányka valóban csinos volt világos bőrével. Tizenöt-tizenhat éves lehetett. Egyszerű nyári ruháját keskeny piros öv díszítette. Szégyenlősen elhúzódott Takicsirótól, és szótlánul az asszony mellé ült.

Takicsiró könnyedén megrántotta az asszony ruhaujját. Az asszony megszólalt:

- Kicsi Csizu, ülj közénk!

Egy ideig egyikük sem szólalt meg, majd az asszony a lányka feje fölött suttogni kezdett a férfi fülébe:

- Szerintem táncosnőt lehetne nevelni ebből a leánykából Giónban!
- Honnan való a gyermek?
- Egy közeli teaházból.
- Aha!

- Akadnak, akik azt hiszik, a kislány a kettőnk gyermeke – mormogta az asszony, alig hallhatóan.

- Ne beszéljen ostobaságokat!

Az asszony egy teaház tulajdonosnője volt, a Felső Hét Ház Negyedéből.

- Jöjjön velünk a Tendzsin-szentélyig Kitanóba. Ha tetszik önnek ez a gyermek...

Takicsiró tudta, hogy az asszony tréfát űz vele, és megkérdezte a gyermeket:

- Hány éves vagy?
- A középiskola első osztályába járok.
- Aha! – mondta Takicsiró, és a leánykát szemlélte.
- Nos, a következő életemben majd megkereslek.

Ahogy az örömnegyed gyermekétől várható is volt, a kislány mintha felfogott volna valamit Takicsiró különös szavaiból.

- Miért kell az isteni szentélyig jönnöm, ha tetszik nekem ez a gyermek? Isten talán benne öltött testet? – tréfált az asszonnal Takicsiró.

- Valóban így van.
- De hisz az isten férfi.
- De asszonyként született újjá – válaszolta talpraesetten az asszony.
- Férfiként újra végig kellett volna szenvednie a száműzetést.
Takicsirónak nevetnie kellett.
- És asszonyként?
- Asszonyként? Asszonyként majd egy derék férfi kényeztetését élvezheti.

- Aha!

A leányka feltűnően szép volt. Apródfrizurát viselt, mélyfekete haja csillogott, és különösen szép vonalú szemhéja volt.

- Egyetlen gyermek? – kérdezte Takicsiró.
- Nem, két nagyobb nővére is van. A legidősebb jövő tavasszal végzi el a középiskolát, és remélhetőleg felveszik táncosnőnek.
- Ő is olyan szép, mint ez a gyermek?
- Igen, de ezzel azért alig tudja felvenni a versenyt!

Takicsiró hallgatott.

A Felső Hét Ház Negyedében ma már nem találni kis táncosnőket. A középiskola befejezése előtt nem engedik a lányokat alkalmazni.

A Felső Hét Ház Negyedében azelőtt valóban csak hét teaház volt. Takicsiró úgy hallotta, hogy most már vagy húszra gyarapodott a számuk.

Annak idején – még nem is olyan nagyon régen – Takicsiró sokszor szórakozott a Nisidzsín-negyedbeli takácsokkal vagy vidéki törzsvendégekkel a Felső Hét Ház Negyedében. Önkéntelenül eszébe jutottak az azokból az időkből való lányok. Takicsiró üzlete akkor még virágjában volt.

- Magának is akadnak szeszélyes pillanatai, igaz? Ezen a régi csengős vasúton utazni... – mondta Takicsiró.

- Olyan könnyen nem szabad az embernek elfordulni a régitől – válaszolta az asszony. – A mi szakmánkban különben is fontos, hogy a régi időkből való vendégeket ne felejtjük el...

- Úgy, úgy...

- Ma egyébként egy vendéget kísértünk ki az állomáshoz. Most hazafelé megyünk már. De nem inkább az a furcsa, hogy Szata úr egyedül utazik?

– Ugyan, miért ne tenném? Kedvem támadt egyszer még megnézni a virágvonatot. – Takicsiró vállat rándított. – Talán magányos az ember, és vágyakozik a régi idők után.

– Magányos, mintha már öreg lenne! Jöjjön csak velem! Csak egy pillantást kell vetnie valamelyik fiatal jószágra...

Takicsirónak nagyon is kedve támadt rá, hogy elkísérje az asszonyt a Felső Hét Ház Negyedébe.

Mivel az asszony előbb a Kitano-szentély isteni pihenőjéig sietett, Takicsiró is vele tartott. Az asszony imája hosszú volt és terjengős. A kislány is lehajtotta a fejét. Takicsiróhoz visszatérve így szólt a fogadósné:

– Engedje meg, hogy most már elküldjem a kicsikét.

– Ah!

– Kis Csizu, menj szépen haza!

– Köszönöm szépen! – mondta a gyermek, és meghajolt előttük. Aztán, mint akármelyik más iskoláslány, továbbszaladt.

– Úgy látom, a gyermek nincs kedve ellenére – vélte az asszony. – Még két-három év, és felléphet. Ha addig türelmesen vár... Ilyen kislány hamar érik. Már most is elég szép, igaz?

Takicsiró nem válaszolt. Ha már ilyen messzire eljött, körül akart nézni a szentély környékén. De nagyon meleg volt.

– Engedje meg, hogy kicsit kipihenjem magam önnél. Fáradt vagyok.

– Hogyne, örülnék neki... Kezdetől fogva ez volt a kívánságom. Olyan régóta nem volt nálunk – mondta az asszony.

Ahogy a régies teaházhoz értek, az asszony egész ünnepélyes modort öltött.

– Isten hozta ebben a házban! Hogy ment a dolga mostanáig? Sokszor emlegettük önt – így szólt. – Pihenje ki magát. Hozok egy párnát. Azt említette, egyedül van. Talán egy kedves kis társat, beszélgetni?...

– Kérem, csak ne a hajdani gésák egyikét...

Mikor Takicsiró már csaknem elszundított, egy fiatal gésa lépett be. Egy ideig csendben ült. „Talán olyan vendég – gondolta, akit zavarba hoz egy új arc látása.” A vendég nem volt társalgó kedvében, nem tett rá kísérletet, hogy a gésát beszélgetésre bírja. Az szerette volna vendégét felderíteni, elmesélte hát neki, hogy a szakmában eltöltött két év alatt már negyvenhét férfiba volt szerelmes.

– Épp a negyvenhét hűséges Ronin száma, igaz? Voltak köztük már negyven-ötven évesek is. Mulatságos, ha erre gondolok... mert annak idején kinevettek volna ennyi viszonzatlan szerelemért.

Takicsiró újra éber lett.

– És most?

– Most csak egy van.

A tulajdonosnő belépett a vendégszobába.

„Pontosan emlékezhet vajon egy húszéves gésa negyvenhét futó férfikapcsolat számára?” – morfondírozott Takicsiró.

A lány elmesélte, hogy alkalmaztatása harmadik napján egy vendégnek, aki egyáltalán nem tetszett neki, megmutatta az utat a mellékhelyiség felé. Az hirtelen megcsókolta, ő pedig megharapta a nyelvét.

– Vértzett?

– Mi az hogy! A vendég borzasztó dühös lett, és követelte tőlem a kezelési költségeket. Én sírtam, nagy botrány kerekedett. De az az úr volt a hibás! A nevét már elfelejtettem.

– Ejha! – mondta Takicsiró. „Ez a karcsú végtagú, sima kiotói szépség, aki akkor csak tizennyolc-tizenkilenc éves lehetett, csak úgy se szó, se beszéd, beleharapott” – gondolta, és a fiatal gésa arcát vizsgálta.

– Mutasd meg a fogaidat – mondta Takicsiró a gésának.

– A fogaimat? A fogaimat?! Hiszen látja őket, amikor beszélek.

– De jobban! Mondd: „liiii”!

– Nem! Szégyenlem magam – mondta a gésa, és nem nyitotta ki a száját. – Mit merészel, uram? Hogy tudjak így beszélni?

A lány csinos szájában olyanok voltak a fogak, mint kis fehér gabonaszemek.

– Nem tört bele a fogad, nem kellett megplombáltatni? – tréfált Takicsiró.

– Hiszen egy nyelv puha – szaladt ki a lányka száján. – De nem! Elég!
– És arcát a fogadósnő vállába temette.

Kisvártatva így szólt Takicsiró:

– Ha már egyszer itt vagyok, felkereshetném a Nakazato-teaházat is.

– Minden bizonnyal örülni fognak Nakazatónál. Ellenére volna, ha elkísérném? – és a fogadósnő felemelkedett. Egy pillanatra megnézte magát a tükörben.

A Nakazato-ház homlokzata olyan volt, mint hajdan, de a vendégszobát átalakították.

Takicsiró egy másik gésával ott maradt vacsorára.

A házigazda távollétében Hideo érkezett a boltajtóhoz, és a nagyságos kisasszonyt kereste. Csieko felállt, és eléje ment.

– Elkészült a Gion-ünnepen ígért obi tervrajza, elhoztam megmutatni – kezdte Hideo.

– Csieko! – kiáltotta Sige anyja. – Vezesd be hátra Hideo urat!

– Igenis.

Csieko a kertre nyíló szobába vezette Hideót. A férfi ott elővette vázlatait. Két terve volt. Egyiken krizantémvirágok voltak elhintve, levelek között. A vázlat újszerű formájában a krizantém levelei alig tűntek elő. A másik vázlat vörös juharlomb motívumokat ábrázolt.

– Nagyon szép! – kiáltotta Csieko, és elragadtatva nézte a rajzokat.

– Nagyon örülnék, ha Csieko kisasszónynak tetszene... – mondta Hideo. – Melyik tervet választja, melyiket dolgozzam ki?

– Igaz, melyiket is?... Gondolom, a krizantém mintát egész évben viselni lehetne...

– Akkor hát a krizantémokat szőjem meg?

Csieko hallgatagon sütötte le tekintetét, arca szomorú lett.

– Mind a kettő szép volna, de... – akadozva mondta ki – nem lehetne szó talán egy hegyről, cédrusokkal és vörösfenyővel?

– Egy hegyről, cédrusokkal és vörösfenyővel? Kicsit nehéz lesz, de majd gondolkozom rajta. – És Hideo furcsa izgalommal nézett Csieko arcába.

– Hideo úr, bocsásson meg nekem.

– Megbocsátani? Mit kellene önnek megbocsátanom?

– Ugyanis... – Csieko kicsit tétovázott. – Amikor Hideo úr az ünnep estéjén a Negyedik Fasor hídján megígérte valakinek az obit, az nem én voltam, összetévesztett valakivel.

Hideónak torkán akadt a szó, nem akart hinni a fülének. Arca elfakult. Csieko kívánságára csinálta ezeket a terveket. Most meg teljesen el akarja utasítani őt? Így viszont megfoghatatlannak látszottak Csieko eddigi szavai és viselkedése.

Hideo újra nekibátorodott.

– Akkor talán Csieko kisasszony szellemével találkoztam volna? Talán Csieko kisasszony szellemével beszéltem, mely megjelent a Gion-ünnepen? – Nem mondta ki, hogy annak a lánynak a szellemével, akit szeret.

Csieko arca komoly volt.

– Hideo úr! Az a lány, akivel beszélt, a testvérem!

...?

– A testvérem!

– A testvérem, akivel én magam is azon az estén találkoztam először.

Hideo még mindig hallgatott.

– Erről a testvérről mindmáig apának és anyának sem beszéltem.

– Micsoda?! – kérdezte Hideo elképedve. A dolog meghaladta, amit még felfoghatott.

– Ismeri a falut az északi hegy cédrusainál? Ott dolgozik az a lány.

– Hogyan? – Hideót annyira meglepték a hallottak, hogy többet nem bírt mondani.

– A Nakagava-Cso városrészben, hiszen ismeri, ugye?

– Ó, csak busszal utaztam egyszer arra.

– Ennek a lánynak szeretnék egy Hideo úr által szőtt obit ajándékozni.

– Igen?

– Egy obit szeretnék annak a lánynak ajándékozni.

– Ah! – Hideo bólintott, de még mindig kétségek között ingadozott. – Ezért beszélt a mintával kapcsolatban egy vörösfenyővel és cédrusokkal borított hegyről?

Csieko bólintott:

– Jó, de egy ennyire az ő munkáséletéből vett mintát...

– Teljesen Hideo úr tervétől függ, milyen lesz, nem?

– Az a lány egész életén keresztül becsben fogja tartani. Az a lány, Naekónak hívják, nem hegyi birtokosok lánya, hanem keményen dolgozik. Nagyszerű lány Naeko, sokkal különb, mint én.

Hideo még mindig nem tudott a dolgon eligazodni, de engedett.

– Mivel ez a kisasszony kívánsága, gonddal fogom megszőni.

– De ne felejtse el! Naeko számára lesz!

– Megértettem. De hogy hasonlíthat annyira Csieko kisasszonyhoz?

– Hiszen testvérem...

– Testvérek se mindig...

Hogy ikrek, Csieko még Hideónak sem árulta el.

„Olyan nyáriasan, könnyen volt öltözve az a lány, talán az esti világítás tette, hogy összetévesztettem Csiekóval? Vagy nem is a szemem tévedett? Ezek a szép rácsos ablakok, és a külső rácsok az utcán, az előttük álló padokkal, a tágas üzletház, a talán már kicsit előregedett, de még mindig pompás kiotói posztókereskedés – hogy is lehet e ház gyermeke testvére a másik leánynak, aki egy fakereskedőnél szolgál a cédrusfaluban?” – De nem akart tovább kérdezősködni.

– Ha elkészül az obi, önnek hozzam el?

– Ó! – mondta Csieko, és elgondolkozott. – Megtenné, Hideo úr, hogy egyenesen Naekónak viszi el?

– Ha a kisasszony kívánja.

– Ó, kérem, tegye meg az ő kedvéért! – Egész szívét beleadta a kérésbe. – Sajnos, elég messze is van.

– Nem olyan nagyon messze.

– Mennyire örül majd Naeko!

– Elfogadja majd? – Hideo kételkedett, hiszen elképzelhető, hogy Naeko nagyon meg fog lepődni.

– Majd értesítem.

– Értem. Akkor hát majd egyenesen neki viszem el. De hogy találom meg, melyik házban lakik?

Csieko maga sem tudta.

– Hogy melyik házban lakik?

– Igen.

– Majd felhívom, vagy írok önnek.

– Helyes – mondta Hideo. – Elhiszem, hogy két Csieko kisasszony van, de szívesebben szövik obit egy Csieko kisasszonynak, és hozom el neki egyenesen.

– Nagyon köszönöm. – És Csieko lehajtotta a fejét.

– Mégis nagyon kérem. Furcsának találja?

– Hideo úr! Nem az én obimnak, a Naekóéknak a megszövésére kérem!

– Igen, megértettem.

Hideo nyomban távozott. Úgy érezte, talány előtt áll. Gondolatai azonban hamarosan a terv körül kezdtek forogni. Hegy vörösfenyőkkal és cédrusokkal! Ha nem elég merészen fogja fel a témát, még valami

házimunkára való, szerény obit sikerít Csieko számára. Még mindig úgy gondolt a tervre, mintha Csiekónak készülne. Nem, azzal a Naeko nevű lánnyal és munkáséletével nem lehet semmi dolga.

Kedve támadt, hogy a Negyedik Fasor Óhasi-hídja felé menjen, ahol Csiekóval Naekóként vagy Naekóval Csiekóként találkozott, és arra irányította lépteit. De nagyon meleg volt a déli napon. A hídpillérhez támaszkodva lehunyta szemét, és sem a járókelők, sem a villamos lármáját nem hallotta, csak a lent folydogáló víz alig hallható mormolását.

A Daimondzsi-tüzet ebben az évben nem nézte meg Csieko. Ami ritkán történt, szülei együtt mentek el, és Csieko otthon maradt a házat őrizni.

Az apa néhány környékbeli nagykereskedő barátjával együtt helyet foglaltatott egy – a Kijamacsi utcára néző – vendéglő nyári teraszán, hogy onnan nézzék a tüzet. Az augusztus 16-i Daimondzsi-ünnepen a szent Bon-tüzet égetik az elköltözött lelkek tiszteletére. A szokás, hogy ilyenkor tüzet gyújtanak a körös-körül elterülő hegyeken, a régi hagyományra vezethető vissza, hogy valaha égő fáklyákat dobáltak a levegőbe, így búcsúztatva a lelkeket, akik a légen át a halottak birodalmába visszatérnek. A keleti hegy, a Njoi csúcsán égő tűz a „nagy” szó írásjeléhez hasonlít, ezért az ünnepet „nagy” írásjelének (Daimondzsinak) nevezik. A szent tüzeket öt hegycsúcson gyújtják meg: a „bal Daimondzsi” az okitajamai nagy északi hegyen, az Aranycsarnok közelében, a „Mjoko-tüzet” a Macugaszaki hegyen, a „hajó formájú tüzet” a Mjoke-magaslaton, a Nyugat-Kamonban a „szentélykapu formájú tüzet” a felső Szaga melletti hegyen. Ezt az öt lélekkísérő máglyát egymás után lobbantják fel. Vagy negyven percig ilyenkor nem égnek a város neon- és egyéb reklámfényei sem.

A hegyek színe a rajtuk felgyúló tüzekkel és az éjszakai ég sötétje Csiekóban mindig az őszelő hangulatát idézték fel.

Két héttel a Daimondzsi-ünnep előtt, a beköszöntő őszelő éjjelén tartják meg a Simogamo-szentélyben a nyárbúcsú szertartásait.

Azelőtt Csieko gyakran ment fel barátnőivel a Kamo folyó magas partjára, hogy a hegyi tüzeket nézzék.

Igen, gyermekora óta hozzánőtt a Daimondzsi-ünnephez.

A gondolat, hogy újra elérkezett a Daimondzsi, mindig megérintette a szívét, mióta felnőtt.

Most, egyedül maradva otthon, kisietett, és az utcán eljátszott a szomszéd gyerekekkel a padok körül. A kisgyermek semmit sem tudtak a Daimondzsiról. A tűzijáték vidámabb szórakozás volt számukra.

Ezen a nyáron a Bon-ünnep új fájdalmat jelentett Csiekónak. Mióta Naekóval találkozott, azóta tudott csak igazi szülei korai haláláról.

„Holnap megyek, és felkeresem Naekót. Beszélnem kell vele Hideo obijáról” – gondolta Csieko.

Másnap, mindjárt ebéd után, útnak indult, egyszerű ruhában. Naekót még nem látta napvilágnál.

A Bodai megállónál szállt le az autóbusról.

A hegyi cédrusfaluban, úgy látszott, mindenki munkában van. A férfiak már a farönkök durva hántolásával foglalkoztak. Cédruskéreg állt magas halomban, szerteszét szórva.

Ahogy Csieko tétován tovalépkedett, látta, hogy Naeko siet futva feléje.

– Kisasszony! Milyen kedves, hogy eljött! Igazán nagyon, nagyon kedves!

Csieko Naeko munkaruhájára nézett.

– Nem vagyok alkalmatlan?

– Nem, most már szabad vagyok. Amikor megláttam Csieko kisasszonyt, elkértem magam. – Naeko szinte lélegzet után kapkodott. – A cédrusok alatt beszélgethetünk. Senki sem fog meglátni bennünket.

Karjánál fogva húzta maga után Csiekót.

Naeko vidáman kigombolta hátul csukódó munkazubbonyát, és a földre fektette. Tamba-gyapotból készült, és mindketten elfértek rajta.

– Nem ülne le? – kérte Naeko.

– Köszönöm szépen.

Naeko levetette fejkendőjét, és ujjával simította el a haját.

– Annyira örülök, olyan nagyon örülök, hogy eljött! – Ragyogó szemmel nézte Csiekót.

Illatos volt körülöttük a föld, illatosak a fák, igen, illatozott az egész cédrushegy.

– Itt senki sem lát bennünket – mondta Naeko.

– Azelőtt is jártam már többször erre, szeretem a szép cédrusfákat, de először vagyok benn a cédruserdőben – mondta Csieko, és körülnézett. A majdnem egyforma magas cédrustörzsek sudár gyertyákként magasodtak fölénk, körülvették a két lányt.

– Emberkéz ültette cédrusok – mondta Naeko.

– Igen?

– Vagy negyven évig hagyják nőni őket. Akkor kivágják, és oszlopoknak vagy más építőanyagoknak dolgozzák fel. Ha hagynák, ezer évig is tovább nőnének. Sokszor gondolok erre. Tulajdonképpen jobban szeretem az őserdőt. Nem olyan a mi falunk, mintha csak vázába való virágokat nevelnének benne?

Csieko kérdően nézett rá.

– Ha nem lenne ember a földön, akkor nem volna Kiotó és más város sem, csak őserdők lennének és mezők, tele vadvirággal. Talán nem szarvasok, vaddisznók éltek valaha itt is? Miért jött az ember a világra? Szörnyűek az emberek!...

– Ilyen dolgok járnak Naeko fejében? – kérdezte Csieko csodálkozva.

– Néha igen...

– Gyűlöli Naeko az embereket?

– Az embereket? Nagyon szeretem az embereket... – válaszolta Naeko. – Semmit sem szeretek jobban, mint az embereket. De ha nem lenne ember ezen a földön, milyen lenne vajon? Amikor itt a hegyen délben elszundítok néha kicsit, sokszor támadnak ilyen gondolataim.

– Nem szereti Naeko az életet?

– Én? Ne szeretném az életet? Ellenkezőleg. Mindennap örömmel megyek a munkába. De az ember...

Csieko hallgatott.

A cédrushegyen, ahol a két lány üldögélt, észrevétlenül besötétedett.

– Zivatar lesz! – kiáltotta Naeko.

A cédrusok ágait már verdesni kezdte az eső, kövér cseppek hulltak.

Hirtelen hatalmas dördülések sora hallatszott.

– Jaj, félek! – kiáltotta Csieko elsápadva, és Naeko keze után kapott.

– Csieko kisasszony! Húzza fel a térdét, és kuporodjon össze! – mondta Naeko. Föléje hajolt, és szorosán átfogta karjával.

A zivatar egyre erősödött, dörgés és villámlás követték egymást egyre sűrűbben. Dübörgés támadt, mintha szétrepedne a hegyszakadék.

A zivatar közvetlenül följük ért.

A cédrusfák csúcsai suhogtak az esőben. Minden egyes villám lángolva világította meg az erdő földjét, és izzó fénybe borította a fák törzsét. Az erdő egyszerre félelmetessé vált. Hatalmas csattanás hallatszott.

– Naeko, lecsapott a villám! – mondta Csieko, és összehúzódott.

– Lehet, hogy lecsapott, de nem bennünket talált – mondta Naeko megnyugtatóan. – Ugye, hogy nem bennünket talált el? – És még szorosabban igyekezett Csiekót saját testével körülfogni.

– Kisasszony, már nedves a haja!

Megdörzsölte Csieko haját kendőjével, majd összehajtogatta a kendőt, és Csieko fejére tette.

– Az esőcseppek ugyan áthatolnak rajta, de a villám nem fogja eltalálni.

A voltaképp bátor Csieko kicsit megnyugodott Naeko határozott hangjától.

– Nagyon köszönöm... szívből köszönöm! – kiáltotta. – Engem véd, mikor maga már bőrig ázott?

– Az én munkaruhámnak nem árt – mondta Naeko nekem könnyű!

– Mi csillog itt a csípőjénél? – kérdezte Csieko.

– Ó, de hebehurgya vagyok, nálam maradt a sarlóm, mert a cédrustörzsek hántolása mellől ugrottam fel! – Ekkor jutott csak eszébe: – Viharban veszedelmes szerszám! – kiáltotta, és messze dobta magától a sarlót. Nem volt nyele, csak egy kurta pengéből állt.

– Visszafelé majd felveszem. De még egyáltalán nem szeretnék visszamenni.

A zivatar elvonult a fejük felől.

Csieko ruháján keresztül érezte Naeko testét.

Hegy zivataroknál forró nyári időben is előfordulhat, hogy az ember az ujjá hegyéig átfagy, de a Naekóból áradó jóleső meleg tetőtől talpig átjárta Csieko testét. Kimondhatatlanul meghitt volt. Csieko boldogságában egy ideig szorosán behunyta szemét.

– Naeko, olyan hálás vagyok – mondta. – Naeko mellett olyan védetten érzem magam, mintha anyám testében lennék.

– Biztos ott is így összesimultunk, és egymáshoz szorultunk.

– Igen, igen! – Csiekóban megszólalt a vér szava.

A zápor és a zivatar egyre távolodott.

– Naeko, Naeko, köszönöm! Most már egészen jó! – És Csieko fel akart emelkedni Naeko öleléséből.

– Ó, csak még egy kicsit! Még csöpög a víz a levelekről! – És Naeko fekve maradt fölötte. Csieko a kezével tapogatta Naeko hátát.

– Teljesen átázott! Nem fázik?

– Hozzá vagyok szokva, nem számít – mondta Naeko. – Örömben, hogy a kisasszony eljött, egészen melegem lett. De a kisasszony megázott kicsit, ugye?

– Naeko, valahol itt zuhant le apánk a cédrusfáról? – kérdezte Csieko.

– Nem tudom, csecsemő voltam akkor.

– És anyánk szülőháza? Él még vajon nagyanyánk, nagyapánk?

– Ezt sem tudom – válaszolta Naeko.

– Nem a szülői házban nőtt fel?

– Kisasszony, miért kérdezősködsz felőlük? – Naeko hangja olyan szigorúan csengett, hogy Csieko elnémult. – A kisasszony számára ezek az emberek nem is léteznek.

– Ha a kisasszony engem testvérének tekint, már azért hálás vagyok. Sajnálom, hogy a Gion-ünnepen hiábavalóságokat beszéltem.

– De nem, úgy örültem.

– Én is. De Naeko nem mehet a kisasszony otthonába.

– De jöjjön csak. Mindent meg fogok tenni. Beszélni fogok anyámmal és apámmal.

– Azt már nem! – mondta Naeko nyomatékosan. – De ha a kisasszonynak egyszer szüksége lesz rám, mint most, az életem árán is megvédem. Ezt tudnia kell!

Csieko hallgatott, közel volt a síráshoz.

– Hallgasson ide, Naeko! Az ünnep estéjén kínos volt magának, hogy összetévesztették velem, ugye?

– Ja, arra a férfira gondol, aki egy obiról beszélt nekem?

– Az a fiatalember takács egy nisidzsini obiműhelyben. Olyan megbízható ember. Bizonyára arról beszélt, hogy egy obit szeretne magának szőni.

– Mert összetévesztett a kisasszonnyal.

– Eljött hozzám a múltkor, hogy megmutassa nekem a tervet. Azt mondtam neki, ne nekem, Csieko testvére számára készüljön az obi.

- Hogyhogy?
- Megkértem, szőjön egy obit testvérem, Naeko számára.
- Nekem!
- Hát nem megígérte?
- Csak mert összetévesztett bennünket!
- Nekem is sző egy obit. Ezért kértem meg rá, hogy Naekónak is csináljon egyet. Annak jeléül, hogy testvérek vagyunk...
- Nekem?... – ismételte csodálkozva Naeko.
- Hát nem ígérte meg a Gion-ünnepen? – kérdezte gyengéden Csieko. Naeko tagjai, melyekkel Csiekót oltalmazta, meggémberedtek, nem tudott rögtön megmozdulni.
- Kisasszony, ha valaha bajba jut, boldogan elszenvedek mindent maga helyett, de hogy maga helyett fogadjak el valamit, azt nem akarom! – jelentette ki határozottan. – Magam előtt szégyenkeznék miatta.
- Egyáltalán nem helyettem lenne.
- Mégiscsak azért!
- „Hogy tudhatnám Naekót rábeszélni?” – gondolta Csieko.
- Az én ajándékomként se fogadja el az obit?
- Naeko hallgatott.
- Azért szövetem meg, mert szeretném odaajándékozni Naekónak.
- Valami másról van itt szó. Az ünnep estéjén az történt, hogy az a férfi, aki Csieko kisasszonynak meg akarta szőni az obit, összecserélt bennünket. – És rövid habozás után folytatta: – Az a takács egész szívéből szereti a kisasszonyt. Vagyok annyira nő, hogy ezt megérezzem.
- Csieko leküzdötte szégyenlősségét.
- És ha így volna is, nem fogadná el?
- Noha világosan értésére adtam: nem számomra, a testvérem számára kellene megszőnie?
- Elfogadom, kisasszony – engedett Naeko. – Bocsásson meg nekem, ha ostobaságokat beszéltem.
- El fogja vinni önnek az obit. Hol lakik?
- A Murasze házban – válaszolta Naeko. – Ez az obi nagyon értékes holmi lesz. Ki tudja, lesz-e alkalmam valaha is magamra öltenem?
- Naeko, nem tudhatjuk, mit hoz az emberi sors.

– Igen, igen. – Naeko bólintott. – Hiszen nem akarok én magasabbra törni, de ha nem is hordom, kincsként őrizhetem meg.

– A mi üzletünk nem foglalkozik obi vállszalagokkal, de engedje meg, hogy kiválasszak magának egy kimonót, mely illik majd Hideo úr obijához!

– Az apám a maga útját járja, egyre inkább elmegy a kedve az üzlettől. Egy mindenféle áruval foglalkozó nagykereskedés nem engedheti meg magának, hogy csak a legjobb holmit tartsa. A műanyag és a gyapjúfonal egyre inkább tért hódít.

Naeko felnézett a cédrusok ágai közé, és felemelkedett.

– Már csak csöpörög... de a kisasszony számára csak szűkösen volt hely, igaz?

– Ugyan... Naeko olyan jó volt hozzám...

– Mit gondol, kisasszony? Ha otthon kicsit belenyúlna az üzlet dolgaiba?...

– Én? – kiáltott Csieko, és csodálkozva ugrott fel.

Naeko ruhája teljesen átázott és testéhez tapadt.

Naeko nem kísérte Csiekót a megállóig. Túlságosan feltűnő lett volna. Ahogy Csieko hazaért, Sige anya az átjárófolyosón túl az alkalmazottak vacsorájával foglalatzkodott.

– Megjöttél?

– Igen, anyám, kicsit későre maradtam... Apám?

– A függönyei előtt ül, töri valamin a fejét – felelte az anya, és végignézett Csiekón. – Hol voltál? Egész vizes és gyűrött a ruhád. Át kell öltöznöd.

– Igen – mondta Csieko, és felment a hátsó emeletre, nyugodtan átöltözött, leült, és egy ideig mozdulatlanul üldögélt. Amikor lejött, anyja már kiosztotta a vacsorát a boltbelieknek.

– Anyám! – Csieko hangja reszketett kicsit. – Szeretnék valamit mondani, de csak anyámnak.

Sige bólintott.

– Menjünk fel a hátsó emeletre?

Csieko ott megint elfogódottá vált.

– Itt is esett?

– Esett? Itt nem volt eső. De talán mégsem az esőről akartál velem

beszélni.

– Anyám, én az északhegyi cédrusok falvában voltam. Ott él a nővérem... Hogy ő az idősebb, vagy a fiatalabb-e, azt nem tudom. Ikrék vagyunk. Az idei Gion-ünnepségen találkoztam vele először. Anyám és apám már régóta halott.

Sigét meglepetésként érték Csieko szavai. Hallgatva nézett lánya arcába.

– Az északhegyi cédrusok falvában? Igen?

– Nem titkolhatom el anyám előtt. Csak a Gion-ünnepen és ma, összesen kétszer találkoztunk.

– Szóval egy leány. Mivel foglalkozik most?

– Dolgozik, egy háznál szolgál a cédrusfaluban. Nagyon jó lány. Ide nem fog jönni.

– Nos – mondta Sige, hosszú hallgatás után – ha tudod, hát jól van. És Csieko?...

– Anyám, Csieko ide tartozik. Hadd maradjak továbbra is a ti gyerekeketek! – Arca elkomolyodott.

– Kell erről beszélni? Húsz éve már az én gyermekem Csieko.

– Anyám! – Csieko Sige ölébe hajtotta fejét.

– Ezért van hát, hogy a Gion-ünnep óta Csieko olykor kissé szórakozott volt! Anyja gyakran kérdezni akarta, nem talált-e valakit, akit megszeretett.

– Mi lenne, ha egyszer hazahoznád magaddal ezt a lánykát? Késő este, mikor a boltból már elmentek az emberek.

Csieko kicsit megrázta a fejét anyja ölében.

– Idejönni? Nem, azt nem akar. Engem kisasszonynak szólít.

– Úgy? – Sige gyengéden megsimogatta lánya haját. – Milyen szép, hogy elmondtad nekem! Nagyon hasonlít Csiekóra?

A tücskök a Tamba-edényekben halkán énekelni kezdtek.

7. FEJEZET

A FENYŐK ZÖLDJE

Takicsiró meghallotta, hogy a Nanzendzsi-templom közelében egy nekik való ház eladó, és a szép őszi időben megtekintését össze akarta kötni egy sétával, melyre feleségét és leányát is meghívta.

– Meg akarod venni? – kérdezte Sige.

– Láthatlanban nem – válaszolta Takicsiró, és hirtelen bosszús lett. – Nem drága, az igaz, de lehet, hogy nagyon kicsi.

Sige hallgatott.

– Mindenesetre nem árt, ha egyszer megnézzük, igaz?

Sige gondterhelt volt. Férje házat akar venni, és onnan akar bejárni az üzletbe? Mint a tokiói Ginzában és Nihonbasiban, Kiotó belvárosának kereskedőnegyedében is szokássá vált, hogy a kereskedők saját villát tartottak fenn, és onnan jártak be üzletükbe.

Miért is ne? A „Maruta” cég régi fénye lehanyatlott ugyan, de annyi jövedelme még lehet, hogy egy kis saját házat fenn tudjanak tartani.

De az is lehet, hogy férje el akarja adni az üzletet, és nyugalomba vonulni a kis házba. Akkor pedig gyorsan el kellene szánnia magát, amíg az üzlet még hoz valamit. De hogy fogja eltölteni az idejét egy ilyen kis házban? Egy ötvenes férfi hajlamai szerint szeretne élni. Lehet, hogy az üzletet előnyösen el lehet adni. Mégis nehezebb fog esni, hogy csak a kamatokból éljen. Ha volna valakijük, aki jól el tudná helyezni a tőkét, lehet, hogy jól ütne ki az egész, de hirtelenében senki ilyen nem jutott eszébe.

Az anya nem mondta ki ezeket a gondjait, de úgy látszott, mintha leánya, Csieko sejtené őket. Csieko fiatal volt. Ahogy lánya ránézett, Sige már megvigasztalódott. Takicsiró, aki nem vett észre mindebből semmit, újra vidám, jókedvű volt.

– Apám! Ha már arra megyünk, nem tehetnénk egy kis kitérőt a Sóren-In-templom felé? – kérte Csieko a kocsiban. – Csak a bejáratig!

– A kámforfa miatt? A kámforfát akarod látni?

– Igen – válaszolta Csieko csodálkozva, hogy milyen jól eltalálta gondolatát az apa a kámforfa miatt.

– Jó, menjünk arra. Fiatalkoromban sokat beszélgettünk barátaimmal az alatt a hatalmas kámforfa alatt. Ma már nincs egy olyan se Kiotóban... Az az egész vidék arrafelé nagyon hozzánőtt a szívemhez.

Csieko egy darabig hagyta, hogy apja fiatalkori emlékeibe merüljön. Azután így szólt:

– Iskoláskorom óta nem láttam a kámforfát nappal. Apám! Ismered a turista autóbuszok esti körjáratát? A körutazás során egyetlen templomot érintenek, a Sóren-Int, és amikor itt megáll az autóbusz, egész csomó pap vonul ki lampionokkal üdvözlésükre.

Az út, melyet a turisták a lampionok fénye mellett az előcsarnokig megtesznek, elég hosszú. És ez az egyetlen hangulatos rész az egészben.

Az autóbusz társaság prospektusa szerint a Sóren-In-ben apácák teával kínálják meg a vendégeket. Amikor a turistákat bevezetik a nagy előcsarnokba, állítólag igazi, pompás teafogadás zajlik – mesélte nevetve Csieko. – Egy csomó ember hatalmas fadézsát hoz be, nagy halom olcsó teáscsészével, gyorsan lerakják őket, és már el is tűnnek. Lehet, hogy vannak apácák is a teát felszolgálók között, de annyira sietnek a munkájukkal, hogy észre sem veszi őket az ember. Olyan kiábrándító az egész, és a tea hozzá még langyos is!

– Természetes! Egy igazi teaszertartáshoz idő kell! – mondta az apa.

– És ez még nem minden. Körös-körül az egész templomkert ki van világítva, és kijön egy pap, és hosszú szónoklatot tart, elmondja a tudnivalókat a Sóren-In-templomról, és beszélni aztán tud!

– Igen?

– Mikor belépünk a templomba, mindenünnen egyre hangosabban hallatszik a kotok zenéje. A barátnőmmel találhattuk, nemcsak lemezzről szól-e.

– Aha.

– Azután tovább buszoznak a gioni kis táncoslányokat megtekinteni. Két-három táncot adnak elő ott a gyakorlóteremben, de vajon az igazi táncosnők lennének?

– Miért ne?

– Lötyög rajtuk a vállszalag, és meglehetősen hanyag a ruházatuk.

– Ejha!

– A Giónból a Kadoja teaházhoz mentünk Simabarába, megnézni a legkiválóbb örömlányokat. Öltözetükről ítélve ezek igaziak lehettek,

talán még a tanulók is... A hatalmas gyertyák fénye mellett előadtak valamit, kehelycserének hívják, ugye? És hozzá még felvonulásfélét is rendeznek a teaház bejárata előtt.

– Ej, ej! Nagyszerű, mi mindent lehet itt látni – mondta Takicsiró.

– Igen, én a Sóren-In-beli lampionüdvözlést és Simabarában a Kadoja teaházat találom legszebbnek. Azt hiszem, már máskor is meséltem neked róla.

– Egyszer el kell vinned oda – mondta az anya. – A Kadoja teaházat és a kurtizánokat még sohasem láttam.

Az autó közben megérkezett a Sóren-In-templom elé.

Miért akarta Csieko a kámforfát látni? Mert végigment egyszer a fűvészkert kámforfa sora alatt? Vagy mert valaki egyszer azt mondta: az északhegyi cédrusokat mesterségesen alakítják, és ő jobban szereti a természetes fákat?

De a Sóren-In bejáratánál a kőfal mellett álló terebélyes fa nem a szokványos kámforfa volt, hanem négy törzsből nőtt össze. Úgy látszott, a legelülső törzs lehet a legöregebb.

Mindhárman megálltak az óriási fa előtt, és hallgatagon szemlélték. Ha az ember sokáig nézte, úgy tűnt, ijesztő erő rejlik a furcsán meggörbült, összevissza fonódott ágakban.

– Elég? Nos, akkor mehetünk – mondta Takicsiró, és továbbment a Nanzendzsi-templom irányába.

Míg Takicsiró kikereste tárcájából a cédulát, melyre az eladó ház címét jegyezte fel, így szólt:

– Figyelj ide, Csieko. A kámforfa, azt hiszem, melegebb, délibb országokból származik. Atamiban vagy Kjúsúban nagyszerűen fejlődik. De ez az öreg fa nem hatalmas, cserépből nevelt, mesterségesen nevelt fát juttat az ember eszébe?

– A mesterséges kifejezés talán illik egész Kiotóra is, nem? A hegyeire, folyóira, még az embereire is... – mondta Csieko.

– Úgy gondolod? – S az apa bólintott. – Az emberekre is. De nem érvényes ez vajon minden emberre?

– A mai emberre éppúgy, mint a régi idők embereire?

– Ah!

– Ha úgy értelmezem, mint Csieko, illik ez a mi egész Japánunkra.

„Nagy szavakat mondott apa, és van is bennük igazság” – gondolta

Csieko.

– De nézd csak, apám! Ha az ember jól megnézi ennek a kámforfának a törzsét, a furcsán összezsavarodott ágait, szinte szorongás fogja el. Nem érzel benne valami mindent lebíró erőt?

– Valóban! Ilyen gondolatai vannak egy fiatal lánynak? – Az apa visszafordult a kámforfa elé, aztán erősen ránézett a lányára. – Igen, Csiekónak igaza van. Akár Csieko fényes, fekete haja tör elő... Apád már eltompult. Roskatag már, igaz? Igen, okosat mondtál.

– De apám! – kiáltotta Csieko, és heves érzések öntötték el.

Ahogy bepillantottak a Nanzendzsi-templom főkapuján át az udvarba, szokatlanul csendesnek találták, a rendesnél kevesebb ember volt benne.

Az apa megnézte a térképvezetést az eladó ház helyéről, és balra fordult. A ház kicsinek látszott, de mélyen bent feküdt egy kertben, egy magas agyagfal mögött. A kis kaputól a ház bejáratáig vezető út mindkét oldalán hosszú sor csajkavirágbokor nyílt.

– Milyen szép! – kiáltotta Takicsiró, megállva a kapu előtt, annyira megkapta a csajkavirágbokrok látványa. Attól azonban elment a kedve, hogy a vevő szemével nézze meg a házat. Észrevette, hogy egy közvetlen szomszédságban fekvő telken a rossz hírű örömtanyák egyike, egy meglehetősen nagy épület áll.

Mégis nehezen tudott csak elszakadni a csajkavirágbokrok sorától.

Takicsiró csodálkozott, hogy az alatt a rövid idő alatt, amíg nem járt erre, mennyi ilyen szállás keletkezett a környék házaiban mindenütt a Nanzendzsi-templom körül. Hatalmas átalakított szálló is emelkedett a közelben, átutazók számára, vidéki diákok jártak a kapuján ki-be.

– A ház talán megfelelne, de a környék elviselhetetlen – mormogta Takicsiró, a csajkavirágbokros kapu előtt állva. – Úgy látszik, Kiotó régi belvárosa egyetlen nagy vendégfogadóvá válik. Ilyen a világ folyása. Ahogy a Kodaidzsi-templom vidéke is... Oszaka és Kiotó között már minden ipari övezetté vált. Kiotó nyugati részén vannak még beépítetlen területek, de ha az ember meg is alkuszik a kényelmetlenségekkel, ki tudja, micsoda lehetetlen építményeket plántálnak az ember szomszédságába... – Az apa arcán kiábrándultság tükröződött.

Mintha nem tudna elszakadni a csajkavirágbokroktól. Takicsiró hét-

nyolc lépés után visszafordult, és újra megnézte őket. Sige és Csieko az út szélén várták be.

– Vajon a tulajdonos érdeme, hogy még idén is ilyen szépen virágoznak? Valami fortély van a dolognak. – E szavakkal az apa visszajött a két nőhöz. – Bambusszal lehetne őket alátámasztani... Esőben, ha a csajkavirágbokrok átnedvesednek, nem lehet járni a lépőköveken – folytatta. – Ha az az ember tudja, milyen szépen virágoznak majd idén is a csajkavirágok, talán nem kínálja a házat eladásra. Ha viszont kénytelen eladni, mindegy lehet neki, kipusztulnak-e vagy elvadulnak.

A két nő hallgatott.

– Az ember már ilyen! – Takicsiró kedve elborult.

– Apám, hát ennyire szereted a csajkavirágot? – kérdezte Csieko, és megpróbálta felvidítani. – Ebben az évben már nem érdemes, de jövőre Csieko majd terveztet apának egy finom csajkavirágmintát!

– A csajkavirág asszonyok számára való minta. A csajkavirág elsősorban könnyű nyári ruhákhoz való.

– De én nem asszonyok számára vagy könnyű nyári ruhákhoz való mintára gondoltam!

– Akkor talán fehérneműhöz való finom mintára? – Az apa leányára nézett. És nevetve tréfálkozott: – Hálából apa meg majd egy kámforfamintás kimonót vagy általvetőt rajzol Csiekónak. Majd olyan lesz benne, mint egy madárijesztő.

Csieko apjára nézett.

– Ezzel aztán felcserélődnek majd a férfi és női minták!

– Hát nem cserélődnek éppen fel teljesen!

– Kimennél talán az utcára, kámforfamintás ruhában, mint egy madárijesztő?

– Miért ne, abban megyek az utcára, amiben...

– Ah! – Az apa lehajtotta a fejét, és gondolataiba merült. – Csieko, én nemcsak a csajkavirágot szeretem. Hogy egy virág megfogja-e a szívünket, az attól függ, mikor és hogyan láttuk meg először.

– Bizonyára – válaszolt Csieko. – Apám, itt vagyunk a Tacumura-bolt közelében. Szeretnék egyszer benézni ide...

– Ez külföldiek számára való bolti Sige, mit gondolsz?

– Ha Csiekónak kedve van hozzá... – mondta az anya könnyedén.

– Igen? Ebben a fiókban nem is tartanak igazi Tacumura-vállszalagokat.

A Simokavaramacsi környékén voltak, pompás lakóházakból álló negyedben.

Ahogy beléptek a boltba, Csieko nézegetni kezdte a polcokon sorakozó, felgöngyölt selyemkelméket. Nem Tacumura saját készítményei voltak ezek, csak a Kanebo nagyvállalat szövött áruai.

Sige közelebb lépett és megkérdezte:

– Csieko szeretne európai módra öltözködni?

– Dehogy, anyám. Csak tudni szerettem volna, milyen selymeket szeretnek a külföldiek.

Az anya bólintott. A lánya mögé állt. Néhányszor végigsimított ujjaival a selymen.

Másolatok a császári kincstár szövetmaradékairól és más, régies jellegű darabok a középső teremben és a hallban voltak találhatóak.

Ezek voltak az igazi Tacumura-árak. Takicsiró sok kiállításon látott már ilyen Tacumura-darabokat, ismerte őket a bemutatók katalógusaiból, számon tartotta őket, tudta nevüket, most mégsem állhatta meg, hogy újra, darabról darabra végig ne nézze.

– Megmutatjuk ezzel a külföldieknek, hogy Japánban is tudunk ilyen dolgokat készíteni – mondta az eladó, aki Takicsirót látásból ismerte.

Ismerte már ezeket a szólamokat, de rábólintott. A Tang-korszakból való régi kínai szövetek másolatainál felkiáltott:

– Csodálatos dolgok ezek a régi darabok; vannak vagy ezerévesek, mi?!

A régi másolatok óriási darabjait itt nem lehetett eladni – legtöbbször női obik számára dolgozták fel. Takicsiró sokra tartotta ezeket, és többször vásárolt már ilyesmit Sige és Csieko számára, de ebben a boltban európai ízlés számára készült holmi volt, obi vállszalagokat nem látott. A legnagyobb darabok az asztalterítő-félék voltak.

Egy benyílóban tasakokat, zacskókat, cigarettatárcákat, kis díszkendőcskéket és más apró, tetszetős holmit árultak.

Takicsiró olyasmit vásárolt, ami tulajdonképpen egyáltalán nem tartozik a Tacumura-tradíció körébe, néhány Tacumura-nyakkendőt és egy „Kikumomi”-nak nevezett levéltárcát. A Kikumomi név Kóecu festő papírmintáinak szövetre másolt reprodukcióit jelenti, melyeket a

Takagamine városrészben nemrég kezdtek el gyártani.

– Északkelet-Japánban még most is sokfelé készítenek ilyenfajta táskákat vastag japán papírból, ugye? – kérdezte Takicsiró.

– Igen, igen – válaszolta az eladó de nem tudom, azok is valódi Kóecu-minták e még.

Egy hátrább álló ékszerszekrényen Takicsiró megdöbbenésére a Sony cég tranzisztoros rádiói álltak. Bizományi áru lehet, hatósági ajánlásra: „Idegen valutát az országba!”

A hátsó fogadóhelyiségbe vezették a három vendéget, és teával vendégelték meg őket.

– Székeiken sok magas külföldi vendég ült már – mondta az eladó.

A kirakatablakon keresztül kicsiny, de feltűnően szép cédruscsoportra láttak.

– Miféle cédrusok ezek? – kérdezte Takicsiró.

– Nem ismerem őket. Kajo-cédrusok lehetnek.

– Hogy írják ezt?

– A kertész nem ismer minden írásjelet. Talán „Szélestűjú cédrus” lehet a megfelelő kifejezés. Mindenképpen Dél-Japánból származó fa.

– Milyen furcsa színe van a törzseknek!

– Moha borítja őket.

Ahogy egy táskarádió hangjára megfordultak, egy fiatalembert láttak, aki külföldi hölgyeknek magyarázott valamit.

– Ah, ez Sinicsi bátyja! – kiáltotta Csieko, és felemelkedett.

Sinicsi bátyja, Rjúszuke, Csiekóhoz lépett. Meghajolt szülei felé, akik a fogadóhelyiségben ültek.

– Kiotón vezeti körül ezeket a hölgyeket? – kérdezte Csieko.

Ellentétben Sinicsivel, akivel olyan könnyen megtalálta a hangot, a bátyja valami elfogódottságot keltett benne, és nehezebbre esett vele a társalgás.

– Nem, nem vagyok idegenvezető, de van egy barátom, aki tolmács a hölgyek mellett... most meghalt a húga, így három-négy napra beugrottam helyette.

– Ó, a húga?

– Igen. Vagy két évvel fiatalabb volt Sinicsinél. Bájos kislány...

– Ahogy tudja, Sinicsi nem túl erős angolban. Túl bátortalan hozzá. Hát ezért vagyok én itt... Ebben az üzletben különben nincs szükség

tolmácsra. A hölgyek táskarádiót akarnak vásárolni. A Mijako-hotelban laknak, amerikaiak.

– Értem...

– Mivel ez az üzlet olyan közel van a hotelhoz, csak úgy beugrottak ide. Ahelyett hogy, mint ajánlottam, Tacumura-szöveteket néznének, zsebrádiókat keresnek. – És Rjúszuke halkán nevetett. – Nos, nekem édes mindegy.

– Először látok itt rádiókat.

– Rádióért vagy selyemért, a dollár az dollár, nincs semmi különbség.

– Ó, igen...

– Előzőleg itt voltunk a kertben... Van ott egy tó, tele különböző színű díszhalakkal. Már törtem a fejem, hogy fogok tudni válaszolni, ha az egyes fajták nevét kérdezik a hölgyek. De csak felkiáltottak: „Ó de szép, ó de gyönyörű!” Ezzel sok fáradságtól megkíméltek. Amúgy sem sokat értek az aranyhalakhoz, és a sok különböző színt angolul megmagyarázni! Pettyespony, vagy mi is lehet...

Csieko hallgatott.

– Csieko kisasszony, kijönne velem megnézni a halakat?

– És a hölgyek?

– Nyugodtan rábízhatjuk őket az eladókra. Különben is ideje már, hogy visszamenjenek a teájukhoz a hotelba. Ott találkoznak a férjükkel, hogy Narába menjenek.

– Szólok apámnak és anyámnak.

– Én meg elköszönök a hölgyektől. – És Rjúszuke az amerikaiakhoz lépett, és valamit mondott nekik. A hölgyek mind Csiekóra néztek. Csieko elvörösödött.

Rjúszuke már vissza is tért, és a kertbe vezette.

A tó partján leültek, és egy darabig hallgatagon nézegették a pompás díszhalakat.

– Csieko kisasszony! A cégvezetőjüknak, vagy az ügyvezető igazgatónak, ahogy nevezik, mióta részvénytársasággá alakultak, Csieko kisasszony egyszer komolyan a körmére nézhetne. Csieko kisasszony megteheti. Ha szükséges, én is segíthetek...

Csieko számára nem kis meglepetés volt mindez. Szíve hevesen összeszorult.

Tacumurából való hazatérésük után Csieko éjjel álmodott. Egész áradat tarka hal úszott lábához, miközben ő a tó partján kuporgott. A halak összetömörültek, fel-felugráltak, fejüket kidugták a vízből.

Ebből állt az álom. Előző nap Csieko bemártotta kezét a vízbe, és kissé megmozgatta. Erre rajokban úsztak oda a pontyok. Csieko csodálkozott, és érezte, hogy valami furcsa szeretet ébred szívében a díszhalak iránt.

A mellette ülő Rjúsuke szemmel láthatóan még jobban elcsodálkozott.

– Miféle delej, miféle varázs áradhat Csieko kisasszony kezéből? – kérdezte.

Csieko szégyenkezve állt fel.

– A pontyok könnyen megbarátkoznak az emberrel.

Rjúsuke azonban még mindig Csieko arcát figyelte oldalról.

– Milyen jól látszik a keleti hegy – mondta Csieko, kerülve a tekintetét.

– Ó, már más színt öltött, látja? Ősziessé vált... – válaszolta Rjúsuke.

Másnap Csieko egy ideig még habozott, hogy beszéljen-e a cégvezetővel, amire Rjúsuke biztatta, és „egyszer komolyan körmére nézzen”.

Közvetlenül üzletzárás előtt Csieko leült a pénztárhoz. Régimódi, alacsony ráccsal elválasztott számolóasztal volt. Uemura cégvezető kissé szokatlannak találta Csieko viselkedését.

– Mivel szolgálhatok a kisasszonynak?

– Kérem, mutasson nekem valami kimonónak való szövetet!

– A kisasszony számára? – kérdezte Uemura láthatólag megkönnyebbülten. – A kisasszony a mi szövetünket fogja hordani? Talán újévi öltöny lesz belőle? Vagy esetleg egy hosszú ujjú kimenőruha? A kisasszony nem inkább az Okaszaki festőüzemben vagy Erimannál szokott vásárolni?

– Szeretném a mi mintás muszlinanyagainkat látni. Nem újévi ruháról lesz szó.

– Igen, természetesen, ahogy a kisasszony parancsolja. Vajon abból, ami a polcon van, nem tetszett meg véletlenül valami a kiváló ízlésű kisasszonynak? – Uemura felemelkedett, két segédet hívott, suttogott velük, és hamarosan vagy tíz göngyöleg kelmével tértek vissza, és

kiterítették előtte a bolt közepén.

– Ez jó lesz. – Csieko gyorsan választott. – Öt napon vagy egy héten belül ki lehet szabni, ugye? A szegély bélését magára bízom.

Uemura aggodalmas arcot vágott.

– Kicsit túl szoros határidő. Mi szövetkereskedés vagyunk, csak ritkán vállalunk szabást. De ha a kisasszony kívánja, természetesen.

A két segéd visszagöngyölte a kelméket.

– Tessék a mérték – mondta Csieko, és egy lapot tett a cégvezető elé a pultra. De még nem ment el.

– Uemura úr! Szeretném jobban megismerni a kereskedésünket, és az ön segítségét kérném hozzá – mondta Csieko halkán, és kicsit lehajtotta a fejét.

– Ó! – Uemura elhűlve nézett rá.

Csieko nyugodtan folytatta:

– Lehet holnap is, de kérem, mutassa meg nekem az ügyviteli könyveket.

– Az ügyviteli könyveket? – kérdezte Uemura, és kínosan nevetgélni kezdett. – Ellenőrizni akarja a kisasszony az üzleti könyveket?

– Ellenőrizni? Dehogya! De ha be nem pillantok az ügyviteli könyvekbe, nem érthetek meg semmit az üzletmenetünkről!

– Úgy gondolja? A kisasszony egyszerűen kimondja: ügyviteli könyvek, de ez nagyon bonyolult. Ott van például az adóhivatal!

– Talán hamis könyvvitelünk van?

– Hogy mondhat ilyet, kisasszony! Mintha szóba jöhetne nálunk ilyen csalás! Nagyon kérem, kisasszony... én becsületesen vezetem a dolgokat!

– Holnap mutassa meg nekem, kérem, az ügyviteli könyveket, Uemura úr – mondta könnyedén Csieko, felállt, de még nem indult el.

– Kisasszonyom! Mielőtt még a kisasszony megszületett volna, ezt az üzletet már Uemurára bízták! – mondta, és hogy Csieko meg sem fordult, gyenge hangon felnyögött: – Ó jaj, mi van velem, ezek az ízületi fájdalmak!

Amikor Csieko anyjához ment, aki a vacsora előkészítésén dolgozott, az rendkívül meglepettnek látszott.

– Csieko, hiszen ez szörnyű, amit mesélsz!

– Igen, anyám, elég nehéz volt számomra is.

– Egy ilyen fiatal leány, mint te vagy, ilyen szelíd... de hisz ez borzasztó! Anyád már régóta aggódott.

– Valaki figyelmeztetett rá.

– Hogyan, kicsoda?

– Sinicsi bátyja a Tacumura üzletben. Sinicsiéknél még az apa vezeti az üzletet, és két cégvezető van mellette, azt mondta Rjúszuke úr, így, abban az esetben, ha Uemura lemondana, egyiket át tudnák nekünk adni, vagy akár ő is szívesen jönne hozzánk.

– Rjúszuke úr?

– Igen. Mivel úgylis belép az üzletbe, akármikor megszakíthatja a főiskolát... azt mondta.

– Ej, ej! – mondta Sige, és Csieko ragyogó arcára nézett. – Uemura úr azonban aligha akar majd lemondani...

– És még azt is mondta: ha akadna a közelben valami szép ház, ahol csajkavirágbokrok is nyílnak a kertben, beszéljem rá apámat, hogy vegye meg.

– Úgy, úgy! – Az anya egy pillanatig nem talált szavakat.

– Mert apánk kicsit fáradt már, nem?

– Apámnak jó lenne, azt mondta.

– Rjúszuke úr?

– Igen.

Az anya hallgatott.

– Anyám! Adhatnék a lánynak, tudod, ott a cédrusfaluban, egy tőlünk való kimonót? Csieko kéri ezt tőled!

– Hogyne, persze, köpenyt is hozzá.

Csieko elfordította tekintetét. Könnyek csillogtak szemében. Miért beszélnek magas szövőszékekről? A kézi szövő székek valóban magasak, de kis padlómélyedésbe süllyesztik le őket, állítólag azért, mert a talaj nedvessége jó a fonálnak. Azelőtt magas széken ült a takács. Ma már kosarat akasztanak a szövőszék mellé, nagy kő rajta a nehezék. Sok takács ezeket a régi fajta szövőszékeket gépi szövőszék mellett is alkalmazza.

Hideo házában három szövőszék volt, három fivér dolgozott, az apa, Szószuke, már csak néha ült le a gép mellé. A sok nisidzsini szerény szövőde között jól-rosszul, de valahogy elboldogultak.

Minél inkább haladt Hideo az obi szövésében, melyre Csieko

megkérte, annál nagyobb örömmel dolgozott. Elsősorban azért, hogy sikerült neki valami, amibe testét-lelkét beleadta, de még inkább azért, mert a szövőbordák mozgásában, a szövőszék zörgésében Csieko jelenlétét érezte.

De hiszen nem is Csiekóról van szó, hanem Naekóról! Nem Csiekóé az obi, hanem Naekóé. A szövés során Hideo számára a két lány eggyé vált.

Szószoneke apa egy darabig Hideo mellett állt, és nézte, mit csinál.

– Kitűnő obi lesz! Eredeti minta. – És félrehajtotta a fejét. – Kié lesz?

– Szata úr leányáé, Csieko kisasszonyé.

– És a minta?

– Csieko kisasszony gondolta ki.

– Ej, ej, Csieko kisasszony?... Nahát! – Az apa úgy nézegette, mintha a lélegzete is elakadt volna. Ujjaival tapogatta meg az obit a szövőszéken.

– Jól van megszöve, Hideo, kitűnő munka!

Hideo nem válaszolt.

– Hideo! Már máskor is mondtam, tudod, mi erősen le vagyunk kötelezve Szata úrnak.

– Hallottam már, apám.

– Igen, sokszor beszéltem már erről, ugye? – Mégis elismételte: – Amikor kezdő takács voltam, egyedül álltam, alig telt arra, hogy egyetlen szövőszéket beszerezsek, és amiatt is félig eladósodtam. Mihelyt egy-egy darabot megszöttem, mindig Szata úrhoz vittem. Mivel resteltem egyetlen darabbal beállítani, mindig titokban mentem hozzá, este...

– És Szata úr arca soha nem mutatott elégedetlenséget. Hogy aztán az egyetlen szövőszékből három lett, ugye, az...

– De azért, Hideo, mi még mindig más osztályból valók vagyunk...

– Tudom jól, de miért beszél erről, apám?

– Úgy látom, Hideónak nagyon tetszik Szata úr leánya, Csieko kisasszony.

– Ezért? – Hideo eddig pihentetett kezét-lábát újra a szövőszékre tette, és folytatta a munkát.

Amikor elkészült, sietve indult Naeko cédrusfalujába, hogy átadja neki az obit.

Ezen a délutánon mindegyre újabb és újabb szivárványív jelent meg

az északi hegy fölött.

Már amikor Hideo, karján Naeko obijával, kilépett az utcára, észrevette a szivárványt. Az ív széles volt, de bágyadtak voltak a színei, és nem nyúlt nagyon magasra. Hideo csak állt, és nézte, míg el nem halványodott.

Amíg az autóbusszal odaért a hegyszoroshoz, még kétszer látott hasonló szivárványt. A három közül egyiknek sem volt teljes a formája, és mindegyik valahogy elhalványult közben. De mégiscsak szivárvány volt mind a három.

– Vajon szerencse vagy szerencsétlenség jele a szivárvány? – Hideónak sokféle gondja volt ma.

Az ég felhőtlen volt. Amikor odaért a hegyszoroshoz, az égen újra sápadt szivárvány jelent meg. De a hegyen át, amely a Kijotaki folyó partját meredeken zárta le, nem lehetett jól kivenni.

Amint a cédrusfaluba beért, kisvártatva Naeko jött eléje munkaruhában, kötényébe törölgetve nedves kezét. Épp imént dörzsölgette a vörösbarna anyaghoz hasonló Bodai-homokkal nagy gondosan a cédrusrönköket.

Még csak október volt, de a hegyi patak vize már hidegnek tűnt. A cédrusrönköket mesterséges csatornában úsztatták, körös-körül gőz szállt fel, mert a csatorna mellett álló egyszerű tűzhelyről forró vízzel öntözgették a rönkök kiálló részét.

– Milyen kedves öntől, hogy idefáradt ebbe a mi messze falunkba! – mondta Naeko, udvariasan köszöntve Hideót.

– Naeko kisasszony! Végre megszöttem az obit, amit ígértem, és eljöttem, hogy elhozzam önnek.

– Ó, ez az az obi, amit Csieko kisasszony helyett kapok! Egyáltalán nem szívesen lépek másvalaki helyébe. Azzal is beérvén, hogy találkozhattam vele – mondta Naeko.

– Ezt az obit önnek ígértem. A terv Csieko kisasszonyé.

Naeko lesütötte szemét.

– Képzeld, Hideo úr, tegnapelőtt Csieko kisasszonyék boltjából egy teljes öltözetet küldtek nekem, kimonótól szandálig mindent. Mikor fogom mindezt felvenni?

– Mi lenne, ha 21-én viselné, az évszakünnepen? Nem tudna eljönni?

– De, hogyne, akkor szabad leszek – mondta Naeko habozás nélkül. – De itt feltűnést keltünk! – Kicsit gondolkozott. – Ne menjünk le a kavicsos folyómederhez?

Semmi ok nem volt rá, hogy mint annak idején Csiekóval, a cédruserdőben bújjanak el.

– Hideo úr obiját egész életemben kincsként fogom megőrizni.

– Ugyan dehogy! Fogok még önnek szőni újabbakat is!

Naeko nem tudott mit felelni.

A házbeliek, ahol a leány lakott, természetesen tudták, kitől kapta Naeko a kimonót. Így nyugodtan hazavihette oda is Hideót. Most, hogy tudta, hol és hogyan él Csieko, legfőbb kívánsága, amit gyermekkorától fogva táplált magában, teljesült. Semmiképpen sem akarta Csiekót jelentéktelen dolgokkal terhelni. A Murasze család, Naeko munkaadói, a tekintélyes hegyi birtokosok sorába tartoztak, nem volt túl fárasztó náluk a szolgálat. Semmi ok nem volt rá, hogy Csieko családjának terhére legyen. Talán egy hegyi birtokos háza szilárdabb alapokon is nyugodott, mint egy átlagos szövetkereskedőé.

Naeko erősen eltökélte, hogy megfékezi kívánságát, és nem keres alkalmat, hogy gyakrabban találkozzék Csiekóval. Annál is inkább, mert mélyen a szívében érezte Csieko szeretetét.

Hideót a kavicsos folyómederhez vezette. Ott is sok cédrust neveltek.

– Nagyon nem alkalmas hely, bocsásson meg! – mondta Naeko. De ahogy fiatal leányok szokták, szerette volna mielőbb látni az obit.

– Szép ez a cédrushegy! – kiáltotta Hideo, és miközben felnézett a hegyre, felnyitotta a pamutkendőbe göngyölt csomagot, és a zsineggel átkötött papírburkolatot bontogatta.

– Nézze, itt kell hátul összekötni a pántot, ez a rész pedig előre kerül...

– Ó! – kiáltott fel Naeko, ujjai között morzsolgatva a szövetet. – Túl drága dolog ez nekem! – És szeme ragyogott.

– Egy obi, amit egy legény szőtt, hogy lenne az túl drága önnek? Egy vörösfenyőkből és cédrusokból álló mintához, gondoltam, a nagy vállszalagra fenyők kívánkoznának, mivel az újév is közeledik, de Csieko kisasszony cédrusokat kívánt. Most, hogy itt vagyok, megértem. Egyébként ha az ember cédrusokra gondol, hatalmas, öreg fákat lát; ki tudja, jól érvényesül-e finom rajzuk? Itt egy kicsit előtűnnek a

vörösfenyő törzsek is, ugye? A színezés...

Természetesen a cédrustörzsek színezése sem volt természetű, formában, színben szabadon csapongó terv volt.

– Csodálatos obi, igazán nagyon köszönöm! Túlságosan díszes obit egyáltalán nem is tudnék felvenni.

– Illik a kimonóhoz, amit Csieko kisasszony küldött?

– Azt hiszem, nagyon jól illik.

– Csieko kisasszony gyermekora óta hozzászokott a Kiotó-stílusú kelmékhez. Ezt az obit még nem látta, lehet, hogy meg sem mutatom neki.

– Mégis, Csieko kisasszony ötlete volt... Csieko kisasszonynak látnia kellene!

– Az évszakünnepen viselni fogja, ugye? – mondta Hideo, összehajtogatta az obit, s visszagöngyölte a papírburkolatába.

Amikor Hideo megkötötte a csomag zsinórját, Naekóhoz fordult:

– Kérem, fogadja jó szívvel. Én ígértem meg, Csieko kisasszony kért meg rá. Ne lásson bennem mást, csupán egyszerű takácsot. Mégis egész szívemmel szőttem...

Naeko, ölében az obicsomaggal, hallgatott.

A Kijotaki folyócska sekély vize csendesen folydogált előttük. Hideo felnézett a két parton emelkedő cédrushegyekre.

– Mint kézművesremek, olyanok ezek a rendben sorakozó törzsek! Ilyennek is gondoltam őket, de a felső ágak tűcsomói inkább egyszerű virágokra emlékeztetnek.

Naeko arcán a szomorúság árnyéka vonult keresztül. Édesapja az ágak vagdosása közben talán úgy zuhant le, egyik ágról a másikra ugorva, hogy szívét a kitett gyermek, Csieko miatti fájdalom töltötte el. Naeko akkoriban éppoly csecsemő volt, mint Csieko, nem tudhatott a történekről. Csak amikor sokkal nagyobb lett, hallott erről először a falubeliektől. És Csiekóról is, akinek valódi nevét nem is ismerte, és akiről semmit sem tudott, azt sem, hogy él-e, hal-e, hogy ő volt-e az idősebb vagy a fiatalabb ikergyermek. Mégis mennyire remélte, hogy ha csak egyszer is, de találkozhat vele, vagy akár csak titokban megpillanthatja!

Naeko szülőháza, szegényes kunyhó, düledezőfélben állt valahol a cédrusfaluban. A kislány nem maradhatott egyedül. Hosszú ideig egy

középkorú házaspárral lakott együtt, akik a cédrusfaluban dolgoztak, és egy leánykával, aki már iskolába járt. Bérbe adni a házat persze nem lehetett. Ki is adna pénzt egy ennyire értéktelen házért?

Az iskoláslány szerette a virágokat, és a kertecskében egy gyönyörű aranyorgonabokor állt. A kislány, akit Naeko „nővérekének” hívott, egyszer megkérdezte Naekót, hogyan kell a bokrot gondozni.

– Hagyd csak úgy, ahogy van – válaszolta akkor Naeko. De amikor elment a kis ház mellett, Naeko már messzebről érezni vélte az orgona illatát, mint bárki más. És mindig elszomorodott tőle.

Ahogy Hideo obiját térdén tartotta, úgy érezte, elnehezül a térde. Olyan súlyosnak tűnt a csomag...

– Hideo úr! Mióta tudom, hol lakik Csieko kisasszony, nem akarok közelebbi kapcsolatot fenntartani vele. Most az egyszer a kimonót és az obit is elfogadom, és szívből köszönöm, de... bizonyára megért, ugye? – kérdezte komolyan.

– Mindenesetre – válaszolta – az évszakünnepen találkozunk! Szerettem volna, ha Csieko kisasszony látja, amikor Naeko kisasszony az obit viseli, de Csieko kisasszonyt nem fogom hívni. Az ünnepi menet a császári palotától indul, a nyugati Hamaguri-kapunál fogom várni. Maradjunk ennyiben, jó?

Naeko könnyedén elpirult, és beleegyezően bólintott.

A túlsó part szélén vöröslő lombok tükröződtek a víz nyugtalan felületén. Kis fácskák álltak a víz mellett. Hideo felnézett.

– Milyen fa ez, aminek ilyen ragyogó, skarlátvörös levelei vannak?

– Viaszfa – válaszolta Naeko, és felpillantott, hirtelen azonban reszkető kézzel kapott a fejéhez. Fekete haja észrevétlenül kioldódott, és elborította hátát. – Ó, jaj!

Naeko elvörösödött, összefogta haját, felcsavarta, és a fogai közé szorított hajtűkkel erősen megtűzte. A tűk egy része azonban bizonyára elszóródott, és a tűzés lazára sikerült.

Hideo figyelte tartásának, mozdulatának bájára.

– Hosszú hajat visel? – kérdezte.

– Igen. Csieko kisasszony sem vágatja rövide. Hogy milyen ügyesen rendez el, azt egy férfi nem is sejti! – mondta Naeko, és gyorsan fejére kötötte kendőjét. – Bocsásson meg!

– A cédrusokat kell itt tisztogatnom, magammal ezért nem tudok

sokat törődni!

Egy kevés pirosító azért mégis látszott az arcán. Hideo szerette volna, ha még egyszer leveszi fejéről a kendőt, hogy hosszú haja a hátára hulljon, de ezt nem mondhatta ki. Nem túl gyorsan kötötte-e újra fejére a kendőt?

A keskeny völgy nyugati oldalán elnyúló, kopasz hegyhátról leszállt az alkony.

– Naeko kisasszony, haza kell mennie, ugye? – mondta Hideo, és felállt.

– Igen, hamarosan befejeződik a napi munka. A napok már rövidek.

A keleti csúcs egyenesen sorakozó cédrustörzsei között Hideo megpillantotta az alkonypír arany fényét.

– Hideo úr, nagyon köszönöm! – mondta Naeko könnyű meghajlással, majd magához szorította az obit, és szintén felállt.

– A köszönet Csieko kisasszonyt illeti, nem engem – mondta Hideo. – Egyre jobban eláradt benne az öröm, hogy megszötte az obit a cédrushegyi leány számára. – Makacs vagyok, tudom, de akkor megegyeztünk, ugye? Az évszakünnepen, a császári palota nyugati kapujánál, a Hamaguri-kapunál, jó?

– Jó! – kiáltotta Naeko, és örömmel bólintott. – És olyan gyönyörű kimonóban és obiban leszek, amelyet még sohasem hordtam, szinte szégyenlem magam!

A tizedik hónap 22. napjára eső évszakünnepet a felső és alsó Kamoszentély mályvaünnepével és a Gion-ünnepel együtt az ünnepekben gazdag Kiotó „Három Legnagyobb Ünnepe” nevezik.

Az évszakünnep színhelye a Heian-szentély, de az ünnepi körmenet a császári palotától indul el.

Naeko, aki kora reggeltől merő izgalomban volt, már vagy félórával a megbeszélte idő előtt a nyugati palotakapu, a Hamaguri-kapu árnyékában várakozott Hideóra. Első ízben történt, hogy egy férfira várt.

Az égbolt szerencsére kék volt és tiszta.

A Heian-szentélyt csak 1895-ben építették, tizenegy évszázaddal azután, hogy a császári székhelyet Kiotóba helyezték, és így a három

nagy ünnep közül természetesen ez volt a legfiatalabb. Mivel azonban Kiotó császári székhelyé emelését ünneplik vele, a felvonuláson az ezeréves császárváros egész, változásokban gazdag fejlődését bemutatják. A különböző korszakok tradícióinak ábrázolására olyan személyiségek alakjai vonulnak fel, akiknek neve mindenki előtt ismert.

Láthatók itt a császári hercegnők és udvarhölgyek történelmi alakjai, fejedelmi asszonyok a feudális korszakból, híres költők az ókorból. Elsőként a nők, mert közülük került ki sok ismert kurtizán, színésznő és házalónő, de természetesen láthatók a híres háborús hősök, államférfiak is, mint Kusunoki Maszasige, Oda Nobunaga, Tojotomi Hidejosi és egész sor udvari méltóság és katonanemes.

A felvonulás valóságos képsorozat Kiotó művelődés-történetéből, így meglehetősen hosszúra nyúlik.

1950 óta asszonyok is részt vesznek benne, ami fokozza az ünnepség érdekességét és pompáját.

A menet élén a királpárti szabadcsapatok vonulnak a Meidzsi-restauráció korszakából és a Tanba Kitakuvata hegyi szabadcsapata; az utóvédet a polgári hivatalnoksereg képezi az Emjaku-időkből, mintha a kihallgatásra vonulnának az udvarba. A menetnek a Heian-szentélyből való visszatérése során sinto imádságokat olvasnak fel a császári trónkocsiról.

A felvonulás a császári palotától indul el, és az ottani széles térről látható a legjobban, ezért jelölte meg Hideo ezt a helyet Naekónak.

Míg Naeko a régi császári palota kapuja közelében Hideóra várakozott, hatalmas tömeg hullámozott körülötte, de senki se figyelt fel rá. Hanem egy középkorú asszony, nyilvánvalóan valami üzletasszony, egyenesen hozzálépett, és így kiáltott fel:

– Ó, kisasszony, milyen szép obija van! Hol vette? Csodálatosan illik a ruhájához... Engedje meg... – És az asszony megtapogatta a szövetet. – Megengedi, hogy hátulról is megnézzem a szalagot?

Naeko megfordult.

– Csodálatos! – mondta az asszony, és Naeko, hogy így megbámulták, biztosabban érezte magát. Még sohasem viselt ilyen ruhát, még sohasem tekert magára ilyen obit.

– Megvárattam! – kiáltott mellette valaki. Megérkezett Hideo.

A palotához legközelebb eső ülőhelyeket a szentélykörzet testületei és a turistaegyesületek foglalták le, de a további ülések mögött Hideo és Naeko is alkalmas helyet talált.

Naeko, aki először állt ilyen jó helyen, Hideóról és új ruhájáról megfeledkezve csak a menetet bámulta. Hirtelen azonban újra felfigyelt társára.

– Hideo úr! Hova néz?

– A fenyők zöldjére. Persze a menetet is látom. De ebből a háttérből olyan szépen emelkedik ki a menet, nem? A messze elterülő palotakertek, csupa feketefenyő... Ezeket szeretem a legjobban.

– Naeko kisasszonyt is néztem oldalról, de észre sem vette, igaz?

– Nem szép öntől! – mondta Naeko, és lesütötte a szemét.

8. FEJEZET

NŐVÉREK A KÉSŐ ŐSZBEN

A valóban ünnepszerű Kiotóban Csiekónak még a Daimondzsi-ünnepnél is több öröme telt a Kuramadera-templom tűzünnepében. A Kuramadera-templom nem messze fekszik Naeko falujától, így Naeko is gyakran felkereste. Talán már régebben is találkoztak ők ketten a tűzünnepen, csak épp nem vették észre egymást.

A templomhoz vezető úton, ahol a menet végigvonul, minden ház elé védőkerítést állítanak faágakból, és a háztetőket vízzel locsolják be. Éjfélkor az emberek felsietnek a templomhoz, kisebb-nagyobb fáklyákat lóbálnak a fejük felett, és kiáltoznak: „Kezdődik az ünnep, a tűzünnep!” Ezzel fellángolnak a tüzek. Amikor a két hordozható oltár megérkezik, a most már Kiotóhoz tartozó falu minden asszonya kiszalad házából, és közösen húzzák a szent gyaloghintó köteleit. Végül a templom előtt felajánlják a nagy fáklyákat, és az ünnepség a hajnali szürkületig folytatódik.

Idén azonban elmaradt a híres ünnep. Ahogy mondani szokták, takarékosági okokból.

A Kitani istene tiszteletére rendelt „kontyvirág ünnepe” is elmaradt ebben az évben. A rossz kontyvirágtermés miatt nem tudták belőle a szent gyaloghintót elkészíteni.

Sok más ünnepet ülnék még meg Kiotóban: ott van például a „halotti áldozat tökkel” az Anrakujo-templomban, vagy a „ráolvasás uborkával” a Rengedzsi-templomban. Ezek is a régi császárváros szellemének és egyúttal mai lakossága ízlésének tükrözői vajon? Az utóbbi években felelevenítették a „paradicsommadár vonulást”, sárkányfejű csónakban az Arasimaja folyón és a „Gjokuszai vendéglátást”, amit a Kamigamo-Dzsindzsa-szentély kertjének keskeny patakjánál szoktak megrendezni. Mindkettő elegáns játéka volt valaha a régi udvari nemességnek.

A „Gjokuszai vendéglátás” során régi udvari ruhába öltözött emberek ülnék a parton, és miközben boroscsészécskék úsznak el a vízen, verseket írnak, vagy képeket rajzolnak, közben kiemelnek egy-egy arra libegő boroscsészét, kiürítik és továbbúsztatják. Apródok szolgálnak fel

az ünnepen.

Csieko tavaly végignézte ezt a látványosságot. Az udvari nemesek élén az időközben meghalt Josii Iszambu költő írta verseit.

De ezzel a nemrég felújított ünneppel nem tudott még teljesen megbarátkozni.

Kiotóban véget nem ér a régi ünnepek sora.

Akár a dolgos Sige anya nevelése hatására, akár saját hajlamából, Csieko korán kelt reggelenként és szorgosan kitisztogatta a bolt előtti farácsot.

Épp megreggelizett, amikor Sinicsi jelentkezett telefonon.

– Csieko, jól szórakoztatok az évszakünnepen?

Ezúttal tehát Sinicsi tévesztette össze Naekóval.

– Ott voltál te is? Szólhattál volna! – válaszolta Csieko, és vállat vont.

– Szerettem volna, de a bátyám nem engedte – válaszolta őszintén Sinicsi.

Csieko még habozott, megmondja-e, hogy valószínűleg tévedésről van szó. Sinicsi szavaiból megsejtette, hogy Naeko elmehetett az ünnepségre, talán abban a kimonóban, amit ő küldött neki, azzal az obival, amit Hideo szőtt számára.

És bizonyára Hideo volt a kísérője. Egy pillanatra meglepődött, de aztán rögtön átmelegedett a szíve. Mosoly futott keresztül az arcán.

– Csieko, Csieko! – szólt bele Sinicsi a készülékbe.

– Miért nem beszélsz?

– Te hívtál fel, nem?

– Igaz, igaz – nevetett Sinicsi. – Ott van most a cégvezető?

– Nem, még nem jött be.

– Csieko, csak nem hűltél meg?

– Olyan a hangom? Nem, csak kint voltam, a bolt rácsot tisztogattam.

– Aha! – Úgy tűnt, Sinicsi rázza a kagylót. Most Csiekón volt a sor, hogy hangosan felnevesse.

Sinicsi halkabbra fogta a hangját:

– Tulajdonképpen a bátyám akar beszélni veled. Átadom neki...

Rjúszukével Csieko nem tudott olyan könnyedén csevegni, mint Sinicsivel.

– Csieko kisasszony, végzett valamit a cégvezetővel? – kérdezte

Rjúszuke bevezetés nélkül.

– Igen.

– Ez pompás! – És nyomatékosan megismételte: – Ezt nevezem pompásnak!

– Anyámnak is a fülébe jutott közben valami, és nagyon aggódik.

– Meghiszem azt!

– Mondtam neki, jobban meg akarom ismerni az üzletünket, és kértem, mutassa meg nekem az összes üzleti könyvet.

– Nagyon helyes. Ez maga is meg fogja tenni a hatását.

– Ezután kivettem vele a páncélszekrényből minden könyvet a követelésekről, részvényekről, kötvényekről.

– Nagyszerű! Csieko kisasszony, ez igazán nagyszerű! – Rjúszuke hangja tele volt csodálattal. – Hogy Csieko kisasszony, egy ilyen szelíd leány!...

– Rjúszuke úr bátorított rá!

– Nem az én ötletem volt. A szomszéd nagykereskedők körében ugyanis különös hírek keringenek... Ha Csieko kisasszony nem lépett volna fel ilyen határozottan... apám és én már elhatároztuk, hogy közbelépünk. De így a legjobb, hogy magától indult ki az egész. A cégvezető úr már más arcot mutat, igaz?

– Azt hiszem, igen.

– Biztos! – Rjúszuke hosszan hallgatott a kagyló mellett. – Így volt helyes, igen.

Csieko érezte, hogy a fiúnak még valami fekszik a szívéen.

– Csieko kisasszony! Zavarná, ha ma délután tiszteletemet tenném önöknél? Hoznám Sinicsit is.

– Zavarna? Miért zavarna? – válaszolta Csieko.

– Hisz ön még olyan fiatal!

– Ugyan!

– Akkor hát ebben maradunk. – És Rjúszuke nevetni kezdett. – Akkortájt, amikor a cégvezető úr még a boltban lesz, fel fogom őt keresni. Értek hozzá valamit, hogy kissé ráijesszek az emberekre. Csieko kisasszonynak nem kell aggódnia, de szeretném látni a cégvezető úr arcát.

– Igen? – Csieko megint nem talált szavakat.

Rjúszukéék üzlete a Muromacsi-negyed nagykereskedései között sok

szempontból nagyon befolyásos volt. Rjúszuke még csak a főiskolára járt ugyan, de az üzletház méltósága már a vérébe ment át.

– Azután pedig legjobb lesz egy teknősbéka-vacsora – kezdte újra Rjúszuke. – Kitanóban, az Oicsi vendéglőben szobát foglaltattam. El kell jönnie. Hogy a kedves édesapját és édesanyját is meghívjam, az túl nagy merészség lett volna tőlem. Ezért kérem csak Csieko kisasszonyt. Elhozom a kis apródot is.

Csieko nem érzett erőt az ellenálláshoz.

– Ó! – Többet nem is válaszolt.

Több mint tíz éve már annak, hogy Sinicsi kis apródként utazott a Gion-ünnep alabárdoskocsiján, de bátyja, Rjúszuke félig ugratásból azóta is néha kis apródnak hívta. Talán mert Sinicsiben még mindig megmaradt valami a kis apród kedvességéből, finomságából.

Csieko így szólt édesanyjához:

– Ma délután eljön hozzánk Rjúszuke úr Sinicsivel. Felhívott.

– Hogyan? – Sige anyát váratlanul érte a dolog.

Csieko délután felment a hátsó emeletre, és nem feltűnően, de gondosan rendbe szedte magát. Körülményesen fésülte hosszú haját, de sehogy se találta fel a kedvére való hajviseletet. A ruhái között is sokáig válogatott, míg el tudta határozni magát.

Amikor végre lejött, apja már elment hazulról.

Csieko a hátsó fogadószobába vitette a faszenet a parazsasedényben, és körülnézett. A keskeny kis kertre is vetett egy pillantást. A moha még zöldellt a nagy juharfa törzsén, de a két kis ibolyatő levelei már sárgulni kezdtek.

A kis Sasanka-fa a keresztény lámpa mellett kibontotta vörös virágait. Piros szirmainak ragyogása még jobban megkapta Csiekót, mint a vörös rózsák bíbora.

Amikor Rjúszuke és Sinicsi megérkeztek, udvariasan köszöntötték Csieko édesanyját, aztán Rjúszuke egyedül ment át a boltba, és hibátlan udvariassággal megállt a cégvezető számolóasztala előtt.

Uemura cégvezető zavartan jött elő a kassza rácsai mögül, hajlongása rendkívül szertartásos volt. Hosszú, időrabló üdvözlésbe kezdett. Rjúszuke ugyanilyen körülményes köszöntéssel válaszolt, anélkül azonban, hogy enyhült volna zárkózott arckifejezése, melynek keménységét Uemura azonnal észrevette. „Ez a jöttment diák!” –

gondolta magában, de az a kínos érzése volt, hogy a rövidebbet fogja húzni.

Rjúszuke kis szünetre várt a cégvezető üdvözlő szertartásában, aztán nyugodtan így szólt:

– Milyen szép, hogy az önök üzlete így virágzik!

– Minden bizonnyal, hálás köszönet a kedves szavakért!

– Mivel ön áll Szata úr mellett. Sokszor hallom apámtól, kollégáitól. Az ön sokévi tapasztalatával, nagyszerű...

– Miért mondja ezt? Egy olyan nagy üzlet mellett, mint az önöké, a mienk szóra sem érdemes.

– Ó, nem! Egy olyan üzlet, mint a mienk, csak kereskedik mindenfelé. Legyen az Kiotó-szövet vagy más, mi vegyes áruval foglalkozunk. Nekem ez egyáltalán nem tetszik. Ha nem lennének már ilyen választékos üzletek, mint ez, melyet Uemura úr olyan körültekintően, megbízhatóan vezet...

Uemura választ keresett, de Rjúszuke ekkor már felemelkedett, és a boltból belépett a hátsó fogadószobába, ahol Csieko és Sinicsi vártak rá. Uemura gyilkos pillantást küldött a fiatalember után. Világos volt előtte, hogy Csiekónak az üzleti könyvek iránti érdeklődése és Rjúszuke látogatása valami módon összefügg egymással.

Csieko kérdően tekintett Rjúszukéra, amikor az belépett a vendégszobába.

– Csieko kisasszony, a cégvezető úrnak értésére adtam... Vállalom a felelősséget, amiért Csieko kisasszonyt felbiztattam...

Csieko lehajtotta fejét, majd egy csésze felvert teaport készített Rjúszukénak.

– Bátyám, nézd meg az ibolyákat a juharfa törzsén – mondta Sinicsi, és a kertbe mutatott. – Két tő. Olyanok, mint egy pár, akik évek óta bensőségesen szeretik egymást, azt mondja Csieko. Olyan közel vannak egymáshoz, mégsem találkozhatnak.

– Ej ha!

– Csinos gondolatok teremnek a lányok fejében, mi?

– Hagyd abba! Undok vagy, Sinicsi! – Csieko keze könnyedén remegett, ahogy a teáscsészét Rjúszuke elé helyezte.

Oicsihoz, a kitanói Hatodik utcában álló teknősbéka-vendéglőbe Rjúszuke kocsijával mentek, hármasan. Az ódon stílusú Oicsi házat

minden utazó nagy múltú vendéglőként ismeri. Az épület belseje is régi, mennyezete alacsony.

A szokásos „kerektalat” ették, teknősbékahúst, zöldséggel és rizzsel összefőzve.

Csieko egész testét átmelegítette, szinte megrészegítette az étel.

Csieko arca kipirult, mint egy barackvirág, üde nyakának gyengéd, fehér bőre halványan fénylett, szépen hatott arca pirossága mellett. Szeme csak úgy ragyogott; végigsimított arcán.

Soha életében nem ivott Csieko még egy csöpp rizsbort sem. De a „kerektal” leve több, mint felerészben rizsborból állt.

Kint ugyan kocsi vár rájuk, de meg tud-e majd állni a lábán, gondolta Csieko. Mindenesetre vidám hangulatban volt, és beszédessé vált.

– Sinicsi! – fordult a fiatalabb fivérhez, akivel olyan gondtalanul tudott csevegni. – Az a lány, akit az évszakünnepen a császári palota kertjében együtt láttál valakivel, nem én voltam, összetévesztettél valakivel. Elég messze állhattál, ugye?

– Felesleges titkolóznod! – nevetett Sinicsi.

– Szó sincs titokról! – Kis habozás után folytatta: – Igazában az a leány a testvérem volt.

– Hogyhogy? – kérdezte Sinicsi csodálkozva.

A cseresznyevirágzás idején, a Kijomizu-templomnál Csieko elmesélte neki, hogy talált gyermek. Sinicsi bizonyára elmondta ezt a fivérének is. De gondolhatta Csieko azt is, hogy Rjúszuke egyébként is tud erről, hiszen olyan közel laknak egymáshoz.

– Sinicsi! Az a lány, akit te a császári palota kertjében láttál – és Csieko újra megakadt – ... az ikertestvérem.

Ez még Sinicsi számára is új volt.

Egy ideig mindhárman hallgattak.

– Az ikrek közül én voltam az, akit kitétek.

– Igaz ez? Miért nem a mi házunk elé tették ki a gyermekeket? – kérdezte Rjúszuke. – Igazán, leteheték volna őket a mi házunk elé! – ismételte, s ez úgy hangzott, mint aki szívéből beszél.

– Bátyám! – mondta Sinicsi, és nevetett. – Az a gyermek nem a mai Csieko volt. Egy újszülött csecsemőről van szó.

– És ha csecsemő volt is, miért ne? – makacskodott Rjúszuke.

– De bátyám! Azért mondod ezt, mert Csiekót úgy látod, amilyen ma?

– Azért hát.

– Szata úr mint a szeme fényét őrizte, és szeretettel nevelte fel őt. Ez már a mai Csieko – mondta Sinicsi. – Te magad is csak kisfiú voltál akkoriban. Fel tud nevelni egy kisfiú egy csecsemőt?

– Fel! – mondta kurtán Rjúszuke.

– Lám, ez megint az én bátyám, ilyen öntudatos volt már akkor is. Nem enged jottányit sem.

– Lehet, de olyan szívesen felneveltem volna Csieko kisasszonyt mint csecsemőt. Anyánk is segített volna, biztos!

Csieko kijózanodott, homloka elfehéredett.

A Kitano-táncünnepep ősszel fél hónapon át tart. A befejezés előtti napon Szata Takicsiró egyedül ment el otthonról. A Felső Hét Ház negyedében álló teaház természetesen több belépőjegyet küldött, Takicsirónak azonban semmi kedve nem volt hozzá, hogy ismerősöket vigyen magával. Terhes lett volna számára, hogy a táncbemutató után még kisebb-nagyobb társasággal szórakozzék a teaházban.

Mielőtt megkezdődtek volna a táncok, Takicsiró borús arccal felment a teaszalonba. Nem ismerte azt a gésát, aki ma szolgálatban volt, és kis számolyán ülve felszolgált a szertartásos teát.

Oldalán hét vagy nyolc kislány állt. Alighanem a teáscsészéket kellett nyújtaniok a vendégeknek. Egyforma sápadtvörös, hosszú ujjú kimonót viseltek.

Egyetlenegy volt közöttük sötétzöld kimonóban.

– Aha! – suhant át Takicsiró emlékezetén. – Szépen kiöltöztették a kislányt! Nem ezzel a gyermekkel utazott együtt a múltkor azon a csengős vasúton, a szórakoztatónegyedbeli fogadósnő társaságában? Egyedül ő visel sötétzöldet. Valami külön tisztséget jelenthet ez?

A sötétzöld kimonós kislány Takicsiróhoz lépett, és átnyújtotta neki a teát. Szertartásosan csinálta, egyszor sem mosolyodott el.

Ez is hozzátartozott a ceremóniához.

De Takicsirónak valahogy felderült a szíve.

Egy zenés táncdarabot adtak elő, nyolc jelenettel, „Pipacsvirágzás-képsor” címmel. Ismert régi szomorújáték ez Kínából, melyben Hang Ju vitéz és Jü hercegnő szerepelnek. Jü hercegnő kardot döf szívébe, és meghal Hang Ju karjában, miközben a honvággy fájdalmas dalai

hallatszanak. Ezután Hang Ju elesik a csatában. A következő jelenet Japánban játszódik, Kumagai Naozané-ról, Taira Acumoriól és Tamaori hercegnőről szól. Kumagai, akit Acumori legyőz, ráébred, hogy minden a világon hiábavaló, szerzetes lesz; mikor felkeresi a régi csatateret, hogy a halottakért imádkozzon, pipacsokat lát elhintve Acumori sírja körül. Felzeng a flóta hangja, melyen Acumori játszott valaha, megjelenik Acumori szelleme, és kéri, hogy „aoba” flótáját adják át a Kurotani-templomnak, majd megjelenik Tamaori hercegnő szelleme is, kérve, hogy a sír körül heverő vörös pipacsokat Buddhának ajánlják fel.

Ez után a régi balett után még egy könnyedebb európai tánc is következett, „Jelenetek Kitanóból” címmel.

A Felső Hét Ház negyedében nem a gioni Inoue-iskola, hanem a Hanajagi-iskola modorában adják elő a táncokat.

Mikor Takicsiró elhagyta a Kitano-táncsarnokot, bement a régimódi teaházba. Ott leült egyedül.

– Hívjak valakit az ön számára? – kérdezte a teaház tulajdonosnője.

– Csak azt a gésát, aki megharapta a vendég nyelvét... és mi lenne, ha bejönne az a kicsike, a sötétzöld kimonóban, aki a teát szolgálta fel nekem?

– A kicsi a csengős vonatról? Jó, egy rövid üdvözlésre bejöhet.

A gésára várakozva Takicsiró ivott, így közben kiment egyszer. Kint összetalálkozott a gésával, és megkérdezte:

– Még mindig harapsz?

– Milyen jól emlékszik! Nyugodtan megmutathatja a nyelvét. Nem harapok.

– De félek!

– Igazán nem harapok.

Takicsiró kinyújtotta nyelvét. A meleg, puha száj szinte magába szopta.

Takicsiró könnyedén megveregette a lány vállát.

– Romlott vagy, igaz?

– Ez romlottság?

Takicsiró szívesen kiöblítette volna a száját. De amíg a gésa mellette állt, udvariatlanság lett volna.

Ez már merész tréfa volt. Lehet, hogy a gésa számára a pillanatnak nem volt jelentősége, de ő érezte, hogy neki tetszik a lány. Egyáltalán

nem szégyellte a történeteket. Amikor vissza akart menni a vendégszobába, a gésa megállította:

– Egy pillanatra!

Kihúzta zsebkendőjét, és megtörölte a férfi ajkát. Vörös foltok maradtak a kendőn. A lány egész közel hajolt Takicsiró arcához, úgy szemlélte.

– Igen, így már jól van!

– Köszönöm! – mondta Takicsiró, és könnyedén a gésa vállára tette kezét.

A lány hátramaradt, hogy a mosdó feletti tükörben újra kipirosítsa a száját.

Amikor Takicsiró visszament a vendégszobába, senki sem volt ott. Megivott két-három csésze langyos rizsbort, hogy kiöblítse vele a száját.

De úgy érezte, a gésának és parfümjének illata még mindig körülötte leng. Mintha egészen megifjodott volna.

Vajon nem fogadta túl hűvösen a gésa váratlan tréfáját? Régóta nem volt már dolga fiatal nőkkel.

Tulajdonképpen nagyon vonzó teremtés ez a húszéves gésa.

A tulajdonosnő belépett a kislánnyal. Az még mindig a sötétzöld kimonóban volt.

– Kívánságára megkértem a kicsikét, hogy röviden üdvözölje önt. Ahogy ez korához illik, nemde bár? – kérdezte a tulajdonosnő.

Takicsiró megnézte a kislányt.

– Te szolgáltad fel nekem a teát?

– Igen! – Mint teaházi gyermek, nem volt nagyon szégyenlős. – Maga volt az a múltkori bácsi, hát én szolgáltam ki.

– Aha! Nagyon köszönöm. Emlékeztél rám?

– Természetesen.

A gésa visszajött. A tulajdonosnő hozzá fordult:

– Szata úrnak nagyon megtetszett a kis Csizu.

– Ej, ej! – A gésa Takicsiró arcába nézett. – Az úrnak jó ízlése van, de három évig még várnia kell. Jövő tavasszal Csizunak a Pontocso-negyedbe kell beállnia.

– Miért Pontocsóba?

– Hiszen tárcosnő akar lenni. Azt mondja, arra vágyik, hogy táncosnő lehessen.

– Igazán? De hát akkor Gionba kellene mennie.

– Csizu néne Pontocsóban dolgozik.

„Ebből a gyermekből mindenképpen elsőrendű táncosnő lesz” – gondolta Takicsiró, és szemügre vette.

A nisidzsini ruhatextil-ipari szövetség először nyúlt ahhoz a drasztikus eszközhöz, hogy november 12-től 19-ig, egy teljes hétig leállított minden szövőszéket. Mivel egy vasárnap is közbeesett, nyolc napon keresztül ünnepeltek.

Sok oka volt ennek az intézkedésnek, de természetesen mindenekelőtt gazdaságiak. Túltermelés lépett fel ugyanis, és a boltok készletei háromszázezer vég szövetre növekedtek. Gondolni kellett tehát az eladási és forgalmazási módszerek javítására. Ugyanakkor növekvő pénzügyi nehézségek is jelentkeztek.

Az elmúlt őszi és a tavasz közötti időszakban ráadásul több ügynökség is csődbejutott.

A szövőszékek nyolc napig tartó pihenése nyolcvan-kilencvenezer vég csökkenést jelentett volna a termelésben. Az intézkedés, úgy látszott, sikerrel kecsegtet.

Mégis bámulatos, hogy még az apró takácsműhelyek is, melyek főként a Nisidzsini-negyed mellékutcaiban folytatnak szerény méretű háziipart, többnyire tartották magukat a rendszabályhoz.

Az ódon téglákból épült kis kunyhók mélyen előreugró tetőikkel szorosan egymáshoz simulva szorongnak. Még ott is, ahol a házon emelet van, a szövőmunka a földszinten folyik. A nevetségesen keskeny utcákban, a félhomályban szakadatlanul hallatszik a szövőszékek surrogó zaja.

De összesen csak harminc esetben kérelmeztek felmentést a leállási kötelezettség alól.

Hideóéknál nem ruhakelméket, hanem obi vállszalagokat szőttek.

A három szövőszék mellett természetesen naphosszat égnie kellett a villanynak, de ez a helyiség viszonylag világos volt, mert az ablakok hátrafelé, a szabadba nyíltak. De a konyhafelszerelés a szerénynél is szegényesebb volt, és körülnézve az ember elcsodálkozik, vajon hol pihennek, hol alusznak a ház lakói.

Hideo szívós természet volt, tehetséges és szorgalmas.

Természetes hát, hogy amikor Naekóval az évszakünnepen vett részt, a tágas palotakert előterében a fenyők zöldje inkább szólt a szívéhez, mint a történelmi viseletek felvonulása. Azt az érzést keltette benne, hogy kiemelkedett a napi munka szűk keretei közül. Naeko számára viszont, aki állandóan a szabadban, a hegyek között dolgozott, ez megszokott látványt jelentett. Az pedig, hogy Naeko az őáltala szőtt obiban jött az ünnepségre, Hideo munkájához a legnagyobb ösztönzést adta.

Mióta Csieko az Oicsi vendéglőben együtt vacsorázott Sinicsivel és Rjúszukével, olyan időszakot élt át, mely ha nem is volt éppen fájdalmas, mégis tele volt belső magányossággal, és többször feltette magának a kérdést, van-e oka szomorúságra.

December 13-ra, melyet ősidők óta a „Dolgok Kezdetének” hívnak, rendszerint megérkezik Kiotóba az állhatatlan télies idő. Tiszta ég mellett szitáló eső szemetel, a nap kisüt, hogy az idő hamarosan havas esőre forduljon. Gyorsan felderül, és éppen olyan gyorsan újra be is borul.

A „Dolgok Kezdeté” december 13-án azt a szokást jelzi, hogy ezen a napon kezdik meg az újévi ünnepek előkészületét, és mindenekelőtt megindul az év végi ajándékvásárlás.

A szórakoztató-negyedben és Gióban tartják ezeket a szokásokat a leghűségesebben.

A teaházakban, ahol vendégeiket szolgálják ki, tánc- és zenetanáraik házában és az őket oktató főgésánál a kis táncosnők, gésák és más ilyenfajta lányok ünnepi rizses süteményeket osztogatnak. Aztán köszöntőket mondva járnak körül mindenfelé.

„Sok szerencsét az újévre!” – hangzik a mondókájuk. „Köszönet eddigi jóakarataukért!” „Kérjük, jövőre is tartson meg bennünket pártfogásában!” – és ehhez hasonlókat, ahogy szokás.

A rendesnél díszesebben kiöltözött gésák és kis táncoslányok jövésemenése színessé, pompássá teszik Gióban a kicsit előrehozott évvégét.

Csiekóék házában mindebből semmit nem lehetett érezni.

Csieko reggelije után egyedül ült a hátsó emeleten, hogy egyszerű reggeli toalettjét elvégezze. Szórakozott volt, és a keze figyelmetlen. Rjúszuke heves kitörése Kitanában, a teknősbéka-vendéglőben,

felkavarta szívét.

„Bárcsak a mi házunk elé tették volna le a gyermeket!” – Micsoda merész szavak!

Öccsével, Sinicsivel gyermekkor óta bizalmas viszonyban volt, barátok voltak egész a felső iskoláig; annak szelíd természete volt, és ő tudta, hogy a fiú szereti. De olyasmit, mint Rjúszuke, amitől elakadt volna a lélegzete, soha nem mondott. Vele gátlás nélkül tudott csevegni. Csieko alaposan átfésülte hosszú haját, kibontva hagyta, és lement.

Lent még nem fejezték be a reggelit, amikor telefonhívás érkezett a cédrusfaluból, Naekótól.

– Beszélhetnék a kisasszonnyal? – kérdezte, és amikor meghallotta Csieko hangját, folytatta: – Valami történt. Találkoznom kell Csieko kisasszonnyal, közölnöm kell valamit.

– Naeko, kedves magától... Mi lenne, ha holnap találkoznánk? – válaszolta Csieko.

– Nekem bármikor jó...

– Eljön hozzánk, jó?

– Elmenjek önökhöz?... Helyes lenne ez?

– Naekóról beszéltem már anyámnak, és apám is tudja.

– De a boltbeliek?

Csieko gondolkozott kicsit.

– Akkor én megyek ki a faluba.

– De hideg van ám! Természetesen örülnék...

– Szeretném újra látni a cédrusokat.

– Igazán? Hideg van, és lehet, hogy esni fog. Melegen kell öltöznie, tudja? A fűtésben itt nincsen hiba. Mindjárt meg fog találni. Az út kanyarulatánál dolgozom.

Naeko hangja vidáman csengett.

9. FEJEZET

TÉLI VIRÁGOK

Csieko talán még sohasem vett fel nadrágot és meleg pulóvert. Vastag harisnyája is divatos volt.

Takicsiró apa otthon volt, így odament hozzá, és szertartásosan elbúcsúzott tőle. Az apa csodálkozva vizsgálta öltözetét.

– A hegyek közé mész?

– Igen... Az a lány a cédrusfaluból találkozni és beszélni szeretne velem.

– Igen? – kérdezte Takicsiró, és mintha sietős volna számára, hirtelen hozzáfordult: – Csieko!

– Igen, apám!

– Az a lány, tudod? Ha gondjai lennének, vagy nehézségekkel küzdene, hozd haza ide!... Gondoskodom róla!

Csieko a földre tekintett.

– Érted? Anyád is, én is örülnénk, ha két leányunk lenne!

– Köszönöm, apám! Nagyon köszönöm! – És Csieko lehajtott fejjel térdelt eléje. Forró könnyek csorogtak végig arcán.

– Csiekót gyermekkorra óta neveltük, és mint szemünk fényét őrizzük. De az a kislány sem lesz számunkra kevésbé kedves. Ha hasonlít Csiekóhoz, bizonyára jó leányunk lesz. Hozd magaddal. Húsz évvel ezelőtt még voltak, akik az ikreket megvetették. Ez az idő már elmúlt. – így beszélt az apa. – Sige, gyere csak ide! – kiáltotta.

– Apám, egész szívemmel hálás vagyok neked. De az a leány, Naeko, biztosan nem fog a mi házukba jönni – mondta Csieko.

– Miért nem?

– Semmiképpen nem akarja megzavarni Csieko boldogságát.

– Miért zavarná?

Csieko tétovázott.

– Miért zavarná? – ismételte az apa, és töprengve hajtotta félre a fejét.

– Kértem már, hogy még ma jöjjön el hozzánk, hiszen apám és anyám tudnak róla – válaszolta Csieko, könnyektől elfulladás hangon. – Fél, hogy meglátják az emberek a boltban és a környéken.

– Ugyan mit, a boltbeliek! – kiáltotta az apa, akaratlanul felcsattanó hangon.

– Apám szavait jól megértettem, de ma nekem kell hozzá mennem.

– Úgy? – Az apa bólintott. – Meg ne fázz, hallod... és add tudtára annak a lánynak, Naekónak, mit mondott apád az imént.

– Igen, apám.

Csieko rágombolta a csuklyát az esőkabátjára, és sárcipőt húzott.

A belváros fölötti reggeli ég egészen tisztának tűnt, de milyen hirtelen tudnak gyülekezni a felhők, a késő őszi zápor milyen gyorsan megeredhet az északi hegyen! Már a város közepén érezni lehetett előszelét. Ha Kiotó lankái nem fognák el a láthatárt, talán már látni is lehetne, ahogy a hózivatar közeledik.

Csieko trolibuszon utazott.

Az északhegyi cédrusok falvához két vonal vezet, egyik a vasúté, a másik egy városi autóbuszjáraté. A városi autóbusz az északi hegyszorosig megy csak, Kiotó kiterjesztett határáig, de a trolibusz továbbmegy a Fukui tartománybeli Obamáig.

Obama helység az Obama-öbölben fekszik, mely a Vakasa-szoroson át összeköttetésben van a Japán-tengerrel.

Télen rendszerint kevés az utas.

Egy fiatal legény, aki másodmagával ült, kihívóan bámult Csiekóra. A lánynak ez kellemetlen volt, fejére húzta csuklyáját.

– Hé, kisasszony, ne takarja el az arcát azzal az izével! – kiáltotta a fiú, korához képest feltűnően nyers hangon.

– Tartsd a szád, hallod! – kiáltotta a férfi mellette.

A fiú, aki Csiekót megszólította, bilincset viselt a kezén. Vajon mit véthetett? És a mellette levő férfi rendőr lehet? Ilyen mélyen bent a hegyek között hova kísérheti?

Nem, Csiekónak semmi kedve nem volt levenni a csuklyáját, és megmutatni az arcát.

A busz megérkezett Takaóba.

– Takaóból nem is látni semmit! – jegyezte meg az egyik utas.

Volt benne valami, mert a vörös juharlomb teljesen lehullott, és a kopasz fák finom ágszövevénye téli arcot mutatott. A Toganovo alatti, máskor oly zsúfolt parkolóhelyen sem állt egyetlen kocsi sem.

Naeko munkaruhájában Csieko elé jött, egészen a Bodai-vízesés

melletti megállóhoz, és ott várt rá. Egy pillanatig meg sem ismerte Csiekót ebben az öltözetben, majd felkiáltott:

– Ó, isten hozta a kisasszonyt! Igazán, idefáradt, a mi távoli hegyeink közé!

– Nem először történik – mondta Csieko, és még kesztyűsen megfogta Naeko mindkét kezét. – Mennyire örülök! Olyan hosszú idő múlt el a nyár óta. A nyáron, a cédrushegyen... köszönöm még egyszer!

– Mi van abban köszönni való? – válaszolta Naeko.

– De tényleg, mi is lett volna, ha akkor mindkettőnkbe belecsap a villám? És én mégis mennyire boldog voltam...

– Naeko! – kezdte Csieko, ahogy kiértek az útra. – Valami rendkívüli történt, hogy felhívott otthon. Míg meg nem mondja, nem tudunk egymással nyugodtan beszélni!

Naeko hallgatott. Munkazubbonyához kendővel kötötte be a fejét.

– Mi történt? – kérdezte Csieko újra.

– Hideo úr! Feleségül akar venni, azt mondta. Ezért... – Naeko, mintha botladozna, szorosán átfogta Csiekót.

Csieko átölelte.

Milyen kemény volt Naeko teste, milyen acélos a mindennapi munkától! A zivatar idején, a nyáron, rettegésében észre sem vette.

Naeko újra felegyenesedett, talán felvidította Csieko ölelése. Nem szabadkozott, szorosán Csiekóhoz simulva ment tovább. A Naekót támogató Csiekónak csaknem magának is kedve támadt, hogy rátámaszkodják testvéreire. A két lány azonban nem volt ennek tudatában.

Csieko az arcára boruló csuklya alól kérdezte:

– Naeko, milyen választ adott hát Hideónak?

– Választ?... Nem... ilyen gyorsan nem tudok válaszolni.

– Merthogy összecserélt Csiekóval... Most már nem cserél bennünket össze, de Hideo szíve legeslegmélyén Csieko képe él.

– Ez nem igaz!

– De igen. Egész biztosan tudom. Nem cserél már össze minket, de Csieko helyett akar engem elvenni. Csieko álmképét látja bennem. Ez az első ok... – kezdte Naeko.

Csieko visszaemlékezett rá, amikor a tulipánvirágzás idején, a Kamo folyó gátjánál, a fűvészkertből visszatérőben édesanyja dorgálta apját,

mivel ezt kérdezte: „Mi lenne, ha Hideo lenne Csieko férje?”

– Másodszor: Hideo háza egy obiszövöde, ugye? – folytatta Naeko, most már sietve. – Rá van utalva hát Csieko kisasszony üzletére. És ha ön ilyen kapcsolatba kerülne velem, a helyzet kényelmetlenségeket okozhatna a kisasszonynak. Az emberek önöknél ferde szemmel néznének rám, és ezt a kisasszony kedvéért nem tudnám elviselni. Inkább még mélyebben elbújnék a hegyek közé...

– Ezen töri a fejét Naeko? – kérdezte Csieko, kezét Naeko vállára tette, és kicsit megrázta a lányt. – Az, hogy én ma idejöttem, anyám és apám teljes beleegyezésével történt. Mindenről tudnak.

Naeko kérdően nézett rá.

– És mit gondol, mit mondott apám? – És Csieko még hevesebben rázni kezdte. – „Ha annak a lánynak, Naekónak gondjai vannak, vagy valami baja van, hozd haza magaddal...” Az anyakönyv szerint én törvényes leánya vagyok, de köztem és Naeko között nem lesz különbség. Csieko magányos egyedül!

Naeko hallgatott, és levette a kendőt, mellyel a fejét bekötötte.

– Köszönöm – mondta, és arcára szorította a kendőt. – Egész szívemből köszönöm! – Egy ideig nem tudott beszélni. – Én, igen... rokonok nélkül, támasz nélkül, valóban magányos vagyok, de munka közben elfelejtem.

Csieko egyenesen megkérdezte:

– A legfontosabbat is, a Hideo-féle dolgot?

– Erre nem tudok rögtön válaszolni – mondta Naeko könnyek között, és Csiekóra nézett.

– Add nekem! – mondta Csieko, és elvette Naeko zsebkendőjét. – Ilyen kisírt arccal érkezni a faluba... – és megtörölgette a leány arcát, szemét.

– Mit számít az! Én nem könnyen hátrálok meg, dolgozni tudok kettő helyett is, de a könnyek hamar jönnek nálam!

És mialatt Csieko az arcát szárítgatta, Naeko gátlás nélkül, hangos zokogásban tört ki.

– Ez így nem megy, Naeko! Magányos vagy? Hagyd abba! – És Csieko megnyugtatóan veregette vállát. – Ha így sírsz, visszamegyek!

– Nem, nem! – kiáltotta Naeko ijedten. Kivette Csieko kezéből a kendőt, és hevesen megdörgölte vele arcát.

Télen nem tűnik fel senkinek. Csak a szeme vörösödött ki egy kissé. Naeko mélyen homlokába húzta a kendőt.

Egy darabig némán lépkedtek.

A cédrusok végig le voltak gallyazva, de a csúcsukon megmaradt kerek tűcsomók úgy tűntek Csiekónak, mintha a tél zöld virágai lennének.

Csiekó úgy látta, hogy Naeko összeszedte már magát kicsit, így újra elkezdte:

– Hideo maga tervezte obija szép, erős, és kitűnően van megszöve. Komoly szándékai vannak, igaz?

– Igen, ebben biztos vagyok – mondta Naeko. – Az évszakünnepen, ahova Hideo úr meghívott, alig nézett a történelmi viseletek felvonulására, csak a fenyők zöldjét figyelte a palotakertben és a színeket a keleti hegy fölött.

– Hideo számára nem jelent semmi újat az évszakünnepi felvonulás.

– Nem, ennek mély oka van – mondta Naeko határozottan.

Csiekó ránézett.

– Amikor a menet elvonult, kérve kért, menjek velem haza.

– Haza? Hideo otthonába?

– Igen.

Csiekó meg volt lepve.

– Két öccse van még otthon. Megmutatta nekem az üres telket a házuk mögött, és azt mondta: ha összeházasodunk, oda szeretne nekünk egy kis házat építeni, és csak azt szőni, amihez kedve van.

– Hát nem szép ez?

– Szép? Hideo úr Naekóban a Csiekó kisasszonyról alakított álmképét akarja elvenni. Egy lány érzi ezt – mondta Naeko még egyszer. Csiekó tovább ballagott, nem tudott válaszolni.

A keskeny, mély szorosból leágazó kis mellékvölgyben a cédrusrönköket mosó munkásnők üldögéltek. Kis pihenőt tartva körülülték a tüzet, melynek füstje felszállt a levegőbe, és melengették tagjaikat.

Elementek Naeko szülőháza előtt. Inkább kunyhó volt az, mint ház. A teljesen elhanyagolt szalmatető besüppedt. Előtte a kis hegyi házaknál szokásos kertecske, magasra nőtt Nanten-bokrokról piros bogyók himbálóztak. A hét-nyolc bokor vadul összevissza nőtt. Ez a szűkös kis

ház lehetett talán Csieko otthona is.

Mire elhaladtak mellette, Naeko utolsó könnyei is felszáradtak. Meséljen Csiekónak erről a házról, vagy inkább mégse? Csieko anyja szülőfalujában született, és talán nem is volt itt soha. Naekónak magának sem voltak világos emlékei, vajon élt-e egy darabig abban a házban vagy sem, mert csecsemő volt még, mikor anyját elvesztette, aki előtt apja is eltávozott már az élők sorából.

Szerencséjére Csieko nem törődött a házzal, hanem felnézett a cédrushegyre, és továbbment, a sorba rakott cédrusrönköket nézegetve.

Hát nem téli virágokhoz hasonlítanak a gyertyaegyenes törzsek végén a koronából meghagyott csaknem kerek tűcsomók?

A legtöbb ház eresze alatt és az emeletén cédrusrönkök álltak, lehántva, fényezve, száradni kitéve. Az egyformára vágott sima fehér rönkök rendben sorakoztak egymás mellett. Ez már önmagában szép volt. Talán még szebb, mint akármilyen fából készült fal.

A cédrushegyen is pompásan emelkedtek ki az egyenes, egyforma vastag törzsek az átázott földből, melyről lehervadt a fű, a gaz. Ahol kicsit ritkábban álltak a törzsek, átfénylett közöttük az ég.

– Hát nem gyönyörű télen?

– Csakugyan! Az ember nem veszi észre, ha mindig látja, de télen kicsit megsárgulnak a cédrusok tűi, mintha díszfüvek lennének, nem?

– Ezért olyanok, mint a virágok.

– Virágok? Virágokhoz hasonlítanak? – És Naeko csodálkozva nézett fel a cédrushegyre.

Hamarosan ódon, módos házhoz értek, látszott, hogy nagy erdőbirtokosé lehet. A meglehetősen alacsony falak lent hántolt és barnára csíkozott fából épültek, feljebb a ház fehérre volt meszelve, a teteje cseréppel fedve.

Csieko állva maradt.

– Milyen szép ház!

– Kisasszony, én ebben a házban lakom. Nem jönne be, megnézni?

Csieko habozott.

– Megengedik. Csaknem tíz éve élek már itt – mondta Naeko.

Két-háromszor hallotta már Csieko, hogy Hideo Naekót nemcsak helyette, de mint az ő álomképét akarja elvenni.

„Helyette” – igen, ezt természetesen megértette. De „álomképként” –

mi volna az tulajdonképpen?... És épp a házasságban...

– Naeko folyton azt hajtogatja: álomkép, álomkép! Tulajdonképpen mi az az álomkép? – faggatta hűgát Csieko.

Naeko hallgatott.

– Az álomkép nem test, amit kézzel meg lehet fogni – folytatta Csieko, és hirtelen elvörösödött. Naeko, aki hasonmása nemcsak arcában, de bizonyára egész testében is, ezt a testet egy férfinak akarja adni.

– Igen, egy test nélküli álomképtől félni lehet – válaszolta Naeko egy álomkép bármikor felbukkanhat egy férfi szívében.

– Amikor Naeko hatvanéves öregasszony lesz már, Csieko álomképe nem marad meg akkor is olyan fiatalon, mint ma?

Csieko nem várta ezeket a szavakat.

– Ilyen messzire előre gondol?

– Egy szép álomképet talán sohasem felejt el egy férfi!

– Ki tudhatja ezt? – mondta végül is Csieko.

– Egy álomképet nem lehet félrelökni, letaposni. Magától kell hogy szétoszolják.

Csieko érezte, hogy Naeko féltékeny.

– Létezik egyáltalán ilyen álomkép?

– Itt van – mondta Naeko, karjával átfogta Csiekót, és megrázta.

– Én nem vagyok álomkép. Naeko ikertestvére vagyok. – Naeko nem válaszolt. – Testvérem lesz Naeko, mégha szellem vagyok is?

– De nem! Ez a Csieko itt létezik! Csak Hideo úr szívében élő...

– Micsoda tépelődések! – kiáltotta Csieko. Kicsit lehajtotta fejét, aztán továbbindult. – Ne beszéljünk egyszer őszintén egymással?

– Beszélni!... Néha a szívünk mélyéből beszélünk, máskor meg nem.

– Naeko kételkedik?

– Azt nem, de bennem is lányszív dobog...

Csieko hallgatott.

– A Súzan hegyről közeleg már a szitáló eső. Ott, a hegy tetején, a cédrusoknál... – Csieko felpillantott. – Gyorsan, haza kell mennie! Rosszra fordul az idő!

– Számítottam rá, olyan holmit vettem fel.

Csieko lehúzta egyik kesztyűjét, és megmutatta a kezét.

– Hát ilyen egy kisasszony keze?

Naeko csodálkozva fogta két keze közé Csiekóét.

Csieko észre se vette, már szemetelt is a késő őszi eső. Még Naeko is alig figyelt fel rá, pedig ő otthonos volt errefelé. Nem a szokásos szitáló permet volt, nem is a felhők nedvessége.

Hogy Naeko felhívta rá a figyelmét, Csieko felnézett a köröskörül fekvő hegyekre. Olyan volt, mintha hideg pára lepne el mindent. De a szorosan egymás mellett álló cédrustörzsek a hegy lábánál világosan kivehetők maradtak továbbra is.

A közeli dombvonulat, vastag ködbe burkolózva, elvesztette már körvonalait. Természetesen más volt ez a köd, mint a tavaszi, az ég is másképp festett. Hát nem igazi Kiotó-hangulatot árasztott itt minden?

Nedves volt már a föld is.

Hamarosan világosszürkébe mártva, felhőkbe ágyazva állt minden hegy.

Végül a pára vastag felhőként leereszkedett a hegyszorosra, fehér pelyhek keveredtek bele. Jeges eső esett.

– Gyorsan haza kell mennie! – mondta Naeko Csiekónak, ahogy a fehér daraszemcsék a szemükbe hulltak. Nem igazi hó volt. A daraesőben szétmálltak, majd újra összeálltak a kásás, fehér szemek.

Idő előtt bealkonyult.

Hirtelen hideg lett.

Csiekónak, Kiotó leányának a késő őszi eső nem volt szokatlan. – Mielőtt még jéggé fagyott álmokép lesz belőled... – mondta Naeko.

– Újra álmokép? – És Csieko nevetett. – Végül is esőkabátban jöttem... Kiotóban télen egy pillanat alatt meg tud változni az idő. Majd abbahagyja.

Naeko felnézett az égre.

– Ma haza kell mennie – mondta, és erősen megszorította Csiekónak azt a kezét, melyről az lehúzta a kesztyűt.

– Naeko igazán házasságra gondol? – kérdezte Csieko.

– Kicsit, csak egészen kicsit gondolok rá – válaszolta Naeko.

És gyengéden újra felhúzta Csieko kezére a kesztyűt.

– Jöjjön el hozzánk, csak egyetlenegyszer! – szólalt meg Csieko.

Naeko habozott.

– Jöjjön hát!

– Amikor a boltból már elmentek.

– Este? – kérdezte Naeko meglepve.

– Éjszakára, hiszen apám és anyám mindent tudnak Naekóról. Naeko szemében öröm csillant fel, de még mindig tétovázott.

– Legalább egy éjszaka szeretnék a testvérem mellett aludni! Naeko elfordult és sírt. Csiekónak nem kellett volna látnia, mégis észrevette.

Amikor Csieko visszatért a Muromacsi-negyedbe, épp csak borús volt az ég az utcák fölött.

– Csieko, épp jókor értél haza, mielőtt még esni kezd! – mondta Sige.
– Apád hátul vár rád.

Takicsiró végig sem hallgatta leánya üdvözlését.

– Mit akart az a lány, Csieko? – kérdezte egyenesen.

– Hát...

Csieko zavarban volt, mit válaszoljon. Hogy mondja el kevés szóval?

– Mit akart? – ismételte az apa.

– Hát...

„Én magam sem értettem egészen, amit Naeko mondott... – gondolta Csieko. Hideo csakugyan engem akart, és csak amikor beletörődött, hogy elérhetetlen vagyok számára, kérte feleségül a hasonmásomat, Naekót. Naeko érzékeny leányszíve megérezte ezt. Ezért fejtette ki nekem ezt a furcsa álmokélméletet. Beéri-e Hideo Naekóval, mikor engem keresett? Önteltség-e, ha így gondolkodom?”

De talán nem is csak erről volt szó. Nem nézett apja arcába, mégis úgy érezte, szégyenében nyakáig elpirul.

– Ez a lány, Naeko, vagy hogy is hívják, minden ok nélkül akart Csiekóval találkozni? – kérdezte az apa.

– Nem – mondta Csieko, és elszántan emelte fel a fejét. – Ótomo úr fia, Hideo, feleségül kérte. – Csieko hangja enyhén reszketett.

– Micsoda?!

Az apa Csiekóra nézett, és egy darabig hallgatott.

Mintha valami világossá vált volna előtte. De nem mondott semmit.

– Igen? Hideo? Ótomo úr fia, Hideo? Jól van! Nahát, milyenek a szerelem útjai! Csieko hozta őket össze, igaz?

– Apám, és azt hiszem, az a lány nem fog Hideohoz hozzámenni.

– És miért nem?

Csieko tétovázott.

– Miért nem? Szerintem jó lenne...

– Nem erről van szó, apám. Emlékszel még? A fűvészkertben azt mondtad: „Mi lenne, ha Csieko hozzámene Hideóhoz?” Az a lány tudja ezt.

– És aztán?

– És, úgy látszik, az a lány azt is gondolja: Hideóék takácsműhelye üzleti összeköttetésben áll a mi boltunkkal.

Az apa megindultan hallgatott.

– Apám, megengeded, hogy az a lány, csak egyszer, nálunk töltse az éjszakát? Csieko kér erre.

– Hát hogyan! Felesleges kérdés! Hát nem megmondtam, hogy gondoskodni fogok róla?

– Soha nem fog végleg hozzánk jönni. Csak egy estére!...

Az apa részvétellel nézett Csiekóra.

Hallani lehetett, ahogy az anya az eső elől csukni kezdte a fatáblákat.

– Megyek, segíték – mondta Csieko, és felállt.

Alig hallatszott a szitáló eső kopogása a cseréptetőn.

Az apa mozdulatlanul ülve maradt.

Mizuki úr, Rjúszuke és Sinicsi apja vacsorára hívta meg Takicsiró urat a Saami-féle vendéglőbe, a Marujama-parkba. A téli napok már rövidek voltak, a magasan fekvő vendégszobából lepillantva a város fényei csillogtak. A szürke égen már nyoma sem volt az alkonypírnak. A kisebb, kivilágítatlan utcák ugyanilyen szürkék voltak. Ez a szürke a kiotói tél színe.

Rjúszuke apja, aki a Muromacsi-negyed nagy áruházát felvirágoztatta, határozott, szókimondó ember volt, ma este azonban mintha neheze éreztette volna a beszéd. Csak halogatta mondanivalóját, hagyta, hogy az idő céltalan csevegéssel múljon.

– Nos tehát... – tért a tárgyra végre, a rizsborból bátorságot merítve.

Takicsiró, aki maga is habozó természet volt, és az évek során még óvatosabbá vált, már sejtette, miről akar Mizuki beszélni.

– Nos hát...– kezdte újra Mizuki, habozva. – A kedves leányától bizonyára hallott az én heves, harcias Rjúszuke fiamról, ugyebár?

– Igen, számomra megszégyenítő volt a dolog, de Rjúszuke úr jó szándékában nem kételkedem.

– Igen? – kérdezte Mizuki, szemmel láthatóan megkönnyebbülten. –

A fiú nagyon hasonlít hozzám, a fiatalkori énemhez. Ha egyszer valamit a fejébe vesz, nem lehet lebeszélni róla, oda se hallgat... Ez nem helyes...

– Mi hálásak vagyunk neki.

– Valóban? Ha ezt mondja, nagy kő esik le a szívemről! – És tényleg végigsimított kezével mellén. – Szóval megbocsát neki? – És szertartásosan meghajolt.

Egy olyan bolt számára, mint Takicsiróé, még ha nem is megy valami ragyogóan, megszégyenítő dolog lett volna a szakmán belüli valakit segítségül hívni, hozzá még ilyen fiatal embert. Ha azonban tanulásról van szó, a két cég méltósága szempontjából épp fordítva áll a helyzet.

– Igen, minden okunk megvan rá, hogy hálásak legyünk – mondta Takicsiró. – De az ön üzlete? Nem okoz majd nehézséget, ha a fia kiesik?

– Ugyan! Rjúszukének van érzéke az üzlethez, de még sokára lesz csak meg a kellő tapasztalata. Viszont, bár apja vagyok, meg kell mondanom, hogy lelkiismeretes ember.

– Valóban! Bejön az üzletünkbe, komoly arccal leül a cégvezető elé... meg voltunk lepve.

– Hát ez ilyen fiú – mondta Mizuki, és újra hallgatagon ivott rizsborából. – Szata úr!

– Igen?

– Ha Rjúszuke, nem kell, hogy naponta történjen, besegít az üzletükbe, akkor talán az öccse, Sinicsi is jobban a talpára áll majd, és egyre inkább a segítségünkre lesz. Sinicsi nagyon törekeny ifjú. Rjúszuke még most is kis apródnak csúfolja, ami rendszerint dühbe hozza őt; ahogy tudja, annak idején az ünnepi hintóban vonult a Gion-ünnepség alkalmával.

– Csinos fiú. Gyermekkorá óta jóban van a mi Csiekónkkal.

– Hát igen, Csieko kisasszony... – És Mizuki megint habozott. – Hát igen, Csieko kisasszony... – ismételte Mizuki, és szinte haragosan folytatta: – Milyen szép és kedves az ön leánya!

– Ez nem a szülőkön múlik. A gyermek ilyenné fejlődött – mondta Takicsiró őszintén.

– Azt hiszem, már megértett engem. Nos, Szata úr üzlete hasonlít a miénkhez, de ha Rjúszuke azt mondja, inkább az önök üzletében szeretne segíteni, akkor az lehet a kívánsága, hogy itt-ott egy órácskát

vagy egy félórácskát Csieko kisasszony oldalán tölthessen.

Takicsiró bólintott. Mizuki megtörölte a homlokát, mely annyira hasonlított fiáéhoz, Rjúszukééhoz.

– Kicsit szilaj a fiam, de dolgozni, azt tud. Igazán nem akarok méltánytalant kívánni, de ha egyszer azt gondolná, Csieko kisasszony számára szóba jöhetne egy olyan fiú, mint Rjúszuke, nem akarná esetleg... az ég a tanúm, igazán merész kívánság... fiává fogadni? Akkor én kitagadnám az örökségből... – És lehajtotta a fejét.

– Kitagadni?! – Takicsiró el volt képedve. – Egy nagykereskedés örökségéből?

– Azt hiszem, nem ez jelenti az ember boldogságát. Ahogy Rjúszuke fiamat ma elnézem, ez a meggyőződésem.

– Lekötelező ajánlat, de nem attól kellene függővé tenni ezt az ügyet, hogy mit mond a fiatalok szíve? – mondta Takicsiró, és mintha Mizuki unszolása elől kitérni akarna: – Csieko talált gyermek volt.

– Talált gyermek, mit számít az? – kérdezte Mizuki. – Nos, Szata úr, gondolkozzon azon, amit mondtam! Segítségül adhatom Rjúszukét az üzletébe?

– Igen.

– Nagyon köszönöm, nagyon köszönöm! – Mizuki kényelembé helyezte magát, és a továbbiakban a rizsbornak szentelte figyelmét.

Másnap reggel Rjúszuke megjelent Takicsiró üzletében, összehívta az üzletvezetőt és a segédeket, és leltárt tartott. Lakkmintás szövetek, fehér szövetek, hímzett krepp, Icsikosi-selyem, mintás szatén, Omesikrepp, Meisen-selyem, ünnepi ruhákra való anyagok, hosszú ujjú, középhosszú és rövid ujjú ruhák, brokátok, selyemdamaszt, luxusszínezések, félhivatalos látogatóruhák, obiszövetek, bélés-selyem, egyéb kellékek japán öltözékekhez – Rjúszuke mindent maga elé hozatott, és nem mondott semmit. A cégvezető, aki újabban kínos zavarban volt a fiatalember előtt, fel sem nézett közben.

Bár meghívták vacsorára, Rjúszuke este hazament.

Késő este valaki halkán kopogott a bejárati ajtó rácsán. Naeko volt. Csak Csieko hallotta meg.

– Ó, Naeko! Az esti hideg ellenére is eljött!

– Pedig már a csillagok is feljöttek!

– Igen, Csieko. Hogy kell a kedves édesapját és édesanyját köszönteni?

– Mivel már mindent elmeséltem nekik, most csak annyit kell mondanom: Naeko van itt! – És karjával átfogva Naeko vállát, hátra vezette. – Vacsorázott már?

– Itt a közelben ettem susi-rizst, köszönöm!

Naeko elfogódottan állt a szülők előtt, de mindkettő el volt képedve, mennyire hasonlít egymáshoz a két lány.

Sige mama találta el, mit kell mondania:

– Csieko, menjetek fel a hátsó emeletre, és beszélgetek kedvetekre!

Csieko kézen fogta Naekót, a keskeny folyosón át felvezette az emeletre, és szobájában begyújtott a kályhába.

– Naeko, nézd! – És a nagy tükör elé húzta testvérét. Egymás mellé téve arcukat, nézegették magukat a tükörben.

– Egyformák vagyunk, igaz?

Csieko szíve felmelegedett, hol jobb-, hol balfelé cseréltek helyet.

– Egyik a másik képmása, igaz?

– Hiszen ikrek vagyunk! – mondta Naeko.

– Mi lenne, ha minden anyának ikrei születnének?

– Mennyi kavarodással járna, szörnyű! – mondta Naeko. Néhány lépést hátrább lépett, szemét könny futotta be. – Senki sem láthatja előre a sorsát, igaz?

Csieko is hátralépett, és erőteljesen rázni kezdte Naeko vállát.

– Naeko, nem maradhatnál mindig velünk? Apám és anyám is szeretnék... Csieko olyan magányos egyedül... Még ha könnyebb is neked a cédrushegyen!

Naeko megtántorodott kicsit, aztán térdre esett, mintha nem bírna tovább állni. Fejét rázta, könnyei az ölébe folytak.

– Kisasszony! Nagyon más a mi életünk. Nagyon másképp nőttünk fel! Hogy itt, a Muromacsi-negyedben töltsem az életem, nem, azt nem tudnám megtenni. Csak egyszer, egyetlenegyszer akartam a házába jönni. És a tőled kapott kimonót is meg akartam mutatni ... A kisasszony kétszer is elfáradt már a cédrusfaluba.

– Csieko! Szüleink téged tettek ki közülünk, hogy miért, nem tudom.

– Már el is felejtettem – mondta Csieko gondtalanul. – Ma már egyáltalán nem gondolok azokra a szüleimre.

– Úgy gondolom, el is nyerték a büntetésüket! Én akkor csak csecsemő voltam. Bocsáss meg nekem!

– Hogy terhelhetné Naekót a legkisebb felelősség is? Hogy lehetne ebben hibás?

– Hibás talán nem, de tudod, Naeko a legkisebb mértékben sem szeretné megzavarni Csieko boldogságát.

– És elfúló hangon folytatta: – A legszívesebben eltűnnék!

– Nem, nem, borzasztó! – kiáltotta hevesen Csieko.

– Hát rám nem gondolsz?... Boldogtalan Naeko?...

– Nem, csak magányos.

– A boldogság rövid, a magány hosszú. Nem így van? – kérdezte Csieko. – Feküdjünk le, és beszéljünk tovább. – Elővette az ágyneműt a faliszekrényből.

Naeko segített neki.

– Ez lenne a boldogság? – kérdezte, és a tető felé hallgatózott.

Csieko látta, milyen feszülten figyel Naeko.

– Ólmos eső? Daraeső? Havas eső? – kérdezte Csieko, és nem mozdult.

– Lehet, vagy talán zúzmara?

– Vagy hó!

– Olyan csendes! Nem igazi hó. Igen, finom porhó lesz.

– Ah!

– A hegyi faluban sokszor esik ilyen porhó. Munka közben nem nagyon vesszük észre, de fönt a cédrusok tői kifehérednek, mint a virágok, aztán a kopasz fák ágvégei is patyolatfehéreké válnak – mondta Naeko.

– Olyan szép...

– Egyszer hamar abbahagyja az esést, máskor havas eső lesz belőle, aztán újra ólmos eső...

– Nyissuk ki a fatáblákat? Akkor meglátjuk, mi esik!

– És az ablakhoz akart menni, de Naeko megfogta a karját.

– Hagyd! Hideg van, amellet eltűnne az álmképünk a zúzmaráról.

– Álomkép, álmkép, olyan sokszor mondja ezt Naeko.

– Álomkép?... – Mosoly szaladt végig Naeko arcán. Bánat volt mögötte.

Csieko ágyazni kezdett. Naeko kivette kezéből az ágyneműt.

– Csieko, csak egyszer engedd meg, hogy megágyazzak neked.

Két ágyat fektettek le. De Csieko szó nélkül Naeko takarója alá siklott.

– Ó, Naeko, milyen meleg vagy!

– Más a munkánk, más az otthonunk. – És Naeko szorosán karjába zárta Csiekót.

– Ma éjjel hideg lesz – mondta Naeko, de úgy látszott, csöppet sem fázik. – Hol csillogó hó szitál, hol eláll, aztán újra fényesen hullni kezd... ó, ez az éjszaka!...

Csieko hallgatott.

Hallatszott, ahogy a szülők, Takicsiró és Sige feljöttek, és beléptek a szomszéd szobába. Koruknak megfelelően villanytakaróval melegítették ágyukat.

Naeko Csieko füléhez hajolt és odasúgta:

– Most már megmelegítettem Csieko ágyát. Naeko majd amoda fekszik.

Pár perc múlva, amikor az anya, kis rést nyitva a tolóajtón, belesett hozzájuk a hálószobájukba, már külön feküdtek.

Naeko kora reggel felkelt, és felrázta Csiekót.

– Csieko! Életem legnagyobb boldogsága volt. Most engedj hazamennem, mielőtt meglátnak az emberek.

Ahogy Naeko az este megmondta, éjszaka finom, laza hó esett. Most csillogott a hótakaró, hideg reggel volt.

Csieko felkelt.

– Naeko, nincs semmid eső ellen, várj! – És legjobb bársonykabátját, összehajtott esernyőt és esőgétát rakott Naeko elé.

– Ezt ajándékba adom. Kérlek, gyere újra!

Naeko a fejét rázta.

Csieko a rácsot fogva az ajtó mellett maradt, és hosszan nézett utána. Naeko nem nézett körül. Csieko hajára könnyű hó rakódott, de legott elolvadt. A város azonban még mélyen aludt.

Vége

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
Yasunari Kawabata: Kyoto oder die jungen Liebenden in der alten

Kaiserstadt Cári Hanser Verlages, München

FORDÍTOTTA JÁSZAY GABRIELLA

CSAVLEK ANDRÁS RAJZAIVAL

© Jászay Gabriella, 1975 Hungarian translation

ISBN 963 211 088 9

Felelős kiadó: Szilvásy György

Felelős szerkesztő: Tótfalusi István

A szöveghűséget ellenőrizte: Kovács László

Műszaki vezető: Gonda Pál

Képszerkesztő: Lengyel János

Műszaki szerkesztő: Wagner Orsolya

44800 példány, 10,8 (A/5) ív, MSZ 5601-59 75.3242

Egyetemi Nyomda, Budapest

Felelős vezető: Janka Gyula igazgató

A védőborítót az Offset és J. Nyomda készítette